

Gniewino

Projekt

Strategia Gminy Gniewino na lata 2026–2035

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE

- 1.1. Wstęp
- 1.2. Zasady opracowania strategii rozwoju gminy
- 1.3. Partycypacja społeczna

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA STRATEGII

- 2.1. Diagnoza sytuacji gminy i obszary diagnostyczne
- 2.2. Informacje ogólne o gminie
- 2.3. Podsumowanie diagnozy – sytuacja przestrzenna
 - a) Ukształtowanie terenu i zasoby naturalne
 - b) Powiązania komunikacyjne
 - c) Środowisko przyrodnicze i ochrona środowiska
 - d) Rzeźba powierzchni
 - e) Klimat
 - f) Gleby
 - g) Fauna i flora
 - h) Formy ochrony przyrody i powierzchnia obszarów chronionych
 - i) Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne
 - j) Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru
 - k) Obszar zdegradowany
 - l) Obszar rewitalizacji
 - m) Plan Ogólny
- 2.4. Podsumowanie diagnozy – sytuacja gospodarcza
 - a) Gospodarka i rynek pracy
 - b) Dualizm przedsiębiorczości w Gminie Gniewino
 - c) Bezrobocie i struktura zatrudnienia
 - d) Handel i usługi
- 2.5. Podsumowanie diagnozy – sytuacja społeczna
 - a) Ludność i procesy demograficzne
 - b) Kultura i dziedzictwo kulturowe
 - c) Sport, rekreacja i turystyka
 - d) Bezpieczeństwo publiczne
 - e) Polityka społeczna
 - f) Edukacja i wychowanie
 - g) Kapitał społeczny
 - h) Finanse samorządowe
- 2.6. Wnioski z diagnozy – sytuacja przestrzenna
 - a) Ukształtowanie terenu i zasoby naturalne
 - b) Powiązania komunikacyjne
 - c) Środowisko przyrodnicze i ochrona środowiska
 - d) Rzeźba powierzchni
 - e) Klimat
 - f) Gleby
 - g) Fauna i flora
 - h) Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne
- 2.7. Wnioski z diagnozy – sytuacja gospodarcza
 - a) Gospodarka i rynek pracy
 - b) Bezrobocie i struktura zatrudnienia
 - c) Handel i usługi
- 2.8. Wnioski z diagnozy – sytuacja społeczna
 - a) Ludność i procesy demograficzne
 - b) Kultura i dziedzictwo kulturowe
 - c) Sport, rekreacja i turystyka
 - d) Bezpieczeństwo publiczne
 - e) Polityka społeczna
 - f) Edukacja i wychowanie
 - g) Kapitał społeczny
 - h) Finanse samorządowe

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA STRATEGII

3.1. Logika interwencji strategicznej

- a) Logika interwencji strategicznej – powiązanie diagnozy, warsztatów i celów rozwojowych

3.2. Wizja rozwoju gminy

3.3. Cel ogólny, cele strategiczne i cele operacyjne

- a) Cele i kierunki działania - wymiar społeczny
- b) Cele i kierunki działań - wymiar gospodarczy
- c) Cele i kierunki działań - wymiar przestrzenny
- d) Komplementarność celów strategicznych

3.4. Scenariusze rozwoju

- a) Scenariusz optymistyczny
- b) Scenariusz realistyczny
- c) Scenariusz pesymistyczny

4. CZĘŚĆ PRZESTRZENNA STRATEGII

4.1. Proces opracowania części przestrzennej strategii

- a) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej
- b) Obszary strategicznej interwencji w strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (SRWP 2030)

5. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA STRATEGII

5.1. System realizacji strategii

5.2. Zespół ds. wdrażania strategii

5.3. Dokumenty wykonawcze do strategii

5.4. Wytyczne do dokumentów wykonawczych

5.5. Monitoring i Ewaluacja

5.6. Aktualizacja strategii rozwoju

5.7. Ramy finansowe i źródła finansowania

6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

6.1. Spójność z dokumentami wyższego rzędu

6.2. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi

1. Informacje ogólne

1. Informacje ogólne

1.1. Wstęp

Celem opracowania jest sformułowanie strategii rozwoju Gminy Gniewino w perspektywie do 2035 roku.

Strategia rozwoju Gminy Gniewino, to przedstawiona w formie dokumentu, koncepcja zamierzeń długotrwałego i zrównoważonego rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Jest ona podstawowym narzędziem programowania rozwoju gminy, określa misję, cele i kierunki działania. Dokument ten zostanie poddany ocenie radnych, a następnie uchwalony przez Radę Gminy. Dokument określa możliwości i warianty rozwoju w perspektywie do 2035 roku.

Projekt Strategii zostanie poddany konsultacjom społecznym.

Konsultacje będą miały na celu poznanie opinii, uwag i propozycji mieszkańców oraz lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych, ich włączenie w proces tworzenia dokumentu. Projekt zostanie udostępniony do wglądu na stronie gminy i w BIP oraz wyłożony w Urzędzie Gminy, a uwagi będą zbierane pisemnie i elektronicznie (formularz papierowy i online, e-mail, korespondencja tradycyjna, dziennik podawczy). W ciągu 30 dni po zakończeniu konsultacji społecznych, opublikowane zostanie sprawozdanie z ich przebiegu z informacją na temat analizy i ujęcia w strategii zgłoszonych uwag.

Dynamika i skala zmian zachodzących w samej gminie i w jej sąsiedztwie sprawia, iż sprostanie wymogom dalszego efektywnego funkcjonowania gminy wiąże się z koniecznością strategicznego podejścia do jej rozwoju.

W zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej, w warunkach konkurencyjnego otoczenia, strategiczne programowanie rozwoju na poziomie gminy jest niezbędne przede wszystkim ze względu na potrzebę perspektywicznego, konsekwentnego i efektywnego ujmowania procesów lokalnych przemian, jak i wyznaczania kluczowych kierunków rozwoju gminy.

Zarządzanie strategiczne gminą jest także konieczne z punktu widzenia optymalizacji wydatków budżetowych oraz właściwego wykonywania zadań publicznych. Strategia wytycza kierunki wszechstronnego rozwoju i daje szansę na ich realizację umożliwiając dostęp do środków Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Gminy Gniewino 2026–2035 stanowi dokument nadrzędny wobec Planu Ogólnego Gminy i wyznacza ramy dla prowadzenia polityki przestrzennej. Ustalenia Planu Ogólnego są bezpośrednio oparte na kierunkach rozwoju określonych w Strategii, w szczególności na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, hierarchii osadniczej oraz celach dotyczących mieszkalnictwa, usług, gospodarki i ochrony środowiska. Oba dokumenty tworzą spójny system planowania rozwoju gminy.

„Strategia to wzorzec w strumieniu decyzji.”

Henry Mintzberg

1.2. Zasady opracowania strategii rozwoju gminy

WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO (PARTYCYPACJI)

Proces opracowania strategii był realizowany wspólnie z mieszkańcami. Położono nacisk na uspołecznienie prac nad strategią. Zasadę współpracy z mieszkańcami uwzględniono na etapie tworzenia strategii. Uwzględniono: wymiar terytorialny i zastosowano zasady wynikające z podejścia terytorialnego i zintegrowanego planowania – zidentyfikowano społeczne, gospodarcze i środowiskowe powiązania funkcjonalne z otoczeniem gminy, istotne dla jej rozwoju.

KONCENTRACJI WSPARCIA STRATEGICZNEGO

Działania gminy skoncentrowano na tych obszarach (wyzwaniach), które w procesie opracowania strategii uznano za priorytetowe dla rozwoju gminy.

ELASTYCZNOŚCI DZIAŁANIA

Opracowano przejrzysty system wdrażania i aktualizacji strategii, uwzględniający elastyczność przyjętych rozwiązań, tak by zwiększyć sprawność realizacji strategii i skuteczność wykorzystywania dostępnych zewnętrznych źródeł finansowania.

ZACHOWANIA SPÓJNOŚCI Z CELAMI POLITYKI ROZWOJOWEJ DLA OBSZARU GMINY

Zachowano spójność z założeniami polityki regionalnej Państwa określonymi w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, a także z celami Strategii rozwoju województwa pomorskiego, Strategii rozwoju powiatu wejherowskiego.

1.3. Partycypacja społeczna

Proces partycypacyjny obejmował:

- 4 warsztaty strategiczne (radni, sołtysi, seniorzy, młodzież, organizacje społeczne, rada gospodarcza) – w grudniu 2025 r. przeprowadzono cztery spotkania z radnymi, sołtysami, seniorami, młodzieżą, organizacjami społecznymi i Radą Gospodarczą, aby zebrać pełne spektrum opinii i potrzeb mieszkańców.
- analizę wniosków i potrzeb w trzech obszarach: społecznym, infrastrukturalnym, osadniczym – uczestnicy oceniali sytuację gminy w trzech kluczowych obszarach: społecznym, infrastrukturalnym i osadniczym, identyfikując najważniejsze problemy i potencjały.
- wypracowanie wspólnej wizji Gniewino 2035 – wszystkie grupy, mimo różnic, sformułowały spójny obraz przyszłości gminy, obejmujący infrastrukturę, kapitał społeczny i jakość życia.
- określenie priorytetów i kierunków działań – na podstawie diagnozy i warsztatów wyznaczono najważniejsze potrzeby mieszkańców oraz kierunki interwencji, które staną się podstawą strategii.
- zbieranie uwag pisemnych i elektronicznych – mieszkańcy mogli zgłaszać swoje opinie i propozycje do projektu strategii w formie papierowej i online, co poszerzyło zakres konsultacji.
- wyłożenie dokumentu do publicznego wglądu – projekt strategii został udostępniony wszystkim mieszkańcom, zapewniając transparentność procesu i możliwość zgłaszania uwag przed jego przyjęciem.

2. Część diagnostyczna strategii

2. Część diagnostyczna strategii

Rozdział pn. „Część diagnostyczna strategii” prezentuje podsumowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej gminy Gniewino oraz wynikające z niej wnioski.

2.1. Diagnoza sytuacji gminy i obszary diagnostyczne

Diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej przeprowadzono w oparciu o dane statystyczne (GUS, własne, gminy), wyniki badań ankietowych mieszkańców, wywiadów pogłębionych z pracownikami gminy oraz analizy dokumentów sporządzanych na potrzeby działań prowadzonych przez gminę, a także dostępnych opracowań dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

W analizie uwzględniono czynniki wewnętrzne i czynniki zewnętrzne (w tym trendy), wpływające na sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Podsumowanie i wnioski z diagnozy zaprezentowano w wymiarach społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

2.2. Informacje ogólne o gminie

- Położenie gminy: województwo pomorskie, powiat wejherowski.
- Gminy graniczące: wiejska Wejherowo, Luzino, Łęczyce, Choczewo, Krokowa.
- Układ komunikacyjny: Trasa Kaszubska (trasa S6) położona od południowej granicy gminy Gniewino
- Typ gminy: gmina wiejska.
- Funkcja gminy w strukturze osiedleńczej kraju: gmina wiejska o charakterze turystyczno-rolniczym z silnie rozwijającą się infrastrukturą sportowo-rekreacyjną.
- Sieć osadnicza: 12 sołectw: Bychowo, Perlino, Tadzino, Lisewo, Mierzyno, Rybno, Nadole, Czymanowo, Mierzynko, Gniewino, Chynowie, Kostkowo
- Powierzchnia gminy: 176 km².
- Gęstość zaludnienia: 42osoby/km².
- Siedziba gminy – Pomorska 8, 84-250 Gniewino.
- Jednostki pomocnicze gminy – 12 sołectw: Bychowo, Perlino, Tadzino, Lisewo, Mierzyno, Rybno, Nadole, Czymanowo, Mierzynko, Gniewino, Chynowie, Kostkowo.

2.3. Podsumowanie diagnozy – sytuacja przestrzenna

Gmina Gniewino zajmuje powierzchnię 176 km² i stanowi część malowniczego Pobrzeża Kaszubskiego. Położona jest w północnej części województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim, zaledwie około 4 km w linii prostej od wybrzeża Morza Bałtyckiego. Na jej terenie znajduje się cztery jeziora: Jez. Żarnowieckie, Jez. Salińskie, Jez. Dąbrze, Jez. Czarne oraz na granicy gminy znajdują się jeszcze Jez. Choczewskie. Część obszaru objęta jest ochroną w ramach sieci Natura 2000, co sprawia, że gmina cieszy się dużą popularnością wśród turystów poszukujących czystych akwenów i spokojnych miejsc w pobliżu morza. Najbliższe plaże znajdują się w Białogórze, Lubiatowie i Dębkach.

Gniewino to lokalizacja atrakcyjna zarówno dla turystów, jak i mieszkańców oraz inwestorów. Siedziba gminy – miejscowość Gniewino – oddalona jest o około:

- a) 20 km od Wejherowa, stolicy powiatu,
- b) 28 km od Lęborka, głównego ośrodka sąsiedniego powiatu,
- c) 44 km od centrum Gdyni,
- d) 70 km od Gdańska, stolicy województwa pomorskiego.

Gmina graniczy z czterema gminami powiatu wejherowskiego:

- a) od południowego wschodu z gminą Wejherowo,
- b) od południa z gminą Luzino,
- c) od południowego zachodu z gminą Łęczyce,
- d) od północnego zachodu z gminą Choczewo oraz z gminą Krokowa w powiecie puckim (od północnego wschodu).

a) Ukształtowanie terenu i zasoby naturalne

Teren Gminy Gniewino charakteryzuje się wyjątkowo urozmaiconą rzeźbą powierzchni. W jej granicach znajdują się dwa płaty wysoczyznowe – Kępa Gniewinowska i Kępa Salińska, rozdzielone Rynną Słuszecką, a w północno-wschodniej części gminy położona jest Rynna Jeziora Żarnowieckiego. Duże różnice wysokości względnych, przekraczające 120 m, stały się decydującym czynnikiem lokalizacji Elektrowni Szczytowo-Pompowej Żarnowiec.

Rzeźba terenu obejmuje zarówno obszary nizinne, jak i faliste oraz pagórkowate, typowe dla Pobrzeża Kaszubskiego. Krajobraz dodatkowo wzbogacają doliny utworzone przez dwie rzeki – Piaśnicę i Bychowską Strugę.

Na obszarze gminy znajdują się cztery jeziora: Żarnowieckie (1432 ha) – największe w regionie Kaszub Północnych, Salińskie (70 ha), Czarne (60 ha), Dąbrze (56 ha). Ponadto zachodnia granica gminy styka się z Jeziorem Choczewskim. Zróżnicowana rzeźba terenu, obecność licznych zbiorników wodnych oraz kompleksów leśnych nadają gminie wysokie walory krajobrazowe i turystyczne, czyniąc ją atrakcyjnym miejscem zarówno do zamieszkania, jak i wypoczynku.

b) Powiązania komunikacyjne

Przez obszar gminy nie przebiegają główne trasy międzyregionalne, zarówno drogowe, jak i kolejowe. Najbliższą arterią o znaczeniu ponadlokalnym jest Trasa Kaszubska (S6), zlokalizowana w odległości ok. 5–7 km od południowej granicy gminy. Dzięki niej czas dojazdu z Gniewina do Trójmiasta wynosi zaledwie około 50 minut. Przez Gniewino przebiega natomiast droga regionalna łącząca Wejherowoz Choczewem, zapewniająca podstawowe powiązania komunikacyjne w regionie.

System drogowy Gminy Gniewino opiera się przede wszystkim na sieci dróg powiatowych i gminnych, które stanowią główne połączenia z większymi ośrodkami. Kluczowe znaczenie dla mieszkańców ma jednak kierunek południowy, ponieważ około 80% gminy korzysta z dróg powiatowych prowadzących do Lęborka oraz Wejherowa, traktując je jako podstawowe połączenie zewnętrzne.

Najbliższe stacje kolejowe obsługujące mieszkańców gminy znajdują się w Wejherowie i Strzebielinie, położonych wzdłuż linii kolejowej nr 202 (Gdańsk–Słupsk). Gmina Gniewino planuje współpracę z samorządem województwa pomorskiego oraz powiatem wejherowskim w zakresie poprawy skomunikowania transportu autobusowego z siecią kolejową, tak aby zapewnić mieszkańcom wygodne i szybkie przesiadki. W dłuższej perspektywie rozważa się także rozwój przewozów regionalnych i zwiększenie dostępności kolejowej poprzez uruchomienie połączeń dowozowych do stacji, a kluczowym elementem będzie rewitalizacja linii kolejowej nr 230 z Wejherowa do Łeby, planowana w związku z budową elektrowni jądrowej, co znacząco poprawi dostępność komunikacyjną gminy i całego regionu.

Podsumowanie 1. Obszar realizacji strategii

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Unikatowe walory krajobrazowe i przyrodnicze stanowiące potencjał turystyczno-rekreacyjny
- B. Położenie w strefie submetropolitalnej Trójmiasta
- C. Ochrona prawna poprzez sieć Natura 2000, potwierdzająca wartość ekologiczną
- D. Znacząca infrastruktura energetyczna (elektrownia szczytowo-pompowa) wskazująca na znaczenie regionalne
- E. Bliskość Morza Bałtyckiego i plaż
- F. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

SŁABE STRONY

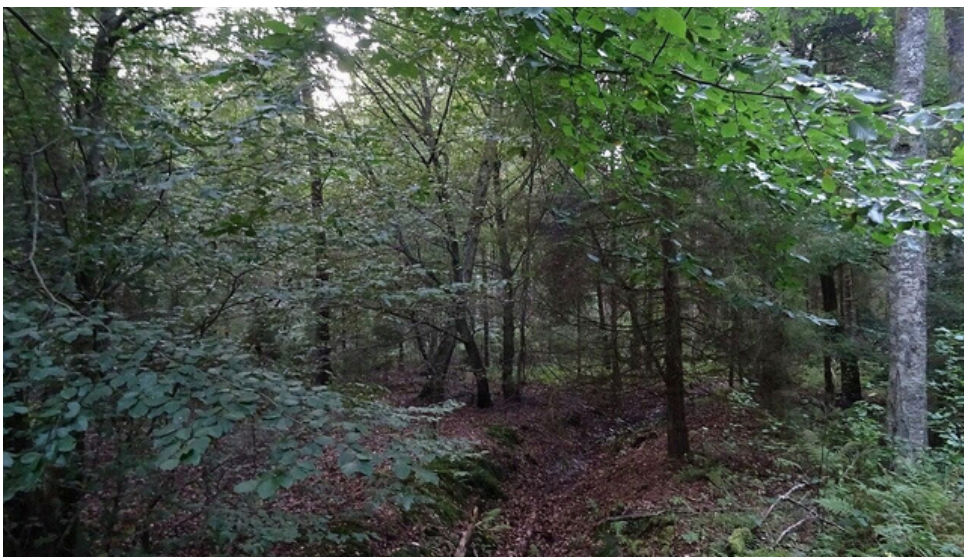
- A. Brak bezpośrednich połączeń z głównymi trasami międzyregionalnymi (droga krajowa S6-Trasa Kaszubska oddalona o 23 km)
- B. Niedostateczna dostępność komunikacyjna ograniczona do połączeń lokalnych i regionalnych
- C. Zależność 80% kierunków dojazdu mieszkańców od drogi południowej do Lęborka i Wejherowa
- D. Brak stacji kolejowych na terenie gminy

SZANSE

- A. Planowana rewitalizacja linii kolejowej nr 230 (Wejherowo–Łeba) w związku z budową elektrowni jądrowej w Choczewie
- B. Potencjał zwiększenia dostępności poprzez zintegrowany transport autobusowy i kolejowy
- C. Perspektywa wzrostu regionalnych przewozów pasażerskich i towarowych
- D. Realizacja elektrowni jądrowej w Gminie Choczewo – inwestycja o znaczeniu krajowym generuje potencjał do rozwoju infrastruktury transportowej oraz zwiększenia dostępności komunikacyjnej regionu (możliwość wejścia na teren gminy znanych z miasta form transportu osób typu Bolt np.)

ZAGROŻENIA

- A. Presja turystyki masowej na ekosystemy wrażliwe i obszary chronione
- B. Ryzyko degradacji zasobów przyrodniczych na skutek intensywnego ruchu turystycznego
- C. Marginalizacja konkurencyjna wobec braku bezpośrednich tras transportu międzyregionalnego

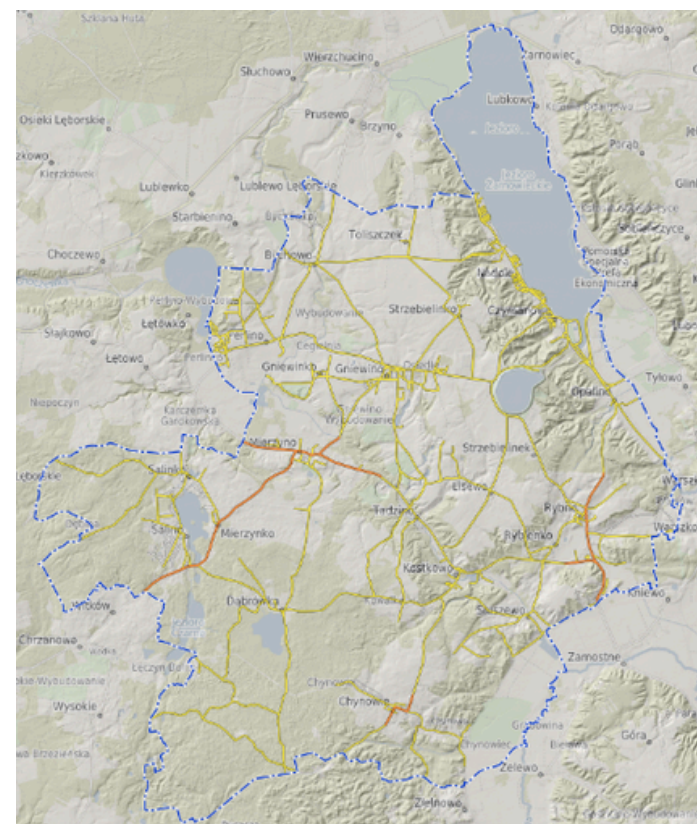

c) Środowisko przyrodnicze i ochrona środowiska

Gmina Gniewino wyróżnia się bogactwem walorów przyrodniczych i krajobrazowych, które łączą w sobie naturalne piękno regionu z nowoczesną infrastrukturą sportową i rekreacyjną. Obszar gminy oferuje różnorodność biologiczną, a także ciekawe formy ochrony przyrody. Gmina Gniewino przyciąga turystów pięknem przyrody kaszubskiej, folklorem oraz tradycyjną gościnnością. Teren oferuje liczne zabytki, atrakcje krajoznawcze i pomniki przyrody. Występuje tu obfitość zwierzyny, jeziora pełne ryb, miejsca lęgowe wielu gatunków ptaków wodnych oraz szlaki ich przelotów. Liczne torfowiska zapewniają żyzność gleby, przyciągając grzybiarzy, wędkarzy, miłośników sportów wodnych, rowerzystów i spacerowiczów.

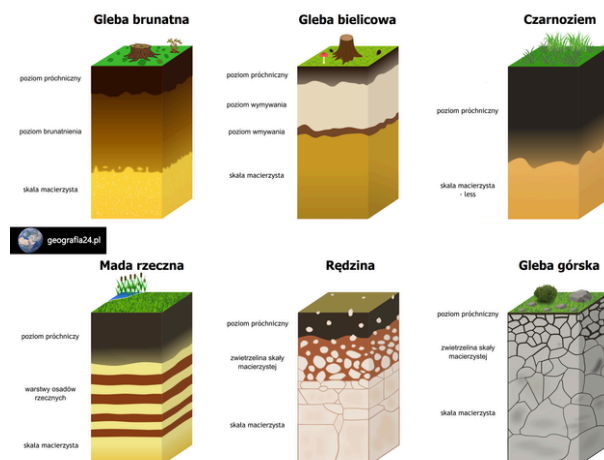
d) Rzeźba powierzchni

Teren gminy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Występują tu dwa wyraźne płaty wysoczyznowe: Kępa Gniewinowska oraz Kępa Salińska, które rozdziela Rynna Słuszewska. W północno-wschodniej części obszaru znajduje się Rynna Jeziora Żarnowieckiego, stanowiąca istotny element lokalnej rzeźby terenu. Różnice wysokości przekraczające 120 metrów stworzyły dogodne warunki do lokalizacji elektrowni szczytowo-pompowej, co podkreśla znaczenie ukształtowania powierzchni dla rozwoju infrastruktury energetycznej gminy.

e) Klimat

Klimat gminy ma charakter morski, co przejawia się najmniejszymi w skali kraju amplitudami rocznymi temperatur powietrza, wynoszącymi około 16,5°C. Średnia prędkość wiatru osiąga 6,1 m/s. Roczna suma opadów przekracza 700 mm, co świadczy o stosunkowo wysokiej wilgotności. Charakterystycznym zjawiskiem dla obszaru jest również częste występowanie mgły, dodatkowo podkreślające specyfikę klimatu morskiego.

f) Gleby

Na terenie gminy występuje zróżnicowana struktura glebowa, odzwierciedlająca ukształtowanie i warunki środowiskowe obszaru. W północnej oraz centralnej części dominują gleby brunatne wyługowane i brunatne właściwe, stanowiące podstawę dla rolniczego użytkowania terenu. W dnach podmokłych obniżeń i dolin, szczególnie w okolicach jezior, Bychowskiej Strugi oraz w rejonie Pradoliny Redy-Łeby, spotyka się gleby mułowo-torfowe, które charakteryzują się wysoką wilgotnością i ograniczonymi możliwościami uprawy. Z kolei w południowo-zachodniej części gminy przeważają gleby bielcowe, typowe dla obszarów leśnych i mniej żyznych siedlisk. Takie zróżnicowanie gleb wskazuje na konieczność dostosowania sposobów gospodarowania do lokalnych warunków przyrodniczych.

g) Fauna i flora

Lasy zajmują ponad 40% powierzchni gminy, tworząc jeden z najważniejszych elementów jej środowiska przyrodniczego. Dominują tu łągi olszowe, zarośla wierzbowe, buczyny oraz brzeziny, które stanowią atrakcyjne miejsca dla spacerowiczów i fotografów przyrody. Bogata fauna leśna obejmuje jelenie, sarny, danielę, dziki, lisy, kuny, borsuki oraz zające. Świat ptaków reprezentowany jest przez gatunki chronione i charakterystyczne dla regionu, takie jak orlik krzykliwy, puchacz, zimorodek czy orzeł bielik. Ważnym elementem krajobrazu są również jeziora, obfitujące w ryby, w tym okonie, węgorze, płocie i szczupaki, co podkreśla znaczenie gminy jako obszaru o wysokich walorach przyrodniczych i rekreacyjnych.

h) Formy ochrony przyrody i powierzchnia obszarów chronionych

Zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 t.j.), w Polsce wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

- a) Parki narodowe
- b) Rezerваты przyrody
- c) Parki krajobrazowe
- d) Obszary chronionego krajobrazu
- e) Obszary Natura 2000
- f) Pomniki przyrody
- g) Stanowiska dokumentacyjne
- h) Użytki ekologiczne
- i) Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- j) Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Dodatkowo, w drodze porozumienia z sąsiednimi państwami mogą być tworzone przygraniczne obszary cenne przyrodniczo, w celu ich wspólnej ochrony. W Gminie Gniewino według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie występują następujące formy ochrony przyrody:

- a) Rezerваты Przyrody:
 - 1. Długosz Królewski w Łęczynie
 - 2. Salińskie Margle
 - 3. Torfowiska Dąbrze
- b) Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - 1. Nadmorski
 - 2. Choczewsko-Saliński
 - 3. Pradoliny Redy-Łeby
- c) Obszary Natura 2000:
 - 1. Opalińskie Buczyny
 - 2. Jezioro Choczewskie
- d) Pomniki Przyrody: 27

Gmina Gniewino posiada 27 pomników przyrody, z których większość stanowią okazałe drzewa, głównie dęby, lipy, klony, wiązy oraz pojedyncze sosny. Część drzew występuje w grupach, a wiele z nich nosi ślady naturalnego starzenia lub uszkodzeń, takich jak posusz, dziuple, ubytki po gałęziach czy porastanie mchem i bluszczem.

Podsumowanie 2. Środowisko przyrodnicze i ochrona środowiska

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Zróżnicowana struktura ekosystemów lądowych i wodnych
- B. Sieć formalnych form ochrony przyrody pokrywająca znaczną część terenu gminy
- C. Występowanie gatunków zwierząt chronionych wskazujące na wysoką jakość środowiska
- D. Torfowiska stanowiące źródło żyzności gleby
- E. Zasoby wód słodkich w jeziorach

SŁABE STRONY

- A. Gleby mułowo-torfowe w dolinach wykazują wysoką podatność na degradację hydrologiczną
- B. Ograniczone możliwości intensywnej gospodarki rolnej ze względu na naturalne warunki glebowe
- C. Niezdiagnozowane kwestie zdegradowanych terenów wskutek działalności gospodarczej
- D. Brak bieżącej informacji o stanie zasobów wodnych i trendach wskaźników jakości wody w jeziorach

SZANSE

- A. Przynależność do sieci Natura 2000 i rezerwatów otwiera dostęp do europejskich instrumentów ochrony bioróżnorodności
- B. Edukacja ekologiczna jako potencjalny sektor usług turystycznych kwalifikowanych
- C. Rewitalizacja terenów niedostatecznie zagospodarowanych poprzez odtwarzanie siedlisk chronionych
- D. Wykorzystanie szlaków przyrodniczych dla celów dydaktycznych (Nordic Walking, ścieżki edukacyjne)

ZAGROŻENIA

- A. Turystyka masowa na terenach chronionych może generować presję antropogeniczną na wrażliwe ekosystemy
- B. Potencjalny wpływ budowy elektrowni jądrowej w Choczewie na równowagę hydrologiczną jeziora Żarnowieckiego i wód gruntowych
- C. Zmiana sposobu użytkowania gruntów wskutek presji inwestycyjnej może przyczynić się do fragmentacji siedlisk
- D. Zmiany klimatyczne mogą zaburzać naturalny cykl hydrologiczny terenów torfowiskowych

i) Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Polaryzacja przestrzenna w kontekście planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Analiza decyzji planistycznych, rozmieszczenia inwestycji oraz dostępności infrastruktury wskazuje na wyraźną polaryzację przestrzenną gminy w układzie północ-południe, która ma bezpośrednie znaczenie dla prowadzenia polityki przestrzennej.

Północ gminy (Nadole, Czymanowo, Perlino, Strzebielinko, Gniewino) charakteryzuje się:

- A. większą koncentracją inwestycji prywatnych i publicznych,
- B. rozwiniętą infrastrukturą usługową, sportową i rekreacyjną,
- C. silną presją turystyczną i inwestycyjną w rejonie Jeziora Żarnowieckiego,
- D. lepszą dostępnością komunikacyjną i większą liczbą wydawanych decyzji WZ.

Południe gminy (Kostkowo, Mierzyno, Mierzynko, Salino, Salinko, Dąbrze, Czarne, Salińskie, Toliszczek) cechuje się:

- A. rozproszoną zabudową i niższym poziomem zagospodarowania,
- B. ograniczoną dostępnością infrastruktury technicznej (kanalizacja, drogi, oświetlenie),
- C. dominacją terenów leśnych i przyrodniczo cennych,
- D. mniejszą liczbą inwestycji i niższą dynamiką rozwoju przestrzennego.

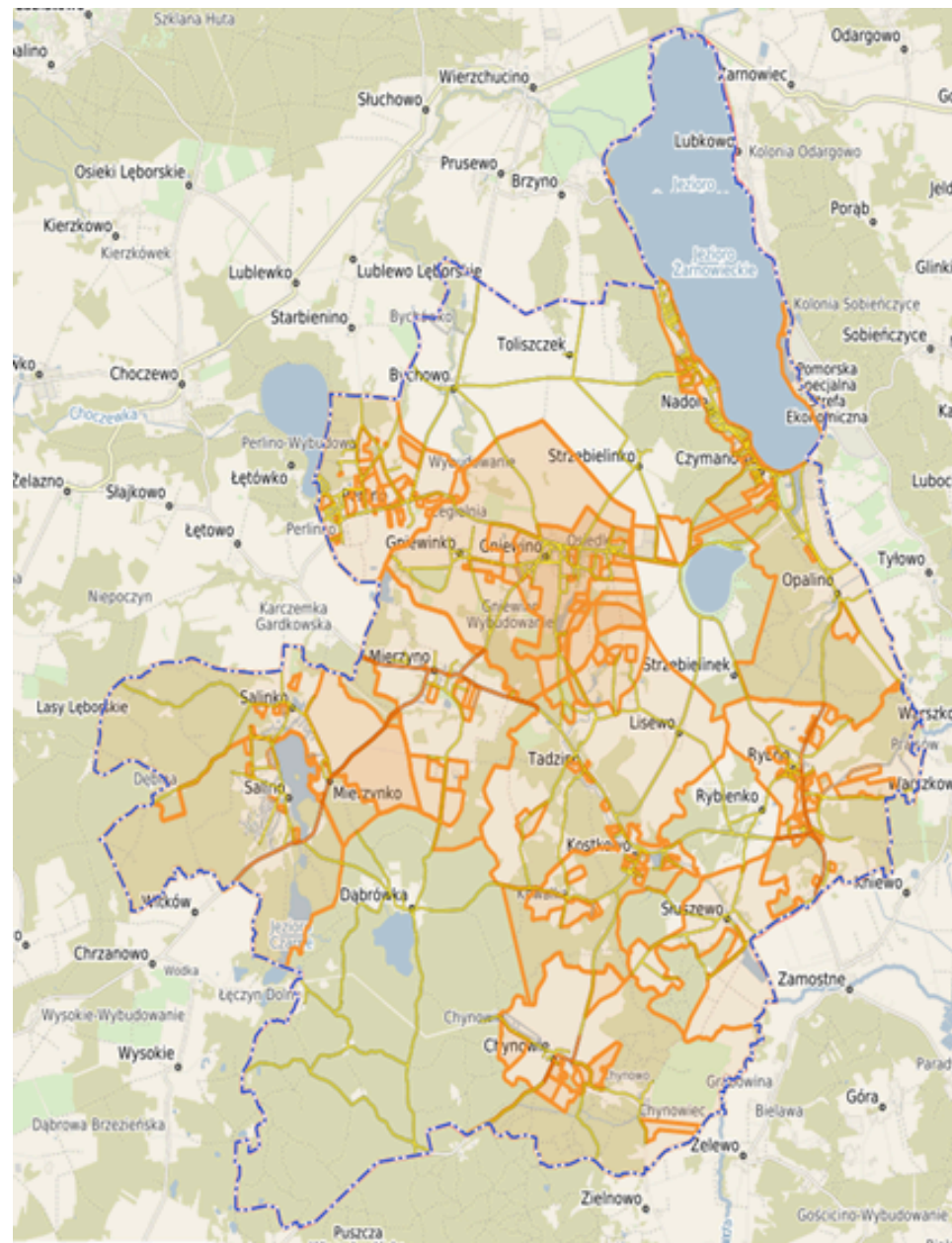

Zróżnicowanie to wpływa na różne potrzeby planistyczne obu części gminy:

A. w północy konieczne jest zarządzanie presją inwestycyjną, ochrona krajobrazu i kontrola zabudowy wokół Jeziora Żarnowieckiego,

B. w południu priorytetem jest uzupełnienie infrastruktury technicznej, poprawa dostępności transportowej oraz wyznaczenie kierunków rozwoju zabudowy w sposób zgodny z uwarunkowaniami środowiskowymi.

Polaryzacja północ-południe powinna zostać uwzględniona w Planie Ogólnym oraz w aktualizacjach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tak aby zapewnić równowagę rozwoju i poprawę spójności przestrzennej gminy.

j) Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru

Na obszarze gminy Gniewino obowiązuje „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gniewino”, uchwalone Uchwałą Nr XXXI/236/2016 Rady Gminy Gniewino z dnia 29 grudnia 2016 r. Dokument obejmuje cały obszar gminy i stanowi podstawę prowadzenia polityki przestrzennej oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Studium określa kierunki rozwoju przestrzennego, zrównoważonego wykorzystania terenów oraz ochrony zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego. Stopień pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jest częściowy. Szacunkowo, plany miejscowe obejmują ok. 35–40% powierzchni gminy.

MPZP obowiązują przede wszystkim na terenach:

- a) zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowościach Gniewino, Nadole, Czymanowo, Perlino
- b) terenów inwestycyjnych i przemysłowych w północnej części gminy,
- c) obszarów turystyczno-rekreacyjnych w rejonie Jeziora Żarnowieckiego.

Pozostała część gminy, zwłaszcza tereny rolnicze i leśne, objęta jest jedynie ustaleniami studium.

Na terenie Gminy uchwalonych jest obecnie 79 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Treść poszczególnych planów dostępna jest na stronie internetowej: <https://gniewino.e-mapa.net/>. W okresie od stycznia 01.2015 do 09.2025 w Gminie Gniewino podjęto około 50 uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W tabeli nr 4 wykaz poszczególnych uchwał (jako tabela na samym końcu). Na uchwalone miejscowe plany nie została wniesiona żadna sędzi administracyjnego.

Poniżej zestawienie wystąpień dotyczących MPZP w Gminie Gniewino:

Tabela 1. Zestawienie wystąpień dotyczących MPZP

Lp.	Miejscowość/Obręb	Liczba wystąpień
1	Gniewino	15
2	Czymanowo	6
3	Salino / Salinko	6
4	Nadole	6
5	Rybno	5
6	Bychowo	3
7	Kostkowo	3
8	Strzebielinko	3
9	Tadzino	3
10	Mierzyno	3
11	Perlino	2
12	Chynowie	2
13	Słuszewo	2
14	Gniewinko (część Gniewino)	2
15	Płaczewo	1
16	Toliszczyk	2
17	Cmentarz komunalny Gniewinko	1
18	ul. Pomorska (Gniewino)	1
19	Działka nr 391/4 (Gniewino)	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

W latach 2015–2025 w Gminie Gniewino wydano łącznie 313 decyzji o warunkach zabudowy, z czego 19 stanowiły decyzje odmowne, co daje około 94% pozytywnych rozstrzygnięć. Taki wskaźnik świadczy o sprzyjającym klimacie inwestycyjnym i efektywności działań administracyjnych.

W przypadku braku planu miejscowego, zmiana zagospodarowania terenu lub zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego wymaga wydania decyzji o warunkach zabudowy. Zestawienie danych dotyczących wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Gniewino w latach 2015–2025 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 2. Spis decyzji o warunkach zabudowy w latach 2015–2025

Rok	Miejscowość	Nr działki	Podstawa prawna (art. 61 ust. 1 pkt)	Uwagi
2015	Tadzino	116	5	Planowana inwestycja zlokalizowana zbyt blisko turbiny wiatrowej
2015	Bychowo	184/10	4	Teren wymaga zgody na zmianę przeznaczenia gruntów
2016	Bychowo	39/1	4	—
2016	Bychowo	39/2	4	—
2016	Bychowo	116/6	4	—
2016	Bychowo	184/23	4	—
2016	Bychowo	171	2	Brak dostępu do drogi publicznej; odwołanie do SKO – również decyzja odmowna, następnie decyzja pozytywna
2017	—	—	—	Brak decyzji odmownych
2018	Gniewino	294/10	4	—
2019	Tadzino	115/7 i 115/8	1	—
2020	Śluszewo	58	1 i 5	Brak położenia w strefie ograniczeń związanych z turbiną wiatrową
2021	Gniewino	66/7 i 66/6	1	—
2022	Bychowo	157/4	4	—
2022	Strzebielinko	223	2 i 3	—
2022	Tadzino	131/18	5	Brak pozytywnego uzgodnienia Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
2023	Gniewino	28/24	4	Decyzja odmowna
2024	Gniewino	79/7	5	Zbyt mała odległość od turbin wiatrowych
2024	Gniewino	66/2	4	—
2025	Gniewino	266/2	1	—

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

Analiza wydanych decyzji odmownych wskazuje, że ich koncentracja w określonych wsiach niekoniecznie wynika z braków planistycznych, lecz w znacznym stopniu z ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w szczególności dotyczących ochrony gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych.

W przypadku gruntów wymagających wyłączenia z produkcji rolnej możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy jest ograniczona przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W związku z powyższym rekomendacja dotycząca przeglądu i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach Bychowo i Gniewino nie wymaga doprecyzowania. Zasadne wydaje się rozważenie działań analitycznych w kierunku identyfikacji obszarów o trwałych ograniczeniach wynikających z przepisów odrębnych oraz monitorowania potrzeb inwestycyjnych w granicach terenów, które mogą być realnie zagospodarowane.

W związku z powyższymi danymi można wnioskować, że:

- Gmina może być atrakcyjnym miejscem dla osiedlania się lub prowadzenia działalności – skoro liczba decyzji utrzymuje się na stabilnym poziomie.
- Niewielki odsetek odmów świadczy o dobrej komunikacji między inwestorami, a urzędem – albo o braku rygorystycznych ograniczeń.
- Przyspieszenie lub spowolnienie wydawania decyzji może (powinno) w poszczególnych latach być sygnałem dla planistów, urbanistów i samorządu, żeby analizować potrzeby mieszkańców i planować rozwój bardziej precyzyjnie.

Reasumując informacje na temat wydanych decyzji o warunkach zabudowy (zarówno pozytywnych, jak i negatywnych) i obszarach, których dotyczą zasadne wydaje się wyznaczenie obszarów, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydaje się niezbędne w pierwszej kolejności.

Z analizy wynikają w tym zakresie następujące potrzeby:

Przegląd i aktualizacja planów miejscowych, szczególnie w Bychowie i Gniewinie, w celu zwiększenia zgodności z rzeczywistymi potrzebami inwestycyjnymi.

Wyznaczenie i publikacja stref ograniczeń wokół turbin wiatrowych, wraz z uproszczonymi procedurami uzgodnień konserwatorskich.

Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych, zwłaszcza w lokalizacjach o potencjale rozwojowym.

Wprowadzenie mechanizmów konsultacyjnych dla inwestorów, umożliwiających wczesną weryfikację zgodności zamierzeń z przepisami art. 61.

Monitoring i analiza decyzji odmownych w cyklach rocznych, jako narzędzie oceny skuteczności polityki przestrzennej Gminy.

Realizacja przedmiotowych działań uzależniona jest w dużej mierze od kondycji finansowej Gminy, aktualnych założeń budżetowych oraz skali i treści zgłaszanych wniosków przez zainteresowane osoby.

k) Obszar zdegradowany

Gmina Gniewino nie ma formalnie wyznaczonego “obszaru zdegradowanego” zgodnie z ustawą o rewitalizacji (brak diagnozy kryzysu społecznego, gospodarczego i przestrzennego w ujęciu ustawowym), a co za tym idzie obszaru rewitalizacji. Został jedynie uchwalony Plan Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek na lata 2018–2025” (Uchwała Nr LVII/426/2018 Rady Gminy Gniewino z dnia 16 października 2018 r. w sprawie: zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek (sołectwo Gniewino) na lata 2018-2025). Jednak analiza SWOT i diagnoza zawarta w planie wskazuje na cechy typowe dla obszarów zdegradowanych:

- a) niedostateczny stan techniczny infrastruktury (np. dróg, przestrzeni publicznych),
- b) słabą dostępność komunikacyjną,
- c) ograniczoną ofertę społeczną i kulturalną,
- d) ubożenie przestrzeni publicznej i części dziedzictwa kulturowego,
- e) odpływ ludności młodej i starzenie się mieszkańców.

I) Obszar rewitalizacji

W dokumencie za obszar rewitalizacji przyjmuje się całe sołectwo Gniewino (obejmujące miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek) — to właśnie ten teren jest określony jako „obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości”. Oznacza to, że rewitalizacja ma charakter zintegrowany i lokalny, obejmujący całą społeczność, a nie tylko pojedyncze działki czy centrum wsi.

Plan opiera się na idei „odnowy i rozwoju wsi” w ramach PROW 2014–2020, której głównym celem jest:

poprawa jakości życia
mieszkańców

zachowanie i promocja
dziedzictwa kulturowego

aktywizacja społeczności lokalnej

zwiększenie atrakcyjności
turystycznej i inwestycyjnej wsi

integracja mieszkańców
i wzmacnianie tożsamości lokalnej

W Gminie Gniewino został uchwalony jeden Zintegrowany Plan Inwestycyjny (ZPI) dla obrębu Nadole - uchwała: Nr XX/147/2025 z dnia 29 sierpnia 2025 r. (powierzchnia: ok. 0,84 ha, przeznaczenie: zabudowa usługowa i mieszkaniowa). W Gminie Gniewino przystąpiono do opracowania ZPI, który jest nową formą miejscowego planu, komplementarną wobec miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planu ogólnego, który zacznie obowiązywać od 2026 roku. ZPI umożliwia sporządzenie szczegółowego planu dla wybranego obszaru inwestycyjnego, wskazanego przez inwestora lub gminę, w sposób uproszczony i dostosowany do indywidualnych potrzeb projektu. Dokument ten zawiera precyzyjne ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu, parametrów zabudowy, infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego. W dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewino znajdujemy informacje o obszarach, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym; na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym; obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji; a także obszary zdegradowane.

m) Plan Ogólny

Gmina Gniewino rozpoczęła prace nad sporządzeniem planu ogólnego w 2024 roku. W dniu 21 sierpnia 2024 r. Rada Gminy podjęła Uchwałę Nr IV/27/2024 o przystąpieniu do jego opracowania. Plan ogólny obejmie cały obszar gminy, w tym tereny nieobjęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu przestrzennym, od 2026 roku gminy będą musiały posiadać plan ogólny, który wskaże m.in. obszary uzupełniania zabudowy (OUZ). To idealny moment, by przeanalizować dane z decyzji WZ, wyznaczyć obszary wymagające MPZP oraz zintegrować politykę przestrzenną z potrzebami mieszkańców i inwestorów.

Plan ogólny gminy to obowiązkowy dokument planowania przestrzennego, który będzie musiał zostać uchwalony przez radę gminy. Jego wdrożenie będzie wynikiem zmiany przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan ogólny będzie obejmował teren całej gminy i od 1 lipca 2026 roku zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Z planem ogólnym będzie oceniana zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Gdy plany ogólne wejdą w życie, decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydane jedynie dla obszarów, które zostały wskazane w nowym dokumencie.

Podsumowanie 3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Wysoki odsetek pozytywnych decyzji (94%) wskazujący na sprzyjający klimat inwestycyjny
- B. Przystępowanie do opracowania Planu Ogólnego zgodnie z wymogami prawnymi (od 01.07.2026 roku)
- C. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości dla sołectwa Gniewino zawierającego analizę SWOT
- D. Opracowanie Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego jako nowej formy planistycznej
- E. Zróżnicowana sieć decyzji zabudowy świadcząca o aktywności inwestycyjnej

SŁABE STRONY

- A. Brak formalnie wyznaczonych obszarów zdegradowanych ograniczający dostęp do instrumentów rewitalizacyjnych
- B. Studium z 2016 roku wymaga aktualizacji w celu dostosowania do zmian prawnych
- C. Koncentracja decyzji odmownych w kilku wsiach
- D. Brak publicznej mapy stref ograniczeń wokół turbin wiatrowych – źródło niepewności dla inwestorów
- E. Procedury uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków jako potencjalne ograniczenie dla inwestorów
- F. Ograniczona dostępność komunikacyjna terenów inwestycyjnych

SZANSE

- A. Opracowanie Planu Ogólnego umożliwia integrację polityki przestrzennej z potrzebami mieszkańców i inwestorów
- B. Zidentyfikowanie obszarów uzupełniania zabudowy (OUZ) może usprawnić proces decyzyjny
- C. Lepsza artykulacja wymogów ochrony gruntów rolnych poprzez precyzyjne planowanie
- D. Uproszczenie procedur inwestycyjnych poprzez harmonizację z przepisami odrębnymi
- E. Współpraca z konserwatorem zabytków w fazie opracowania Planu Ogólnego mogąca ulepszać procedur

ZAGROŻENIA

- A. Czasochłonność opracowania Planu Ogólnego może spowolnić procesy decyzyjne w latach przejściowych
- B. Niedostateczne procedury konsultacyjne przy opracowaniu nowych instrumentów planistycznych
- C. Presja inwestycyjna mogąca prowadzić do fragmentacji siedlisk i degradacji krajobrazu
- D. Potencjalne konflikty między interesami inwestorów a ochroną zasobów przyrodniczych i kulturowych
- E. Brak spójności między planami miejscowymi a Planem Ogólnym mogący generować problemy operacyjne

2.4. Podsumowanie diagnozy – sytuacja gospodarcza

a) Gospodarka i rynek pracy

Gmina Gniewino jest atrakcyjnym obszarem inwestycyjnym, przede wszystkim dzięki korzystnemu położeniu i istniejącej infrastrukturze. Choć na jej terenie nie funkcjonuje Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna (PSSE), gmina bezpośrednio sąsiaduje z PSSE zlokalizowaną w Gminie Krokowa. Bliskość strefy stanowi dodatkowy atut inwestycyjny, umożliwiający rozwój współpracy gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy w regionie.

Na terenie Gminy Gniewino działają znaczące podmioty gospodarcze, w tym:

- A. Thai Union King Oscar – przetwórstwo rybne,
- B. Libru Sea – przetwórstwo rybne,
- C. Riela – produkcja urządzeń dla rolnictwa,
- D. Voltrim Trade – produkcja kabli,
- E. Mleczarnia Śnieżka,
- F. Bychowskie Wędliny,
- G. TOPAZ – kopalnia kruszywa.

Silna obecność przedsiębiorstw z branży spożywczej, rolnej, przetwórczej i przemysłowej świadczy o zróżnicowanej strukturze lokalnej gospodarki. W połączeniu z sąsiedztwem Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, gmina posiada potencjał do dalszego rozwoju inwestycyjnego i zwiększania konkurencyjności regionu.

Gmina cechuje się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze produkcyjnym – ponad 60% pracujących zatrudnionych jest w działalności przemysłowej, co należy do najwyższych wskaźników w kraju dla gmin wiejskich.

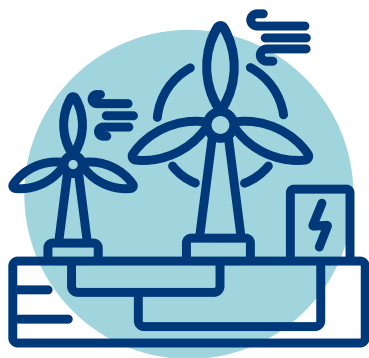
W przyszłości oczekuje się wzrostu udziału zatrudnionych w sektorze usługowym, ze względu na pełnienie przez gminę funkcji zaplecza produkcyjnego aglomeracji Trójmiasta i rozwoju małych firm lokalnych.

Gmina oferuje atrakcyjne tereny inwestycyjne przy wjeździe do Gniewina — na tych obszarach zlokalizowane są inwestycje przemysłowe i firmy przetwórcze, w tym zakłady przetwórstwa rybnego (m.in. Thai Union — światowy lider w produkcji konserw rybnych oraz LibruSea) oraz fabryka kabli Voltrim Trade. To swoista “część przemysłowa”, która będzie według władz Gminy dalej rozwijana.

b) Dualizm przedsiębiorczości w Gminie Gniewino

Struktura gospodarki Gminy Gniewino charakteryzuje się wyraźnym dualizmem przedsiębiorczości, polegającym na współistnieniu dwóch odmiennych segmentów działalności gospodarczej. Z jednej strony funkcjonują tu duże, kapitałochłonne przedsiębiorstwa o znaczeniu ponadlokalnym, w tym zakłady przetwórstwa rybnego, firmy produkcyjne oraz podmioty związane z sektorem energetycznym. Z drugiej strony istotną rolę odgrywa sektor mikro- i małych przedsiębiorstw, obejmujący usługi, handel, turystykę, gastronomię oraz działalność sezonową.

Oba segmenty rozwijają się w różnym tempie, mają odmienne potrzeby infrastrukturalne i kadrowe, a jednocześnie wzajemnie się uzupełniają, tworząc zróżnicowany, ale niesymetryczny ekosystem gospodarczy. Wyzwanie strategiczne polega na takim kształtowaniu polityki rozwoju, aby wzmacniać lokalną przedsiębiorczość i jej zdolność do współpracy z dużymi firmami, jednocześnie minimalizując ryzyko nadmiernej zależności gospodarki gminy od kilku największych podmiotów.

DUŻE PRZEDSIĘBIORSTWA

SYNERGIA I WSPÓŁPRACA

MIKRO I MAŁE FIRMY

c) Bezrobocie i struktura zatrudnienia

Gmina Gniewino charakteryzuje się niskim poziomem bezrobocia rejestrowanego (1,8-2,57% w II kwartale 2024), znacznie poniżej średniej krajowej (5,1% w czerwcu 2025) i wojewódzkiej (ok. 4,5%). Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym (60% pracujących) oraz bliskość Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (PSSE) w Krokowej zapewniają stabilność i przewidywalność rynku pracy lokalnego.

Tabela 3. Porównanie wskaźników rynku pracy w Gminie Gniewino, powiecie wejherowskim i w kraju (2024–2025)

Wskaźnik	Gniewino	Powiat wejherowski	Kraj
Stopa bezrobocia (II kw. 2024)	1,80-2,57%	5,6% (maj 2025)	5,1%
Bezrobotni zarejestrowani	88-133 osoby	-	-
Długotrwale bezrobotni	ok. 28% ogółu	47,4% (2025)	47,4%
Bez kwalifikacji zawodowych	ok. 30%	33,1%	33,1%
Struktura płci (kobiety)	57%	54%	52%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wykazuje trend spadkowy – z 133 osób w 2024 roku do stabilizacji na poziomie około 88 osób na koniec drugiego kwartału 2025 roku.

Spadek wynika z:

- a) Inwestycji przemysłowych lokalnych przedsiębiorstw (Thai Union King Oscar, Libru Sea, Riela)
- b) Rosnącego popytu turystycznego na pracowników sezonowych (marzec-październik)
- c) Działań aktywizacyjnych Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Wejherowie
- d) Bliskich perspektyw budowy elektrowni jądrowej (zwiększone oczekiwania pracodawców)

Struktura zatrudnienia w Gminie Gniewino wykazuje następujący rozkład:

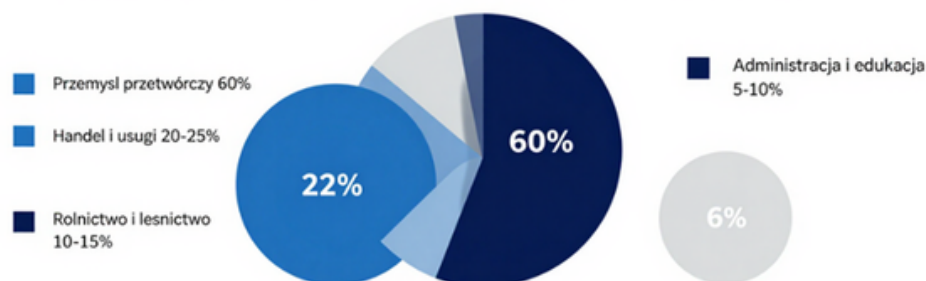
- a) Przemysł przetwórczy – 60% pracujących - Przetwórstwo rybne (Thai Union King Oscar, Libru Sea), Produkcja maszyn rolniczych (Riela), Produkcja kabli elektrycznych (Voltrim Trade), Produkcja spożywcza (Mleczarnia Śnieżka, Bychowskie Wędliny), Górnictwo – kopalnia kruszywa (TOPAZ)
- b) Handel i usługi – 20-25% pracujących - Usługi turystyczne i hotelarskie, Handel detaliczny, Gastronomia i rekreacja, Usługi bankowe i finansowe
- c) Rolnictwo i leśnictwo – 10-15% pracujących - Gospodarstwa rolne, Działalność leśna
- d) Administracja i edukacja – 5-10% pracujących

Mikroprzedsiębiorstwa (0-9 pracowników) stanowią 97,8% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON. Liczba nowych rejestracji rocznie wynosi około 5-10 podmiotów. Średnie wynagrodzenie w sektorze prywatnym wynosi około 5,800 zł brutto (2024), co stanowi 83,7% średniej gminnej.

Analiza danych z Powiatowego Urzędu Pracy wskazuje na następujące charakterystyki:

1. Struktura płci – 57% kobiet, 43% mężczyzn (wyższy udział kobiet niż na poziomie kraju – 52%)
2. Pochodzenie – 58-62% z obszarów wiejskich, zgodnie z charakterem gminy
3. Wykształcenie – 29-33% bez kwalifikacji zawodowych, 40-45% z wykształceniem zasadniczym, 25-30% z wyższym
4. Wiek – wyższy udział osób powyżej 50 lat (40%), trudności w zatrudnieniu młodzieży do 25 lat bez doświadczenia
5. Długość pozostawania bez pracy – 26-28% długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy)

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINIE GNIEWINO

d) Handel i usługi

Sektor handlu detalicznego i usług w Gminie Gniewino charakteryzuje się ograniczoną skalą, typową dla gminy wiejskiej, przy jednocześnie znaczącym wpływie turystyki i planowanych inwestycji infrastrukturalnych.

Analiza najnowszych danych GUS wskazuje na stopniowy wzrost aktywności gospodarczej w segmencie handlu i usług.

Tabela 4. Wskaźniki sektora handlu detalicznego w Gminie Gniewino (2024-2025)

L.p.	Wskaźnik	Wartość (2024-2025)	Uwagi
1	Podmioty gospodarcze/1000 mieszkańców	84	Ranking 1218/2477 gmin PL
2	Nowe rejestracje PKD 47 rocznie	5-10	Mikroprzedsiębiorstwa dominują
3	Wzrost obrotów handlowych r/r	+2-4%	Napędzany turystyką i usługami
4	Sezonowy wzrost obrotów (lipiec-sierpień)	+20-30%	Efekt ruchu turystycznego
5	Przeciętne wynagrodzenie w handlu	83,7% średniej gminnej	~5,800 zł brutto (2024)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sieć handlowa gminy ma wyraźnie monocentryczną strukturę:

- a) Gniewino (siedziba gminy) – koncentruje ok. 90% obrotów handlowych, oferując: sklepy wielobranżowe i spożywcze, handel materiałami budowlanymi, usługi bankowe (Kaszubski Bank Spółdzielczy), gastronomię i rozrywkę (restauracje, bowling), usługi mechaniczne (np. Stacja Kontroli Pojazdów)
- b) Sołectwa otwarte (Nadole, Czymanowo, Kostkowo) – stanowiące zaplecze usługowe: baza noclegowa (hotele, pensjonaty, apartamenty), sklepy spożywcze podstawowe, usługi mechaniczne i naprawy maszyn rolniczych, usługi transportowe
- c) Pozostałe wsie – dostępność ograniczona do: małych sklepów spożywczych, serwisu pojazdów, usług podstawowych

Na terenie gminy działają podmioty handlowe reprezentujące różne segmenty:

- a) Sklepy wielobranżowe i detaliczne
- b) Handel materiałami budowlanymi
- c) Handlowcy spożywczy (łańcuchy małe, lokalne)
- d) Usługi gastronomiczne
- e) Usługi turystyczne i hotelarskie (bazujące na atrakcjach przyrodniczych)
- f) Usługi finansowe (bank)

Sektor handlu w Gminie Gniewino wykazuje następujące tendencje wzrostowe:

- Turystyka sezonowa – wzrost +20-30% w sezonie letnim (lipiec-sierpień) dzięki 1,8 mln turystów odwiedzających Pomorze rocznie
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – boiska treningowe, pływalnia kryta, kompleks Kaszubskie Oko przyciągają grupy turystów i sportowców
- Planowana elektrownia jądrowa w Choczewie – prognozowany wzrost popytu na usługi handlowe i gastronomiczne o +15-20% w okresie budowy (2026-2037) i eksploatacji

Głównym wyzwaniem dla sektora jest wyraźna sezonowość:

- a) Sezon letni – Peak popytu (lipiec-sierpień), obciążenie infrastruktury, potrzeba dodatkowych zasobów
- b) Okres pozasezonowy – Spadek przychodów, niedostateczne wykorzystanie potencjału infrastruktury
- c) Konkurencja z pobliskimi miastami oraz Trójmiastem – Handel w Wejherowie, Lęborku, Gdyni przyciąga klientów

Podsumowanie 4. Gospodarka i rynek pracy

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Wysokie zatrudnienie w sektorze produkcyjnym wskazujące na zdywersyfikowaną bazę gospodarczą
- B. Obecność przedsiębiorstw międzynarodowych (Thai Union) stanowiąca siłę przyciągającą dla całego regionu
- C. Niskie bezrobocie świadczące o stabilnym popycie na pracę
- D. Położenie w sąsiedztwie PSSE otwierające możliwości współpracy gospodarczej
- E. Infrastruktura produkcyjna na terenie gminy (tereny inwestycyjne)

SŁABE STRONY

- A. Niedoreprezentowany sektor usług – diagnoza wskazuje na przyszłościową potrzebę wzrostu zatrudnienia w tym obszarze
- B. Brak bezpośredniego dostępu do PSSE – gmina czerpie jedynie korzyści pośrednie
- C. Sezonowość zatrudnienia w turystyce i rolnictwie
- D. Niewiele dostępnych danych dotyczących wynagrodzeń, warunków pracy i umiejętności pracowników
- E. Zależność od kilku dużych pracodawców stanowiąca ryzyko monokultury gospodarczej

SZANSE

- A. Budowa elektrowni jądrowej w gminie Choczewo prognozująca wzrost popytu na usługi handlowe, transportowe i mieszkaniowe
- B. Potencjał rozwoju turystyki kwalifikowanej (turystyka przyrodnicza, sportowa) generowany przez istniejące walory
- C. Ekspansja sektora usług towarzyszących turystyce (gastronomia, noclegi, przewodnictwo)

ZAGROŻENIA

- A. Potencjalny odpływ pracowników do PSSE lub większych ośrodków (Lębork, Wejherowo) oferujących lepsze warunki zatrudnienia
- B. Sezonowość turystyki mogąca generować niestabilność zatrudnienia
- C. Zmiana struktury gospodarczej bez wsparcia dla pracowników tradycyjnych sektorów

2.5. Podsumowanie diagnozy – sytuacja społeczna

a) Ludność i procesy demograficzne

Gmina Gniewino to gmina wiejska. Leży w powiecie wejherowskim, w województwie pomorskim. Ludność gminy Gniewino stanowi specyficzny, wielokulturowy konglomerat, złożony zarówno z potomków przedwojennych mieszkańców - Kaszubów i Niemców, jak i z powojennych przesiedleńców przymusowych i dobrowolnych, a także ludności przybyłej z głębi kraju w ostatnim 40-leciu.

Siedziba lokalnych władz mieści się w głównym ośrodku Gminy w miejscowości Gniewino, gdzie mieszczą się także najważniejsze punkty handlowo-usługowe.

Na dzień 30.06.2025 Gmina Gniewino liczy 7 112 mieszkańców co obrazuje tabela nr 5.

Tabela 5. Liczba mieszkańców z podziałem na miejscowości wg stanu na dzień 30.06.2025 r.

LUDNOŚĆ I OBIEKTY ZAMIESZKANIA							
Liczba ludności							
Miejscowość	Liczba ludności (pobyt stały i tymczasowy (30.06.2025 r.))	Pobyt stały wg stanu 30.06.2025			Pobyt tymczasowy wg stanu 30.06.2025		
		Liczba ludności	Kobiety	Mężczyźni	Liczba ludności	Kobiety	Mężczyźni
Bychowo	275	273	120	153	2	1	1
Chynowie	466	466	216	250	0	0	0
Czymanowo	261	255	126	129	6	3	3
Dąbrówka	61	58	29	29	3	2	1
Dębina	36	36	18	18	0	0	0
Gniewino	64	64	28	36	0	0	0
Gniewino	1959	1944	983	961	15	8	7
Jęczewo	124	124	65	59	0	0	0
Kostkowo	409	409	205	204	0	0	0
Lisewo	329	326	152	174	3	1	2
Łęczyn Dolny	31	31	18	13	0	0	0
Mierzynko	157	157	80	77	0	0	0
Mierzyno	247	247	127	120	0	0	0
Nadole	356	353	171	182	3	2	1
Opalino	67	67	31	36	0	0	0
Perłino	406	399	197	202	7	5	2
Placzewo	102	102	49	53	0	0	0
Rybieńko	91	90	40	50	1	1	0
Rybno	749	748	370	378	1	1	0
Salinko	59	58	31	27	1	0	1
Salino	102	102	54	48	0	0	0
Śluszewo	202	202	100	102	0	0	0
Strzebielinek	130	73	18	55	57	12	45
Strzebielinko	157	154	83	71	3	2	1
Tadzino	195	194	95	99	1	0	1
Toliszczyk	77	77	39	38	0	0	0
RAZEM	7112	7009	3445	3564	103	38	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

Według danych z urzędu ogółem liczba mieszkańców w gminie w okresie od 31.12.2024 do 30.06.2025 spadła z 7 205 do 7 112 osób, czyli o 93 osoby. Największy spadek dotyczył miejscowości Gniewino, które straciło 31 mieszkańców. Większość miejscowości odnotowała niewielki spadek liczby ludności, choć kilka jak Jęczewo, Mierzyno, Strzebielinko i Tadzino odnotowało wzrost, przy czym największy wzrost (11 osób) miał miejsce w Tadzynie. Pobyt stały wciąż dominuje i obejmuje zdecydowaną większość mieszkańców gminy. Liczba osób na pobycie czasowym zmalała nieznacznie, z 118 do 103 osób. W nowszych danych widać również podział na płeć. Kobiety stanowią około 49% mieszkańców, a mężczyźni 51%, co oznacza, że układ płci jest w miarę zrównoważony. Najwięcej mieszkańców wciąż mieszka w Gniewinie, Rybnie i Chynowie, a najmniej w Łęczynie Dolnym, Dębinie i Gniewinku.

Podsumowując, w gminie Gniewino następuje niewielki spadek liczby mieszkańców, układ płci pozostaje stabilny. Zmiany demograficzne są w większości niewielkie i rozłożone po całej gminie. Obserwowany niewielki spadek liczby mieszkańców wymaga szczególnej uwagi w zakresie planowania rozwoju lokalnego.

Niezbędne jest prowadzenie zrównoważonej polityki demograficznej poprzez monitorowanie struktury płciowej i wiekowej populacji, a także wspieranie rodzin i młodych mieszkańców, aby zapewnić stabilny rozwój społeczny. W miejscowościach z istotną liczbą osób przebywających tymczasowo warto rozwijać rynek pracy oraz usługi sezonowe, co pozwoli lepiej wykorzystać potencjał tych osób mimo ich tymczasowego zamieszkania na terenie lub częściowo pozwoli

nam zatrzymać część z tych osób na stałe. Wreszcie, planowanie infrastruktury, w tym szkół, transportu oraz opieki medycznej, powinno być dostosowane do lokalnych trendów demograficznych, uwzględniając zarówno spadki w małych wsiach, jak i wzrosty w większych ośrodkach, co zapewnia równomierny i zrównoważony rozwój całej gminy.

W obecnym czasie analizy (przełom 2025 i 2026 roku) nie sposób nie wspomnieć o potencjalnym wpływie budowy elektrowni jądrowej w Gminie Choczewo na sytuację demograficzną Gminy Gniewino. Planowana budowa pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce, zlokalizowanej na terenie Gminy Choczewo, stanowi przedsięwzięcie o znaczeniu ponadlokalnym, którego oddziaływanie będzie rozciągać się na cały obszar regionu, w tym również na Gminę Gniewino, która jest gminą sąsiadującą dla elektrowni.

Według Polskich Elektrowni Jądrowych oraz analizy Polskiego Instytutu Ekonomicznego dzięki uruchomieniu elektrowni jądrowej polski PKB wzrośnie o ponad 1 proc. do 2043 r., a w ciągu 50 lat jej pracy powstanie do 40 tysięcy nowych miejsc pracy.

W fazie budowy (lata 2026–2037) przewiduje się powstanie ok. 8 000 - 10 000 miejsc pracy, z czego znaczna część będzie wymagała zakwaterowania, usług handlowych, transportowych i socjalnych poza terenem bezpośredniej inwestycji.

Ze względu na bliskość terytorialną oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową Gmina Gniewino może stać się zapleczem dla części pracowników związanych z budową elektrowni.

Według Polskich Elektrowni Jądrowych oraz analizy Polskiego Instytutu Ekonomicznego dzięki uruchomieniu elektrowni jądrowej

polski PKB wzrośnie o ponad 1 proc. do 2043 r., a w ciągu 50 lat jej pracy powstanie do 40 tysięcy nowych miejsc pracy.

W fazie budowy (lata 2026–2037) przewiduje się powstanie ok. 8 000 - 10 000 miejsc pracy, z czego znaczna część będzie wymagała zakwaterowania, usług handlowych, transportowych i socjalnych poza terenem bezpośredniej inwestycji.

Ze względu na bliskość terytorialną oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową Gmina Gniewino może stać się zapleczem dla części pracowników związanych z budową elektrowni.

W krótkim okresie (lata 2026–2037) budowa elektrowni jądrowej w Gminie Choczewo może spowodować napływ ludności czasowej do Gminy Gniewino, głównie w związku z zapotrzebowaniem na zakwaterowanie oraz usługi towarzyszące inwestycji. Przewiduje się wzrost popytu na lokale mieszkalne, transport i handel, co może przejściowo zwiększyć obciążenie lokalnej infrastruktury komunalnej i społecznej. W perspektywie średnio- i długoterminowej (po 2035 r.) inwestycja ta może przyczynić się do stabilizacji sytuacji demograficznej w Gminie Gniewino poprzez zwiększenie migracji wewnątrzregionalnych, osiedlanie się pracowników elektrowni w gminie oraz ograniczenie odpływu ludności młodej. W efekcie wzrośnie atrakcyjność osiedleńcza i gospodarcza obszaru i dużym prawdopodobieństwem powstaną nowe inwestycje mieszkaniowe i usługowe, które będą obsługiwały zwiększoną liczbę mieszkańców.

Przyjęte w Strategii założenia demograficzne przewidują wzrost liczby mieszkańców gminy do około 13 200 osób. Osiągnięcie tego poziomu wymaga konsekwentnego wzmacniania lokalnych ośrodków usługowych, rozwoju mieszkalnictwa jednorodzinnego

i wielorodzinnego, poprawy dostępności transportowej oraz podnoszenia jakości usług publicznych. Rozwój demograficzny jest ściśle powiązany z polityką przestrzenną i gospodarczą, a jego realizacja została zabezpieczona poprzez wyznaczenie w Planie Ogólnym terenów SJ i SW.

Budowa elektrowni jądrowej w Gminie Choczewo stanowi czynnik o pośrednim, lecz istotnym znaczeniu dla kształtowania się liczby ludności w Gminie Gniewino i wpłynie z dużym prawdopodobieństwem na wiele sfer życia samej gminy i jej mieszkańców.

Struktura osadnicza

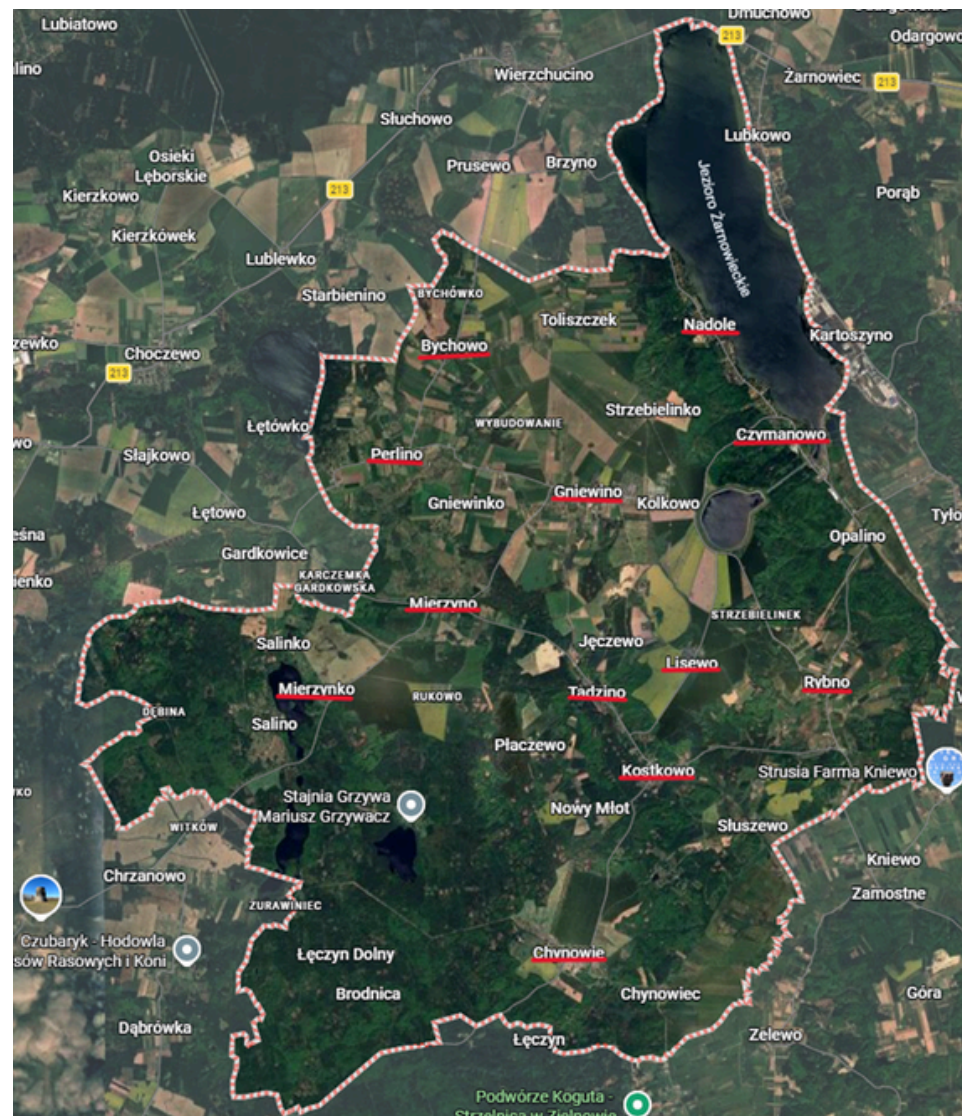
Gmina Gniewino ma charakter wiejskiej gminy o zróżnicowanej strukturze osadniczej, w której dominuje sieć niewielkich miejscowości o funkcjach rolniczych, mieszkaniowych i rekreacyjnych. Centralną rolę administracyjną, usługową i społeczną pełni miejscowość Gniewino – siedziba władz gminy i główny ośrodek osadniczy. Teren gminy stanowi zaplecze osadnicze zespołu miejskiego oraz wchodzi w skład strefy submetropolitalnej.

Tabela 6. Wykaz sołectw i miejscowości

Lp.	Sołectwo	Liczba miejscowości	Miejscowości wchodzące w skład
1	Bychowo	2	Bychowo, Toliszczek
2	Chynowie	1	Chynowie
3	Czymanowo	2	Czymanowo, Opalino
4	Gniewino	3	Gniewino, Strzebielinko, Strzebielinek
5	Kostkowo	4	Kostkowo, Dąbrówka, Łęczyn Dolny, Słuszewo
6	Lisewo	2	Lisewo, Jęczewo
7	Mierzynko	4	Mierzynko, Salino, Salinko, Dębina
8	Mierzyno	2	Mierzyno, Gniewinko
9	Nadole	1	Nadole
10	Perlino	1	Perlino
11	Rybno	2	Rybno, Rybliencko
12	Tadzino	2	Tadzino, Placzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

Teren gminy podzielony jest na 12 sołectw: Bychowo, Perlino, Tadzino, Lisewo, Mierzyno, Rybno, Nadole, Czymanowo, Mierzynko, Gniewino, Chynowie, Kostkowo.

UKŁAD OSADNICZY GMINY GNIEWINO

STRUKTURA I KIERUNKI ROZWOJU

HIERARCHIA OŚRODKÓW OSADNICZYCH

I RZĄD – OŚRODEK GMINNY

Gniewino

centrum administracyjne, edukacyjne i usługowe gminy, z rozwiniętą infrastrukturą społeczną, sportową (m.in. kompleks „Kaszubskie Oko”) oraz siecią handlowo-usługową.

administracja

edukacja

sport i rekreacja

handel i usługi

II RZĄD – OŚRODKI LOKALNE

Nadole

miejscowość o silnych funkcjach turystycznych i rekreacyjnych, zlokalizowana nad Jeziorem Żarnowieckim.

turystyka

rekreacja

Czymanowo

miejscowość o rosnącej funkcji mieszkaniowej i inwestycyjnej, z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

mieszkalnictwo

inwestycje

Perlino

miejscowość o rosnącej funkcji mieszkaniowej i inwestycyjnej, z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

mieszkalnictwo

inwestycje

Toliszczyk

miejscowość o rosnącej funkcji mieszkaniowej i inwestycyjnej, z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

mieszkalnictwo

inwestycje

III RZĄD – MNIEJSZE WSIE I OSADY

Pozostałe sołectwa pełnią funkcje rolnicze i uzupełniające, z przewagą zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej.

rolnictwo

zabudowa zagrodowa

CECHY UKŁADU OSADNICZEGO

a) Rozproszony, wieloośrodkowy charakter zabudowy wiejskiej.

Osadnictwo ma rozproszony charakter, jednak z wyraźnym układem hierarchicznym.

b) Koncentracja usług publicznych w Gniewinie.

Gniewino pełni funkcję centrum administracyjnego, edukacyjnego i usługowego gminy.

c) Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych w północnej części gminy (rejon Jeziora Żarnowieckiego).

d) Ograniczony rozwój przestrzenny w południowej i wschodniej części gminy z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze i leśne.

e) Stopniowe przekształcanie wybranych miejscowości (Nadole, Czymanowo, Perlino) w ośrodki mieszkalno-usługowe o rosnącym znaczeniu.

FUNKCJE W GMINIE

administracja,
usługi publiczne

edukacja

handel,
usługi

sport
i rekreacja

turystyka
i rekreacja

funkcje
rolnicze

KIERUNKI ROZWOJU OSADNICTWA (WG STUDIUM Z 2016 R.)

a) Wzmacnianie roli Gniewina jako centrum administracyjno-usługowego gminy.

b) Wspieranie rozwoju osadnictwa i funkcji turystycznych w Nadolu i strefie nadjeziornej.

c) Utrzymanie i modernizacja sieci osadniczej w pozostałych miejscowościach, przy zachowaniu ładu przestrzennego i krajobrazowego.

d) Kształtowanie powiązań komunikacyjnych między głównymi ośrodkami w gminie, a układem regionalnym (Wejherowo, Puck, Lębork).

POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Układ osadniczy gminy powiązany jest z ośrodkami regionalnymi poprzez:

→ **Wejherowo** – ośrodek powiatowy, zaplecze usług wyższego rzędu

→ **Puck** – ośrodek turystyczny, zaplecze usług i rekreacji

→ **Lębork** – ośrodek powiatowy, zaplecze usług i gospodarki

GŁÓWNE POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Gniewino
(ośrodek gminny)

Nadole
Czymanowo
Perlino, Toliszczek
(ośrodki lokalne)

pozostałe wsie i osady
(uzupełniające funkcje
rolnicze i mieszkaniowe)

powiązania drogowe
i kolejowe wewnątrz gminy
oraz z układem regionalnym

LEGENDA

● I rząd – ośrodek gminny

● II rząd – ośrodki lokalne

● III rząd – mniejsze wsie i osady

— powiązania główne

- - - powiązania uzupełniające

+ + + linia kolejowa

→ kierunki powiązań regionalnych

Północ gminy – obszar intensywnego rozwoju

Północna część gminy, obejmująca m.in. Nadole, Czymanowo, Perlino, Strzebielinko oraz Gniewino, pełni funkcję głównego bieguna rozwojowego. Występują tu:

- A. silnie rozwinięte funkcje turystyczne i rekreacyjne,
- B. koncentracja infrastruktury sportowej, usługowej i administracyjnej (m.in. kompleks „Kaszubskie Oko”),
- C. dostęp do największego zasobu wodnego regionu – Jeziora Żarnowieckiego,
- D. większa liczba inwestycji prywatnych i publicznych,
- E. lepsza dostępność komunikacyjna,
- F. wyższa atrakcyjność osiedleńcza i gospodarcza.

Północ gminy stanowi obszar o największej dynamice rozwoju, przyciągający zarówno mieszkańców, jak i turystów.

Południe gminy – obszar o charakterze przyrodniczym i niższym poziomie zagospodarowania

Południowa część gminy, obejmująca m.in. Kostkowo, Mierzyno, Mierzynko, Salino, Salinko, Dąbrze, Czarne, Salińskie oraz Toliszczek, charakteryzuje się:

- A. dominacją kompleksów leśnych i terenów o wysokiej wartości przyrodniczej,
- B. obecnością trzech jezior: Dąbrze, Czarne, Salińskie, które pozostają słabo zagospodarowane,
- C. niższą dostępnością infrastruktury technicznej (kanalizacja, drogi, oświetlenie),
- D. ograniczoną ofertą usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- E. rozproszoną zabudową i mniejszą dynamiką inwestycyjną.

Południe pełni funkcję obszaru ekologicznego i przyrodniczego, o dużym potencjale rekreacyjnym, lecz wymagającego inwestycji w infrastrukturę podstawową oraz poprawę dostępności transportowej.

Polaryzacja przestrzenna – model północ-południe

Analiza układu osadniczego Gminy Gniewino wskazuje na wyraźną polaryzację funkcjonalno-przestrzenną, która przebiega w osi północ-południe. Zróznicowanie to wynika zarówno z warunków środowiskowych, jak i historycznego kierunku inwestycji publicznych oraz rozmieszczenia infrastruktury społecznej i technicznej.

Konsekwencje polaryzacji

Zróznicowanie północ-południe wpływa na:

1. nierównomierny dostęp mieszkańców do usług publicznych,
2. różnice w jakości życia i atrakcyjności osiedleńczej,
3. koncentrację ruchu turystycznego i inwestycji w północy,
4. niedoinwestowanie południa i jego wolniejsze tempo rozwoju,
5. zróznicowane potrzeby transportowe i społeczne.

Polaryzacja ta stanowi istotny element diagnozy i wymaga uwzględnienia w polityce przestrzennej, inwestycyjnej oraz w działaniach na rzecz równoważenia rozwoju gminy.

Podsumowanie 5. Ludność i procesy demograficzne

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Stabilny rozkład płci zapewniający naturalne warunki dla reprodukcji demograficznej
- B. Zdecydowana dominacja pobytu stałego wskazująca na zakorzenienie mieszkańców
- C. Zróżnicowana geograficznie struktura osadnicza z wyraźną hierarchią (ośrodek gminny, ośrodki lokalne, wsie)
- D. Wielokulturowe tło populacji (potomkowie Kaszubów, Niemców, przesiedleńcy powojenni) stanowiące potencjał dla włączenia społecznego

SŁABE STRONY

- A. Negatywny trend demograficzny spadku liczby ludności
- B. Migracja ludności z małych wsi w kierunku Gniewina, Wejherowa, Trójmiasta i ośrodków sąsiednich
- C. Starzejące się społeczeństwo
- D. Niska liczba osób przebywających czasowo pomimo znacznego potencjału turystycznego

SZANSE

- A. Planowana budowa elektrowni jądrowej w Gminie Choczewo (sąsiedniej) prognozująca 8000–10000 miejsc pracy w fazie budowy (2026–2037)
- B. Potencjalny napływ ludności czasowej o wymaganym zapotrzebowaniu na usługi mieszkaniowe i handlowe
- C. Możliwość osiedlania się pracowników elektrowni jądrowej dzięki bliskości terytorialnej
- D. W perspektywie długoterminowej (po 2035 roku) potencjalna stabilizacja sytuacji demograficznej poprzez migracje wewnątrzregionalne

ZAGROŻENIA

- A. Budowa elektrowni jądrowej stanowi jednocześnie zagrożenie poprzez czasowe obciążenia infrastruktury komunalnej i społecznej
- B. Odpływ ludności młodej bez skutecznych mechanizmów retencji
- C. Starzenie się populacji w małych wsiach bez dostępu do usług medycznych i opiekuńczych
- D. Potencjalne obciążenia infrastruktury publicznej na skutek napływu ludności czasowej

Kultura i tradycje

Na terenie gminy zachowało się bogate dziedzictwo kulturowe, które stanowi podstawę tożsamości lokalnej i potencjał rozwoju turystyki (w tym kwalifikowanej). Elementy tego dziedzictwa to m.in. zespoły pałacowo-parkowe i dworsko-parkowe (Bychowo, Chynowie, Salino, Lisewo, Salinko, Słuszewo, Rybno), zabytkowe zespoły młyńskie (Bychówko, Perlino, Kostkowo), wiejski kościółek w Salinie, cmentarz z kaplicą grobową rodziny Rexinów w Salinie, zachowane układy ruralistyczne wsi (Gniewino, Gniewinko, Nadole, Salino, Rybno), a także grodziska, kurhany i inne stanowiska archeologiczne (Gniewino, Mierzynko, Salino, Czymanowo). Dodatkowo istotnymi atrakcjami są skansen z zagrodą wiejską w Nadolu oraz miejsca pamięci związane z Marszem Śmierci więźniów obozu Stutthof w Rybnie i Gniewinie.

b) Kultura i dziedzictwo kulturowe

Gmina dysponuje bogatym dziedzictwem kulturowym, które jest podstawą rozwoju turystyki. Walory kulturowe gminy są pielęgnowane i eksponowane, co pokazuje troskę mieszkańców o zachowanie i kultywowanie dziedzictwa kulturowego i regionalnego. Krajobraz kulturowy w dużej mierze nie został jeszcze zdominowany przez współczesną zabudowę.

Strategia zakłada ochronę i ekspozycję walorów dziedzictwa historyczno-kulturowego, w tym tradycyjnych układów ruralistycznych, zabytków oraz elementów kultury kaszubskiej. Plan Ogólny uwzględnia te cele poprzez wyznaczenie stref ochrony dziedzictwa oraz określenie zasad kształtowania zabudowy w ośrodkach wiejskich i lokalnych.

Współczesnym nawiązaniem do tradycji i legend są symboliczne figury Stolemów (wywodzące się z kaszubskich opowiadań) są jednym z elementów lokalnej narracji i identyfikacji. Są one kojarzone z gminą jako „znak rozpoznawczy”. Gmina należy do regionu Kaszub Północnych, jednak liczebność populacji kaszubskiej jest stosunkowo niewielka. Najważniejszą atrakcją folklorystyczną obszaru pozostaje skansen w Nadolu, prezentujący tradycyjną zagrodę gburską i rybacką. Skansen pełni rolę centrum życia kulturalnego, organizując jarmark ludowy „Krancbał”, cykliczne wydarzenia folklorystyczne oraz reaktywowaną pielgrzymkę wodno-pieszą do Żarnowca. Tradycje kaszubskie są także kultywowane w szkołach oraz przez Gminną Bibliotekę Publiczną, która prowadzi ognisko lokalnych twórców ludowych, wspierając rozwój i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu.

Tożsamość kulturowa i jej znaczenie dla rozwoju społecznego

Gmina Gniewino charakteryzuje się złożoną i wielowarstwową tożsamością kulturową, wynikającą z obecności kilku grup: społeczności kaszubskiej, potomków ludności niemieckiej, powojennych przesiedleńców, mieszkańców napływowych związanych z budową elektrowni szczytowo-pompowej oraz współczesnych imigrantów osiedlających się w gminie. Zróżnicowanie to stanowi zarówno wyzwanie, jak i potencjał rozwojowy.

Wielokulturowość wpływa na integrację społeczną, poczucie wspólnoty oraz uczestnictwo w życiu lokalnym. Jednocześnie stwarza możliwości budowania oferty edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej opartej na lokalnej historii, tradycji i różnorodności. Wymaga to jednak świadomej polityki integracyjnej oraz wzmocnienia przestrzeni, w których mieszkańcy mogą się spotykać i współdziałać.

Instytucje kultury i ich działalność

Księga rejestrowa instytucji kultury prowadzona jest przez Gminę Gniewino zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189). Celem prowadzenia rejestru jest ewidencjonowanie instytucji kultury działających na terenie Gminy Gniewino, zapewnienie przejrzystości ich statusu prawnego oraz umożliwienie wglądu do danych dotyczących ich organizacji, działalności i zmian w strukturze. Niniejsza księga zawiera informacje dotyczące Gminnej Biblioteki Publicznej w Gniewinie, obecnie funkcjonującej pod nazwą Centrum Kultury i Biblioteka w Gniewinie, wpisanej do rejestru instytucji kultury pod numerem 1/2001. Przedmiotem działalności instytucji jest zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych informacyjnych społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy i kultury, edukacja kulturalna i oświatowa, a od 2014 r. realizacja zadań w zakresie kultury fizycznej i turystyki, promocja Gminy Gniewino oraz upowszechnianie sportu.

Uwarunkowania historyczne, obiekty zabytkowe, ich stan, dostępność i sposób wykorzystania

Uchwałą nr XVIII/135/2025 Rady Gminy Gniewino z dnia 7 lipca 2025 r. został przyjęty przez Radę Gminy Gniewino „Program Opieki nad Zabytkami Gminy Gniewino na lata 2025–2028”, to już drugi dokument dotyczący polityki gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego (pierwszy powstał w 2016 r.). Aktualizacja programu jest obowiązkowa co 4 lata, obowiązek ten wynika z art. 87 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840, t.j.). Na terenie gminy znajduje się 9 zabytków nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków (Rejestr A), 1 decyzja dotycząca zabytków ruchomych (Rejestr B) oraz 6 wpisów dotyczących zabytków archeologicznych (Rejestr C).

Tabela 7. Kluczowe kategorie obiektów w GEZ

Kategoria	Cechy charakterystyczne	Przykłady (Numer pozycji w GEZ)
Zespoły dworsko-parkowe i folwarki	Liczne, często wielkoobszarowe majątki ziemskie (15 obiektów). Ich stan jest zróżnicowany (od wzorowo odnowionych do zaniedbanych).	Lisewo (71–77), Czymanowo (23–25), Strzebielinko (143–150).
Układy Ruralistyczne	Historyczne układy wsi o średniowiecznym rodowodzie.	Salino (typ okolnicy/wieś placowa), Gniewino (typ owalnicy/wieś placowo-uliczna).
Cmentarze Ewangelickie	Bardzo charakterystyczny element krajobrazu gminy, świadectwo dominacji luteranizmu/ewangelicyzmu w regionie od XVI w. Stwierdzono 17 takich nekropolii [280, 201–203].	Rybno (Działka nr 16), Bychowo (Część działki 154), Toliszczek (Działka nr 76).
Budynki Urzędów Celnych	Unikalna grupa budynków związana z przebiegiem granicy polsko-niemieckiej po 1920 r..	Gniewino, ul. Pomorska 33 (44); Rybno, ul. Szkolna 2, 4, 6 (117–121).
Budownictwo Wiejskie	Nieliczne zachowane przykłady domów w konstrukcji szachulcowej (Nadole, ul. Kaszubska 39).	Nadole, ul. Kaszubska 39 (95); Kostkowo, ul. Wejherowska 42 (68).
Zabytki Techniki	Pozostałości młynów i gorzelni.	Komin gorzelni w Chynowie (15); Kanał młyński i śluza w Perlinie (108); Młyn w Kostkowie (70).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino
(<https://bip.gniewino.pl/pliki/gniewino/zalaczniki/2792/gniewino-1.pdf>)

Podsumowanie 6. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Bogata spuścizna w zakresie istniejących zabytków stanowiąca bazę dla turystyki edukacyjnej i kwalifikowanej
- B. Sformalizowany system ochrony poprzez Rejestr Zabytków i Gminną Ewidencję Zabytkowych Obiektów
- C. Instytucja kultury (Centrum Kultury i Biblioteka) posiadająca merytoryczne kompetencje do zarządzania zasobami
- D. Tradycje kaszubskie (legendy, folklor) stanowiące element tożsamości lokalnej
- E. Skansen w Nadolu oferujący autentyczne doświadczenie tradycyjnej kultury ludowej
- F. Systematycznie organizowane imprezy folklorystyczne i pielgrzymki

SŁABE STRONY

- A. Wyzwania związane z zachowaniem dobrego stanu technicznego zabytków (potrzeby konserwacyjne, remonty)
- B. Ograniczona dostępność zabytkowych obiektów dla turystów
- C. Ograniczona populacja kaszubska zamieszkująca gminę mogąca wpłynąć na autentyczność brandu kulturowego
- D. Niewielka grupa zaangażowanych lokalnych twórców ludowych
- E. Niedostateczna integracja zabytkowych zespołów (zwłaszcza dworsko-parkowych) w strategię turystyczną gminy

SZANSE

- A. Potencjał certyfikacji ścieżek dziedzictwa kulturowego (turystyka edukacyjna, międzynarodowe standardy)
- B. Międzynarodowa współpraca poprzez zasoby archeologiczne (wymiana naukowa, projekty badawcze)
- C. Turystyka kwalifikowana przyciągająca wyspecjalizowanych odbiorców zainteresowanych architekturą zabytkową
- D. Wykorzystanie historii obozu Stutthof do edukacji i dialogu międzypokoleniowego
- E. Wsparcie dla artystów i rzemieślników kaszubskich w ramach ekonomii kreatywnej

ZAGROŻENIA

- A. Degradacja zabytkowych zespołów dworskich bez systemowego wsparcia finansowego na konserwację
- B. Turystyka masowa mogąca przyczynić się do wytarcia autentyczności tradycji kaszubskiej
- C. Społeczne zapomnienie o lokalnych tradycjach bez efektywnej edukacji szkolnej
- D. Konkurencja ze strony innych miejsc typowo turystycznychz bogatszą infrastrukturą w gminach sąsiednich
- E. Współczesna architektura mogąca zaburzać integralność krajobrazu zabytkowego

c) Sport, rekreacja i turystyka

Gmina Gniewino, mimo niewielkiego rozmiaru i charakteru wiejskiego, dysponuje infrastrukturą sportową i rekreacyjną na światowym poziomie, co przyciąga zarówno sportowców, jak i turystów z całej Polski i zagranicy.

Gniewino zyskało międzynarodową renomę jako wiejska lokalizacja Turniejowego Centrum Pobyтового EURO 2012. Narodowa Reprezentacja Hiszpanii, mistrzowie świata 2010 r. i Europy 2008 r., wybrała Gniewino spośród 13 takich ośrodków w kraju. Dziś gmina funkcjonuje jako atrakcyjne miejsce dla piłkarzy oraz turystów, oferując znakomite warunki sportowe i rekreacyjne.

Gmina Gniewino jest wyjątkowa pod względem krajobrazowym. Obszary pagórkowate przyciągają miłośników MTB i innych sportów rowerowych. Silny wiatr nad jeziorami gminy ma swoje zalety – nadaje się idealnie do uprawiania kitesurfingu i żeglarstwa. Gmina posiada dostęp do pięciu jezior, a od Morza Bałtyckiego dzieli ją zaledwie 4 km.

Szczególnie atrakcyjne są warunki nad Jeziorem Żarnowieckim, gdzie można korzystać z:

- A. łodzi motorowodnych typu RIB,
- B. kajaków, SUPów,
- C. rowerów wodnych,
- D. statku Nadolanin oferującego rejsy widokowe w sezonie.

Sprzęt sportowy można wypożyczyć w Przystani Nadole, tu także można nabyć bilety na rejsy. Dla miłośników aktywności pieszej i rowerowej przygotowano wytyczone trasy rowerowe oraz ścieżki Nordic Walking, m.in.:

- A. wokół Jeziora Choczewskiego i Jeziora Żarnowieckiego,
- B. w lasach przy jeziorze Dąbrze.

Ścieżki Nordic Walking w Dąbrówce nad jeziorem Dąbrze są bezpieczne i przystosowane także dla rodzin z dziećmi. W pobliżu Hotelu Mistral Sport w Gniewinie znajduje się dodatkowa ścieżka edukacyjna (przyrodnicza), umożliwiająca spacer połączony z nauką o przyrodzie i historii regionu. Obecnie zatwierdzono powstanie trasy rowerowej Energo Velo (wokół Jeziora Żarnowieckiego). Gmina Gniewino oferuje także możliwość uprawiania jeździectwa w profesjonalnych ośrodkach: Hajduki w Chynowie, Stadnina koni w Salinie i Stajnia Grzywa w Dąbrówce. Powstają także nowe ścieżki dla turystyki konnej (planowane inwestycje na terenie LGD Bursztynowy Pasaż). Gmina Gniewino łączy w sobie walory sportowe, krajobrazowe i edukacyjne, dzięki czemu stanowi doskonale miejsce do aktywnego wypoczynku, rekreacji i treningów zarówno dla profesjonalistów, jak i rodzin z dziećmi.

Liczba i rodzaj klubów sportowych

Gmina Gniewino posiada aktywne środowisko sportowe, w którym dużą rolę odgrywają lokalne kluby sportowe działające zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dorosłych.

Lista klubów, stowarzyszeń i fundacji związanych ze sportem w Gminie Gniewino:

1. Stowarzyszenie Sportowo-Rekreacyjne „Spichlerz”
2. Klub Sportowy „Stolem”
3. Ośrodek Jeździecki Hajduki
4. Stowarzyszenie Wędkarskie Gniewino MFP
5. Stowarzyszenie Wędkarskie „Nasz Żarnowiec” – działalność na terenie Gminy Gniewino, ale zarejestrowane w Rumi
6. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wolnych Rodziców – od 2024 nie ma informacji o bieżących działaniach.

Działalność klubów sportowych w Gniewinie współgra z rozwiniętą infrastrukturą obiektów sportowych i rekreacyjnych, tworząc sprzyjające warunki do rozwoju talentów sportowych oraz aktywnego stylu życia wśród mieszkańców.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i warunki do jej rozwoju

Mimo, że Gniewino jest niewielką gminą wiejską, jej infrastruktura sportowa jest na światowym poziomie i umożliwia uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych zarówno amatorsko, jak i profesjonalnie.

Do najważniejszych obiektów należą:

- A. Boiska do piłki nożnej – nowoczesne obiekty, na których trenowała m.in. drużyna Hiszpanii podczas mistrzostw EURO 2012 i inne odwiedzające Gniewino zespoły profesjonalne i młodzieżowe:
 - a. Stadion gminny "Arena Mistrzów" z pełnowymiarowym boiskiem trawiastym, oświetleniem, bieżnią lekkoatletyczną oraz trybuną mogącą pomieścić ponad 1000 widzów
 - b. 2 boiska treningowe trawiaste o potencjale dla treningów kilku zespołów piłkarskich prowadzonych jednocześnie;
 - c. boisko sztuczne treningowe z oświetleniem;
 - d. boisko wielofunkcyjne o nawierzchni sztucznej
- B. Boisko wielofunkcyjne – pozwala na prowadzenie treningów i rozgrywek w różnych dyscyplinach sportowych.
- C. Pływalnia kryta ze zjeżdżalnią i strefą SPA – nowoczesny obiekt wodny, dostępny zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.
- D. Hala sportowa – wyposażona w zaplecze umożliwiające organizację zawodów i treningów w różnych dyscyplinach.
- E. Kort tenisowy – pozwala na rozwój tenisa zarówno rekreacyjnie, jak i w formie treningów sportowych

Gmina ma także duży potencjał do rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - m.in. dzięki atrakcyjnemu położeniu, ukształtowaniu terenu czy tradycjom sportowym i rekreacyjnym, a także coraz szerzej rozwijającej się turystyce kwalifikowanej.

Wiodące kluby, znani sportowcy i inne postacie świata sportu związane z gminą

Gmina Gniewino posiada bogate tradycje sportowe, ze szczególnym naciskiem na piłkę nożną, która jest główną dyscypliną rozwijaną w regionie. Sport w gminie obejmuje także lekkoatletykę, judo, pływanie i inne formy aktywności fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Klub KS Stolem Gniewino jest centralnym punktem lokalnego sportu. Tworzą go trzy drużyny piłkarskie – I drużyna występująca w IV lidze, II drużyna w A klasie, III drużyna w B klasie – oraz drużyny seniorskie, w tym drużyna w IV lidze. Klub odgrywa kluczową rolę w rozwoju talentów piłkarskich, integracji społecznej i budowaniu lokalnej dumy. Jak mówi cytując z komunikacji samego klubu “Stolem Gniewino to nie tylko sport, ale również pasja i jedność społeczności”. Szkolenie piłkarskie prowadzi wykwalifikowana kadra: trenerzy piłki nożnej z licencją UEFA i wykształceniem pedagogicznym, trenerzy bramkarzy, trenerzy przygotowania motorycznego, opieka medyczna oraz psycholog sportu. Szkoła zapewnia transport uczniom z różnych powiatów i gmin, a część z nich mieszka w internacie w Hotelu Mistrza Sport w Gniewinie.

W latach 2022-2025 w ramach placówki Zespołu Kształcenia i Wychowania w Gniewinie zostało utworzone Liceum Ogólnokształcące z profilowaniem klas sportowych, jednak ze względu na zbyt małe zainteresowanie, zgodnie z decyzją nr 4424.1.2025.MP Wójta Gminy Gniewino, klasa I Liceum Mistrzostwa Sportowego w roku szkolnym 2025/2026 nie została utworzona. Uczniowie liceum mają także możliwość zdobywania

doświadczenia w drużynach seniorskich KS Stolem Gniewino, w tym na poziomie III ligi. Dzięki połączeniu profesjonalnego szkolenia sportowego, wsparcia edukacyjnego, nowoczesnej infrastruktury i transportu, gmina Gniewino skutecznie wspiera rozwój młodych sportowców, promuje aktywność fizyczną i zdrowy styl życia, a także umożliwia zdobywanie doświadczenia sportowego na wysokim poziomie, zarówno w kraju, jak i w regionie. Dodatkowo w gminie myśli się o dalszym rozwijaniu infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

PLANOWANE INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPORTOWĄ

Planowane inwestycje w infrastrukturę sportową na terenie gminy Gniewino:

- Modernizacja kompleksu sportowego Orlik w Kostkowie i Rybnie
- Remont boiska wielofunkcyjnego przy Osiedlu Kaszubskim
- Przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy szkole w Gniewinie
- Budowa boiska wielofunkcyjnego w Tadzynie
- Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Chynowie

Gmina Gniewino charakteryzuje się rosnącą atrakcyjnością turystyczną, wynikającą zarówno z walorów przyrodniczych (jeziora, lasy, ukształtowanie terenu), jak i rozwijającej się infrastruktury rekreacyjno-sportowej. Władze gminy realizują szereg inwestycji mających na celu poprawę oferty turystycznej i sportowej.

Działania te znacząco podniosą jakość infrastruktury sportowej i turystycznej gminy, przyczyniając się do wzrostu liczby odwiedzających oraz do rozwoju lokalnej gospodarki opartej na turystyce i rekreacji.

Atrakcyjność turystyczna – walory, oferta i infrastruktura turystyczna; ruch turystyczny – liczba turystów, wykorzystanie bazy.

Gniewino jest gminą o bardzo zróżnicowanych walorach przyrodniczych i kulturowych. Na te walory składają się między innymi: walory przyrodnicze, walory kulturowe i historyczne a także oferta turystyczna.

Projekt Planu ogólnego gminy Gniewino uwzględnia uwarunkowania wynikające z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 oraz Planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot 2030. Dokument ten porządkuje strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, ochronę środowiska oraz racjonalne rozmieszczenie funkcji osadniczych, usługowych i infrastrukturalnych.

W szczególności projekt planu zakłada:

Wyznaczenie stref usługowych (SU) oraz stref gospodarczych (SP) w sąsiedztwie istniejącej zabudowy o podobnych funkcjach, co sprzyja tworzeniu zwartych, jednorodnych funkcjonalnie układów przestrzennych oraz ogranicza rozpraszanie zabudowy.

Wyznaczenie stref otwartych (SO) bez dopuszczalnych profili dodatkowych, obejmujących obszary o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, których celem jest ich pełna ochrona przed presją urbanizacyjną.

Szczególne doprecyzowanie stref otwartych (SO) jako obszarów obejmujących lasy, doliny rzeczne, tereny podmokłe oraz kompleksy przyrodnicze o znaczeniu ponadlokalnym, które pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych i zapewniają ciągłość systemu przyrodniczego gminy.

Strefy otwarte (SO) stanowią zatem kluczowy element systemu ochrony środowiska w gminie Gniewino. Są to obszary, w których priorytetem jest zachowanie naturalnych procesów przyrodniczych, bioróżnorodności oraz krajobrazu w stanie możliwie nieprzekształconym. Obejmują one w szczególności tereny leśne, rolnicze o wysokich walorach krajobrazowych, torfowiska oraz obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym Natura 2000. W strefach tych ogranicza się możliwość wprowadzania nowej zabudowy, co pozwala utrzymać ciągłość ekologiczną oraz przeciwdziała fragmentacji przestrzeni przyrodniczej.

Jednocześnie plan zakłada:

Wypełnianie struktur osadniczych na obszarach wiejskich poprzez wyznaczenie stref usługowych (SU), stref zieleni i rekreacji (SN) oraz obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ), co poprawia dostęp do usług i podnosi jakość życia mieszkańców.

Wyodrębnienie głównych ciągów komunikacyjnych, obejmujących drogi wojewódzkie i powiatowe, które stanowią podstawową strukturę transportową gminy, oraz terenów komunikacji kolejowej i szynowej (SK).

Wyznaczenie stref infrastrukturalnych (SI) umożliwiających rozwój i utrzymanie systemów technicznych.

Ustalenie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej na poziomie zapewniającym właściwą retencję wód opadowych oraz ograniczenie skutków zmian klimatycznych.

Całość przyjętych rozwiązań przestrzennych tworzy spójny system, w którym rozwój zabudowy koncentruje się w obszarach już przekształconych, natomiast najbardziej wartościowe przyrodniczo fragmenty gminy pozostają objęte ochroną w ramach stref SO. Dzięki temu Plan Ogólny Gminy Gniewino równoważy potrzeby rozwojowe z koniecznością ochrony środowiska i krajobrazu, stanowiąc podstawę dla długofalowego, zrównoważonego rozwoju gminy.

Gmina Gniewino charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością turystyczną dzięki m.in. unikatowym walorom przyrodniczym, takim jak Jezioro Żarnowieckie o powierzchni 1400 ha, idealne do żeglarstwa i kitesurfingu. Bliskość Bałtyku (ok. 4 km) oraz pięć jezior w gminie i w pobliżu wzmacniają potencjał wodny regionu. Kompleks Kaszubskie Oko na wzgórzu (113 m n.p.m.) oferuje spektakularny widok na jezioro, zbiornik górny pobliskiej elektrowni szczytowo-pompowej i farmę wiatrową, przyciągając turystów zainteresowanych edukacją ekologiczną oraz energetyczną. Walory kulturowe obejmują dziedzictwo kaszubskie, w tym figury Stolemów oraz skansen w Nadolu, integrujące tradycję z turystyką. Rozległe lasy i wzgórza umożliwiają rozwój szlaków pieszo-rowerowych, w tym fragmentu Europejskiego Szlaku Rowerowego R10. Elektrownia szczytowo-pompowa Żarnowiec stanowi element edukacji ekologicznej, podkreślany w strategiach wojewódzkich.

W walorach przyrodniczych na uwagę zasługują, m.in.:

- A. Położenie na terenie Kaszub – krajobrazy morenowe, lasy, jeziora.
- B. Bliskość Jeziora Żarnowieckiego i Elektrowni Szczytowo-Pompowej Żarnowiec – największej w Polsce.
- C. Tereny sprzyjające rekreacji: spacer, rowery, sporty wodne.

Wśród walorów kulturowych i historycznych warto wymienić m.in. lokalne tradycje kaszubskie czy fakt, iż Gniewino to miejscowość znana z pobytu reprezentacji Hiszpanii podczas EURO 2012 oraz wielu innych zespołów narodowych i klubowych piłki nożnej, piłki ręcznej, siatkarskich, czy koszykarskich. Oferta turystyczna obejmuje także aktywności wodne na Jeziorze Żarnowieckim, takie jak rejsy statkiem, wędkarstwo i sporty wodne.

Kompleks Kaszubskie Oko udostępnia makiety dinozaurów, park linowy, mini-golf oraz place zabaw, skierowane do rodzin z dziećmi. Gminny Ośrodek Turystyki i Sportu (GOTiS) organizuje eventy sportowe, turnieje piłkarskie i festyny kulturalne. Przystań żeglarska w Nadolu wspiera żeglarstwo i sporty wodne. Stadniny koni w okolicy oferują jazdy konne i kuligi. Sezonowe atrakcje obejmują inscenizacje historyczne oraz warsztaty kaszubskie.

Integracja z regionalnymi szlakami turystycznymi zwiększa dostępność oferty (np. lokalne szlaki rowerowe, sieć tras prowadzących do Nadmorskiego Parku Krajobrazowego i Pradoliny Redy-Łeby).

Według GUS, w lipcu-sierpniu 2022 r. oraz 2023 r. obszary nadmorskie Pomorza odwiedziło 1,8 mln turystów. Turyści krajowi odnotowali wzrost o 2,4% r/r w 2022 r. Turyści zagraniczni zanotowali wzrost o 32,6% w 2022 r. vs 2021. W powiecie wejherowskim (z Gniewinem) obłożenie bazy noclegowej rośnie systematycznie. Kompleks Kaszubskie Oko przyciąga tysiące zwiedzających rocznie.

Ruch turystyczny w gminie Gniewino charakteryzuje się głównie sezonowością. Ta sezonowość oznacza największe natężenie liczby turystów wiosną i latem. Coraz częściej jednak gmina jest wybierana na wyjazdy weekendowe – głównie, ze względu na dostępność komunikacyjną z Trójmiasta. Zauważa się także tendencję zbieżną z ogólnopolską wchodzenia w turystykę kwalifikowaną – gdzie odbywają się podróże do gminy określonych grup na określony wypoczynek – najłatwiej zauważyć to na przykładzie grup sportowych przyjeżdżających do hotelu Mistrza na zgrupowania sportowe.

Gmina Gniewino to atrakcyjny kierunek turystyczny o silnych walorach przyrodniczych i rekreacyjnych, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą (Kaszubskie Oko, elektrownia Żarnowiec, zaplecze sportowe). Ruch turystyczny ma charakter sezonowy i weekendowy, a baza noclegowa jest intensywnie wykorzystywana głównie latem. Zalety gminy dają jednak wiele możliwości rozwoju m.in. kwalifikowanej turystyki.

Dynamiczny rozwój najmu krótkoterminowego w Polsce oraz nowe regulacje przygotowywane na poziomie krajowym i unijnym wprowadzają istotne zmiany w funkcjonowaniu rynku noclegowego, które będą miały bezpośredni wpływ na Gminę Gniewino – szczególnie na miejscowości o największej presji turystycznej, takie jak Nadole i Czymanowo.

Projektowane przepisy zakładają uznanie najmu krótkoterminowego (do 30 dni) za usługę hotelarską, co wiąże się z objęciem właścicieli mieszkań obowiązkami analogicznymi do tych, które dotyczą hoteli i pensjonatów. Centralnym elementem reformy jest powstanie Centralnego Wykazu Turystycznych Obiektów Noclegowych (CWTON) – ogólnopolskiej bazy, do której wpis będzie obowiązkowy dla każdego obiektu oferującego najem krótkoterminowy.

Zakres zmian i ich znaczenie dla gminy

Obowiązek rejestracji wszystkich obiektów noclegowych

- obowiązkowy wpis do CWTON i gminnej ewidencji,
- nadanie indywidualnego numeru identyfikacyjnego,
- obowiązek umieszczania numeru w ogłoszeniach na platformach rezerwacyjnych.

Brak wpisu będzie skutkował zakazem publikacji ogłoszeń oraz karami administracyjnymi.

Nowe uprawnienia gmin

Projektowane przepisy przewidują, że gminy będą mogły:

- wyznaczać strefy ograniczeń lub zakazu najmu krótkoterminowego,
- pobierać opłatę turystyczną od każdego gościa,
- prowadzić kontrole i reagować na zgłoszenia mieszkańców.

Daje to gminie realne narzędzia do zarządzania ruchem turystycznym i ładem przestrzennym.

Wymogi techniczne i bezpieczeństwa

Właściciele obiektów będą zobowiązani do:

- spełnienia wymogów przeciwpożarowych,
 - spełnienia wymogów sanitarnych i budowlanych,
 - wprowadzenia regulaminów porządkowych,
 - ponoszenia odpowiedzialności za zachowanie gości.
- Może to ograniczyć liczbę obiektów działających dotychczas w szarej strefie.

Wpływ na strukturę bazy noclegowej

Wprowadzenie CWTON spowoduje:

- uporządkowanie rynku,
- wzrost udziału legalnych i bezpiecznych obiektów,
- możliwe ograniczenie liczby mieszkań wynajmowanych na doby,
- częściowy powrót lokali na rynek najmu długoterminowego.

Podsumowanie 7. Sport, rekreacja i turystyka

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Międzynarodowa reputacja jako miejsce zakwaterowania i treningów dla drużyn piłki nożnej (EURO 2012)
- B. Kompleksowa infrastruktura sportowo-rekreacyjna skoncentrowana w Gniewinie i Nadolu
- C. Dostęp do pięciu zbiorników wodnych sprzyjający różnorodnym sportom wodnym
- D. Zróżnicowana oferta rekreacyjna (Nordic Walking, turystyka rowerowa, jeździectwo)
- E. Aktywna społeczność sportowa reprezentowana przez kluby i stowarzyszenia

SŁABE STRONY

- A. Mała ilość wyselekcjonowanych danych dotyczących ruchu turystycznego (liczba turystów, noclegi, przychody)
- B. Mała ilość informacji o stopniu wykorzystania infrastruktury (wskaźniki obłożenia, sezonowość)
- C. Brak powiązania i pakietowania usług hotelowych i gastronomicznych
- D. Ograniczone możliwości dostępu infrastruktury sportowej dla turystów indywidualnych
- E. Brak promowania produktów turystycznych pakietujących ofertę

SZANSE

- A. Turystyka sportowa wysokowydajna (treningi reprezentacji, turnieje) może być systematycznie rozwijana
- B. Turystyka rekreacyjna przyciągająca rodziny i grupy entuzjastów sportów wodnych
- C. Edukacja przyrodnicza integrująca turystykę z celami dydaktycznymi
- D. Turystyka kwalifikowana (turystyka archeologiczna, ornitologiczna)
- E. Budowanie powiązań między turystyką a ochroną zasobów przyrodniczych
- F. Współpraca z gminami sąsiednimi dla rozwoju szlaków transgranicznych

ZAGROŻENIA

- A. Turystyka masowa mogąca generować presję na infrastrukturę komunalną i służby publiczne
- B. Sezonowość turystyki ograniczająca przychody przez większość roku
- C. Koncentracja turystyki wokół jezior w sezonie letnim mogąca przyczynić się do degradacji zasobów
- D. Konkurencja ze strony morskich ośrodków turystycznych
- E. Niedostateczna promocja na rynkach międzynarodowych
- F. Deficyty w zakresie edukacji kadr obsługi turystycznej

d) Bezpieczeństwo publiczne

Znaczenie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej dla Gminy Gniewino

Kwestie bezpieczeństwa publicznego, ochrony ludności i przygotowania gminy na sytuacje kryzysowe były jednym z tematów, które wyraźnie wybrzmiały podczas warsztatów strategicznych z mieszkańcami. W szczególności Rada Seniorów wskazała brak schronów i przygotowania obronnego jako jedno z kluczowych zagrożeń („Brak schronów i przygotowania obronnego”). Obawy te łączyły się z innymi sygnałami dotyczącymi wykluczenia cyfrowego, słabej komunikacji między miejscowościami oraz ograniczonej dostępności usług zdrowotnych, co razem tworzy obraz potrzeby wzmocnienia odporności lokalnej społeczności.

W pozostałych grupach również pojawiały się wątki związane z bezpieczeństwem – m.in. presja inwestycyjna na infrastrukturę, ryzyko zniszczenia dróg, a także obawy o zbyt duży przepływ ludzi i presję na środowisko. Wszystkie te elementy wskazują, że mieszkańcy oczekują od gminy nie tylko rozwoju infrastruktury i usług, ale także zwiększenia bezpieczeństwa, przygotowania na zagrożenia oraz budowania odporności instytucjonalnej.

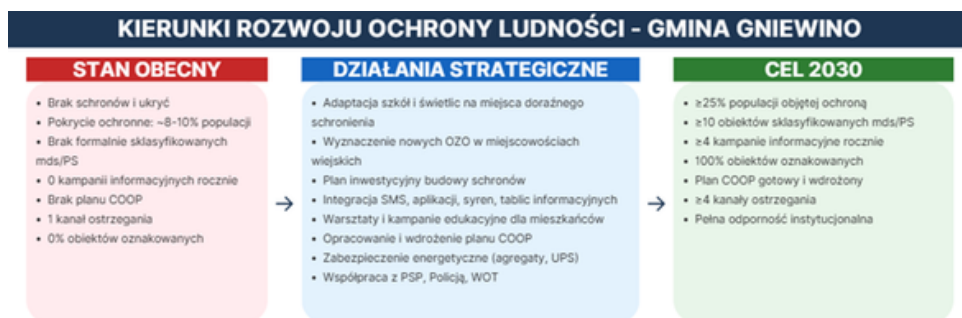
1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 22 grudnia 2023 r. o ochronie ludności oraz obronie cywilnej (Dz.U. 2024 poz. 1907) stanowi podstawę prawną organizacji systemu ochrony ludności w Polsce. Wprowadza jednolite zasady przygotowania, reagowania i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożeń naturalnych, technicznych, środowiskowych, zdrowotnych oraz militarnych.

Dla Gminy Gniewino ustawa ta wyznacza nowe obowiązki, ale również nowe standardy planowania strategicznego, obejmujące m.in. infrastrukturę ochronną, edukację mieszkańców, systemy ostrzegania oraz odporność instytucjonalną.

2. Kluczowe obowiązki gminy wynikające z ustawy

Ustawa nakłada na gminy szereg obowiązków, które muszą zostać uwzględnione w strategii bezpieczeństwa i planach operacyjnych.

2.1. Zapewnienie miejsc ochronnych dla mieszkańców

Gmina ma obowiązek zapewnić miejsca ochronne dla co najmniej 25% populacji. Miejsca te mogą obejmować:

- A. schrony (S-0 do S-3),
- B. ukrycia (U-1 do U-3),
- C. miejsca doraźnego schronienia (mds),
- D. punkty schronienia (PS),
- E. obiekty zwiększające odporność (OZO).

W gminie Gniewino obecnie funkcjonują wyłącznie OZO i punkty schronienia, co oznacza konieczność dalszego rozwoju infrastruktury ochronnej.

2.2. Prowadzenie ewidencji obiektów ochronnych

Gmina jest zobowiązana do:

- A. identyfikacji obiektów,
- B. klasyfikacji ich odporności,
- C. aktualizacji danych,
- D. oznakowania obiektów,
- E. publikacji wykazu dla mieszkańców.

2.3. Opracowanie i aktualizacja planów ochrony ludności

Plan musi zawierać:

- A. analizę zagrożeń,
- B. mapę ryzyka,
- C. wykaz obiektów ochronnych,
- D. zasady ewakuacji,
- E. system alarmowania i informowania,
- F. procedury współpracy z PSP, Policją, WOT i innymi służbami.

2.4. Edukacja i informowanie mieszkańców

Gmina ma obowiązek:

- A. prowadzić działania edukacyjne,
- B. publikować instrukcje postępowania,
- C. oznaczać miejsca schronienia,
- D. prowadzić kampanie informacyjne.

2.5. Zapewnienie ciągłości działania gminy

Ustawa wymaga przygotowania:

- A. planów ciągłości działania (COOP),
- B. alternatywnych lokalizacji pracy urzędu,
- C. zabezpieczenia energetycznego i teleinformatycznego

3. Stan obecny infrastruktury ochronnej w Gminie Gniewino

Na podstawie ewidencji OZO i analizy lokalnej infrastruktury:

3.1. Wykaz obiektów zwiększających odporność (OZO)

Tabela 8. Wykaz obiektów OZO

Adres	ID	Typ	Dostępność	Ocena odporności
Nowa 2	OZO-383A6F50	mieszkalny	wzajemna pomoc	niska
Nowa 8	brak ID	mieszkalny	wzajemna pomoc	niska
Nowa 10	OZO-8276443B	mieszkalny	wzajemna pomoc	niska
Nowa 12	OZO-A4A0E4B6	mieszkalny	wzajemna pomoc	niska
Nowa 14	brak ID	mieszkalny	wzajemna pomoc	niska
Pomorska 20	OZO-77E9047F	usługowy	godziny otwarcia	średnia
Szkołna 1	OZO-EBE3E589	szkoła	godziny otwarcia	średnia
Strzebielinek 14	OZO-BB5AB98	mieszkalny	wzajemna pomoc	podwyższona

Źródło: opracowanie własne

3.2. Wnioski z analizy stanu obecnego

- A. Gmina nie posiada formalnych schronów ani ukryć.
- B. Istniejące OZO zapewniają ochronę jedynie doraźną i ograniczoną.
- C. Obecna pojemność OZO nie spełnia wymogu 25% populacji.
- D. Największy potencjał adaptacyjny mają:
 - a. Szkoła w Gniewinie (Szkolna 1),
 - b. budynek przy Pomorskiej 20,
 - c. wybrane świetlice wiejskie.

4. Wskaźniki realizacji ustawy w strategii gminy

Tabela 9. Wskaźniki realizacji ustawy w Strategii Gminy

Obszar	Wskaźnik	Wartość bazowa	Cel 2030
Miejsca ochronne	% mieszkańców objętych miejscami ochronnymi	ok. 8–10%	≥ 25%
Infrastruktura	liczba obiektów formalnie sklasyfikowanych jako mds/PS	0	≥ 10
Edukacja	liczba kampanii informacyjnych rocznie	0	≥ 4
Oznakowanie	% obiektów oznakowanych zgodnie z ustawą	0%	100%
Ciągłość działania	opracowany plan COOP	brak	gotowy i wdrożony
System alarmowania	liczba kanałów ostrzegania	1	≥ 4

Źródło: opracowanie własne

5. Kierunki działań strategicznych dla Gminy Gniewino

5.1. Rozwój infrastruktury ochronnej

- A. Adaptacja szkół, świetlic i budynków publicznych na miejsca doraźnego schronienia.
- B. Wyznaczenie nowych OZO w miejscowościach wiejskich.
- C. Opracowanie planu inwestycyjnego dla budowy schronów w lokalizacjach strategicznych.

5.2. Wzmocnienie systemu ostrzegania i informowania

- A. Integracja SMS, aplikacji mobilnych, syren, stron internetowych i tablic informacyjnych.
- B. Opracowanie instrukcji postępowania dla mieszkańców.

5.3. Edukacja i przygotowanie mieszkańców

- A. Warsztaty, szkolenia, kampanie informacyjne.
- B. Dystrybucja materiałów edukacyjnych.
- C. Współpraca z PSP, Policją, WOT.

5.4. Zapewnienie ciągłości działania gminy

- A. Przygotowanie planu COOP.
- B. Zabezpieczenie energetyczne (agregaty, UPS).
- C. Zapewnienie alternatywnych miejsc pracy urzędu.

6. Podsumowanie

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej wyznacza nowy standard bezpieczeństwa, który wymaga od Gminy Gniewino:

- A. rozbudowy infrastruktury ochronnej,
- B. zwiększenia odporności instytucjonalnej,
- C. edukacji mieszkańców,
- D. wdrożenia nowoczesnych systemów ostrzegania,
- E. zapewnienia miejsc ochronnych dla co najmniej 25% populacji.

Realizacja tych zadań zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców, poprawi gotowość gminy na sytuacje kryzysowe i wzmocni odporność lokalnej społeczności.

Podmioty i instytucje realizujące zadania z zakresu bezpieczeństwa

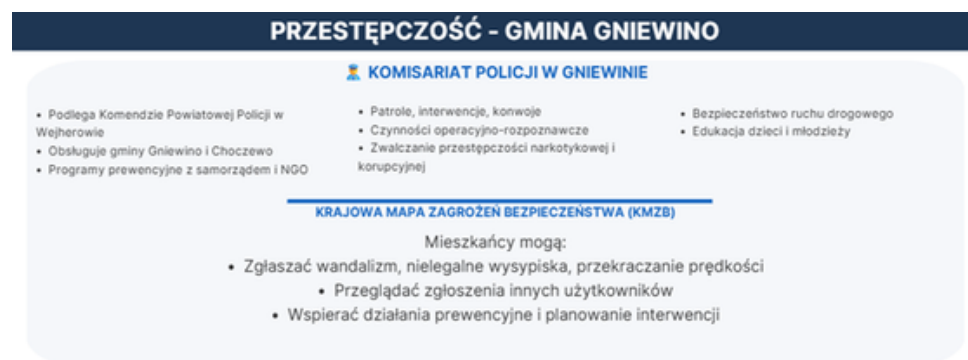
Bezpieczeństwo mieszkańców oraz ochrona ich mienia to podstawowe zadania każdej gminy.

Kluczową rolę w realizacji tych celów odgrywają Ochotnicza Straż Pożarna, działająca na terenie gminy w kilku jednostkach: Gniewinie, Nadolu, Kostkowie, Opalinie (Czymanowie), Rybnie, Chynowiu oraz Komisariat Policji w Gniewinie, dbający o porządek i ochronę mienia mieszkańców. Na obszarze gminy Gniewino zlokalizowana jest infrastruktura krytyczna o znaczeniu regionalnym i krajowym. Obejmuje ona kluczowe obiekty energetyczne, takie jak Elektrownia Wodna w Czymanowie oraz Główny Punkt Zasilania w Tyłowie. Ponadto w gminie sąsiedniej planowana jest budowa elektrowni jądrowej, co dodatkowo podnosi znaczenie całego regionu w krajowym systemie energetycznym. Na terenie tej samej gminy (Choczewo) powstaje także Lądowa Stacja Transformatorowa dla morskich farm wiatrowych. Obecność i bliskość tych obiektów wymaga szczególnego podejścia do kwestii bezpieczeństwa – zarówno w zakresie ochrony infrastruktury, jak i zapewnienia sprawnego reagowania kryzysowego. W związku z tym konieczne jest m.in. wzmocnienie lokalnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej poprzez wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy i techniczny, a także szeroka edukacja zarówno organizacji, instytucji jak i samych mieszkańców.

Takie działania zwiększają zdolność do szybkiej interwencji w sytuacjach zagrożeń. Rozwój i ochrona infrastruktury krytycznej powinny iść w parze z modernizacją układu drogowego, co zapewni sprawny dojazd służb ratowniczych oraz podniesie ogólną odporność gminy na sytuacje kryzysowe.

Pomimo strategicznego znaczenia tych obiektów, gmina nie dysponuje rozwiniętym systemem obrony cywilnej – brak jest schronów, procedur reagowania kryzysowego oraz przygotowania mieszkańców do sytuacji nadzwyczajnych. Taka luka organizacyjna i infrastrukturalna stanowi poważne wyzwanie dla bezpieczeństwa lokalnej społeczności i wymaga pilnych działań w zakresie planowania, edukacji oraz rozwoju zaplecza ochronnego.

Przestępczość w Gminie Gniewino

Przestępczość to zjawisko społeczne polegające na łamaniu obowiązujących norm prawnych i popełnianiu czynów zabronionych przez prawo karne. Może przyjmować różne formy — od drobnych wykroczeń po poważne przestępstwa, takie jak kradzieże, rozboje, przestępstwa narkotykowe czy przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. Zjawisko przestępczości występuje w każdym społeczeństwie i podlega stałemu monitorowaniu przez organy ścigania, w tym Policję. Analiza danych o przestępczości pozwala na podejmowanie działań prewencyjnych, poprawę bezpieczeństwa publicznego oraz skuteczniejsze reagowanie na zagrożenia.

W Polsce informacje o przestępczości są gromadzone i analizowane m.in. przez Policję oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a narzędzia takie jak Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa (KMZB) umożliwiają obywatelom zgłaszanie zagrożeń i wspierają działania prewencyjne w zakresie ograniczania przestępczości.

Dzięki KMZB mieszkańcy mogą:

- zgłaszać zjawiska niepokojące lokalną społeczność, takie jak: akty wandalizmu, nielegalne wysypiska śmieci, przekraczanie prędkości, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych itp.,
- przeglądać zgłoszenia innych użytkowników oraz informacje publikowane przez Policję,
- wspierać działania prewencyjne i planowanie interwencji służb porządkowych.

KMZB stanowi istotne wsparcie dla działań prewencyjnych oraz planowania interwencji realizowanych przez służby porządkowe, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Komisariat Policji w Gniewinie to jednostka terenowa Policji, podlegająca Komendzie Powiatowej Policji w Wejherowie (woj. pomorskie). Zakresem działań obejmuje obszar gmin Gniewino i Choczewo, czyli północno-zachodnią część powiatu wejherowskiego.

Do zadań Komisariatu należy tworzenie i realizacja programów prewencyjnych we współpracy z samorządem, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w miejscach publicznych, zwalczania przestępczości oraz ujawniania, zapobiegania i zwalczania zjawisk patologii społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Komisariat zapewnia mieszkańcom możliwość zgłaszania zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia albo porządkowi publicznemu, umożliwia natychmiastową reakcję Policji, organizuje i koordynuje czynności patrolowe, interwencyjne i konwojowe oraz prowadzi edukację mieszkańców w zakresie utrzymywania porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Do zadań operacyjno-śledczych należy wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dochodzeniowo-śledczych w celu ujawniania przestępstw i wykrywania sprawców, w tym w zakresie przestępczości narkotykowej i korupcyjnej, prowadzenie poszukiwań osób i rzeczy oraz identyfikacja osób i zwłok, realizacja czynności technicznej obsługi miejsc zdarzeń oraz badań kryminalistycznych śladów i dowodów. Komisariat sprawuje nadzór nad służbą prewencyjną policjantów, planuje i organizuje działania podczas imprez masowych i protestów społecznych, zapobiega i zwalcza wykroczenia we współpracy z organami ochrony prawnej, administracją publiczną i organizacjami społecznymi, chroni bezpieczeństwo ludzi i porządek publiczny w komunikacji publicznej i na obszarach wodnych, kieruje ruchem drogowym, kontroluje i likwiduje skutki zdarzeń drogowych, analizuje zjawiska w ruchu drogowym i kreuje lokalną politykę przeciwdziałania zagrożeniom, edukuje dzieci i młodzież w zakresie bezpieczeństwa na drogach.

Komisariat współdziała w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości z organami ochrony prawnej, administracją publiczną, organizacjami społecznymi i mediami, analizuje zjawiska kryminogenne i zagrożenia przestępczością, w szczególności dotyczącą dzieci i młodzieży, kontroluje i ocenia funkcjonowanie podległych struktur, zapewnia ochronę danych osobowych, realizuje zadania służby wspomagającej Policji, w tym sprawy osobowe, szkolenia i doskonalenie zawodowe, utrzymuje systemy łączności i informatyki, zapewnia zaopatrzenie logistyczne, informuje opinię publiczną o działaniach Policji, gromadzi i archiwizuje zasoby Komisariatu, realizuje zadania z zakresu BHP, ochrony przeciwpożarowej i medycyny pracy oraz przyjmuje i rozpatruje skargi i wnioski mieszkańców.

BEZPIECZEŃSTWO DROGOWE - GMINA GNIEWINO

BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM

Miejsca o największym ryzyku wypadków pieszych:

- Przystanki komunikacji publicznej (przebieganie między pojazdami, wybieganie zza autobusu)
- Chodniki i drogi dla pieszych (wymuszanie pierwszeństwa przez kierowców)
- Pobocza dróg (piesi poruszający się niewłaściwą stroną jezdni)

Czynniki zwiększające ryzyko:

- Jesień i zima - szybko zapadający zmierzch, mokra/śliska nawierzchnia
- Słaba widoczność pieszych bez elementów odbłaskowych
- Przechodzenie przez jezdnię w miejscach niedozwolonych
- Forsowanie ogrodzeń i przechodzenie przez żywopłoty

Rekomendacja: przestrzeganie przepisów, elementy odbłaskowe, poruszanie się wyłącznie w miejscach dozwolonych

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Jedną z najczęstszych przyczyn wypadków drogowych z udziałem pieszych jest przechodzenie przez jezdnię w miejscach niedozwolonych. Często spotyka się również forsowanie ogrodzeń, płotów czy przechodzenie przez żywopłoty, co stwarza dodatkowe zagrożenie.

Miejsca o największym ryzyku wypadków pieszych:

Przystanki komunikacji publicznej – wypadki wynikają głównie z przebiegania między pojazdami lub nagłego wybiegania zza autobusu.

Chodniki i drogi dla pieszych – tu przyczyny leżą po stronie kierowców, którzy wymuszają pierwszeństwo lub nagle wjeżdżają na chodnik w wyniku utraty panowania nad pojazdem.

Pobocza dróg – w małych miejscowościach piesi często poruszają się poboczami, narażając się na wypadki, szczególnie jeśli idą niewłaściwą stroną jezdni.

Czynniki zwiększające ryzyko:

Pory roku – jesień i zima, kiedy szybko zapada zmierzch, a nawierzchnia jest mokra lub śliska.

Słaba widoczność pieszych bez elementów odblaskowych.

Bezpieczeństwo pieszych wymaga zarówno odpowiedzialności kierowców, jak i pieszych. Świadome przestrzeganie przepisów, korzystanie z elementów odblaskowych oraz poruszanie się wyłącznie w miejscach dozwolonych znacząco zmniejsza ryzyko wypadków i potrażeń.

Podsumowanie 8. Bezpieczeństwo publiczne

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Rozproszona sieć OSP zapewniająca terytorialny dostęp do pomocy, wsparcia
- B. Komisariat Policji zapewniający stałą obecność służb porządkowych
- C. Infrastruktura krytyczna stanowiąca priorytet w systemie bezpieczeństwa narodowego
- D. Dostęp do Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa (KMZB) umożliwiającego współdziałanie mieszkańców
- E. Procedury działań prewencyjnych realizowane we współpracy z samorządem i instytucjami

SŁABE STRONY

- A. Brak formalnie opracowanego systemu obrony cywilnej (schrony, procedury kryzysowe, programy edukacyjne)
- B. Niedostateczne wyposażenie OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy
- C. Niedostateczne przygotowanie mieszkańców do sytuacji nadzwyczajnych
- D. Luka organizacyjna (w odniesieniu do systemu ogólnopolskiego - brak działań systemowych) w planowaniu obrony cywilnej pomimo znaczenia infrastruktury krytycznej

SZANSE

- A. Opracowanie systemu obrony cywilnej dostosowanego do potencjalnych zagrożeń
- B. Współpraca z wojewódzkimi instytucjami w zakresie planowania kryzysowego
- C. Edukacja społeczna dotycząca zagrożeń związanych z m.in. z infrastrukturą energetyczną
- D. Wzmocnienie zdolności diagnostycznych i prewencyjnych poprzez dane z KMZB
- E. Modernizacja wyposażenia OSP poprzez wsparcie dedykowanych programów

ZAGROŻENIA

- A. Budowa elektrowni jądrowej w Choczewie generuje zagrożenia związane z wypadkami przemysłowymi
- B. Brak systemu obrony cywilnej stanowiący poważne ryzyko dla bezpieczeństwa populacji
- C. Niedostateczne wyposażenie OSP mogące ograniczyć szybkość reagowania w kryzysach
- D. Infrastruktura turystyczna mogąca generować zagrożenia dla mieszkańców w szczycie sezonu

CO ZAWIERA POLITYKA SPOŁECZNA?

Polityka społeczna to działania państwa i innych podmiotów na rzecz poprawy jakości życia, wyrównywania szans oraz wspierania osób i grup w sytuacji trudnej.

e) Polityka społeczna

Polityka społeczna – Pomoc społeczna i działania GOPS w Gniewinie w 2024 roku

W 2024 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w Gniewinie skorzystało 259 rodzin. Pracownicy socjalni przeprowadzili wywiady środowiskowe, analizując sytuację rodzin pod względem:

- rodzinnym,
- zawodowym,
- zdrowotnym,
- mieszkaniowym,
- materialnym.

Wsparcie GOPS to między innymi:

1. Wypłacanie świadczeń:

- Zasiłek stały – dla osób dorosłych, całkowicie niezdolnych do pracy lub starszych, nieposiadających uprawnień emerytalno-rentowych. Wysokość świadczenia zależy od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie i uzupełnia go do ustawowego kryterium.
- Opłacanie składki zdrowotnej – dla osób korzystających z zasiłku stałego, które nie mają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego.
- Zasiłek okresowy – przyznawany w sytuacji ubóstwa wraz z dodatkową przesłanką, np. długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością lub bezrobociem.
- Zasiłek celowy – jednorazowe świadczenie na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, głównie na leczenie, leki, opał, żywność i odzież.

2. Programy specjalne:

- „Posiłek w szkole i w domu” (2024–2028) – w ramach programu 93 dzieci uczęszczających do szkół otrzymało dożywianie lub zasiłki na przygotowanie posiłku w domu. Całkowity koszt programu w 2024 r. Wyniósł 166 196 zł
- Karta Dużej Rodziny – wydano 189 Kart, wspierając rodziny wielodzietne.

3. Wsparcie asystenta rodziny:

- W 2024 roku GOPS zatrudniał asystenta rodziny, który współpracował z 15 rodzinami.

Asystent wspierał rodziny w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu i utrzymaniu pracy oraz w rozwiązywaniu problemów socjalnych, wychowawczych i psychologicznych. Działania obejmowały także interwencje w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, z celem osiągnięcia podstawowego poziomu funkcjonalności życiowej, samodzielności oraz wzrostu kompetencji i poczucia wpływu członków rodziny na własne życie.

4. Profilaktyka uzależnień:

a) GOPS realizował działania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, w tym:

- zmianę postaw wobec alkoholu i narkotyków,
- zwiększenie dostępności terapii i rehabilitacji osób uzależnionych,
- informowanie społeczności o możliwościach pomocy terapeutycznej,
- ujęcie zadań profilaktycznych w edukacji szkolnej,
- kierowanie osób z problemami alkoholowymi na leczenie odwykowe,
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- szkolenia osób realizujących program,
- zwrot kosztów dojazdu na terapię poza gminą.

5. Koordynacja świadczeń wychowawczych (ZUS):

a) Ośrodek prowadził postępowania w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wydano 1 informację przyznającą prawo do świadczenia wychowawczego i uchylono 1 informację.

b) Kwota wydana z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze wyniosła 10 742,72 zł

Wsparcie GOPS kierowane było do rodzin wielodzietnych, osób starszych, niepełnosprawnych oraz zagrożonych ubóstwem lub kryzysem społecznym. Szczególną uwagę położono na osoby długotrwale korzystające z pomocy, zapewniając im stabilność socjalną i wsparcie w osiągnięciu samodzielności. Celem polityki społecznej było zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, integracja społeczna, rozwój kompetencji zawodowych i wychowawczych oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej.

Ochrona zdrowia – placówki, oferta, dostępność, liczba udzielanych porad, lokalizacja i czas dojazdu zespołów ratownictwa medycznego

Puckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. – Przychodnia Lekarska w Gniewinie to jedyna placówka medyczna świadcząca kompleksową opiekę zdrowotną dla mieszkańców gminy Gniewino i okolic. Przychodnia oferuje szeroki zakres usług, obejmujący zarówno podstawową opiekę zdrowotną, diagnostykę, specjalistyczne konsultacje, jak i rehabilitację. Celem placówki jest zapewnienie wysokiej jakości usług medycznych, dostępnych w lokalnym środowisku, w sposób bezpieczny, profesjonalny i przyjazny dla pacjenta. Od 1 kwietnia 2025 roku karetka, która przez wiele lat stacjonowała w Choczewie, została przeniesiona do Gniewina. Wraz z nią swoją lokalizację zmienił zespół ratownictwa medycznego Szpitala Specjalistycznego w Wejherowie. W nowym rejonie funkcjonują obecnie dwie karetki: Specjalistyczna, stacjonująca w Wejherowie oraz Paramedyczna, która zastąpiła wysłużony pojazd w Gniewinie. Zmiana lokalizacji ma na celu poprawę dostępności i szybkości reakcji zespołów ratownictwa medycznego w rejonie Gniewina, zapewniając skuteczniejszą pomoc w nagłych przypadkach.

Z analizy wynika, iż nie ma alternatyw obecnie na terenie gminy do korzystania z usług medycznych i ochrony zdrowia. Brak konkurencji w tym temacie może być problematyczny i generować np. brak dbałości o jakość usług.

Gospodarka mieszkaniowa – opis stanu zasobów mieszkaniowych, w tym technicznych, energetycznych i dostępności

Uchwałą Nr XLI/332/2022 Rady Gminy Gniewino z dnia 3 listopada 2022 roku, w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gniewino na lata 2023–2027, Rada Gminy określiła kierunki działań w zakresie gospodarki mieszkaniowej, stanowiące jeden z istotnych elementów lokalnej polityki rozwoju.

Dokument ten wyznacza ramy dla długofalowego zarządzania gminnym zasobem mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania odpowiedniego standardu technicznego budynków, poprawy efektywności energetycznej oraz zapewnienia dostępności lokali dla mieszkańców o najniższych dochodach. Mieszkaniowym zasobem Gminy Gniewino zarządza Wójt Gminy.

Na dzień opracowania programu (2022 r.) zasób mieszkaniowy obejmuje 87 lokali mieszkalnych, w tym 14 lokali socjalnych, zlokalizowanych w różnych miejscowościach na terenie gminy (m.in. Gniewino, Chynowie, Czymanowo, Lisewo, Perlino, Płaczewo, Rybno, Salinko, Słuszewo, Mierzyno, Strzebielinko, Łęczyn Dolny, Tadzino).

Lokale znajdują się zarówno w budynkach samodzielnych, jak i we wspólnotach mieszkaniowych. Stan techniczny budynków określono jako zadowalający. Większość lokali utrzymana jest w stanie dobrym lub zadowalającym, natomiast niewielka część - w stanie słabym.

W związku z tym przewiduje się prowadzenie w kolejnych latach:

- a) remontów dachów i kominów,
- b) napraw bieżących i doraźnych,
- c) remontów budynków socjalnych (izolacje przeciwwilgociowe i termiczne).

Najemcy są zobowiązani do utrzymania lokali w należytym stanie technicznym i do wykonywania drobnych napraw oraz konserwacji. Zasób gminy obejmuje budynki wybudowane w różnych okresach – od obiektów przedwojennych (sprzed 1945 r.), po budynki z lat 70. i 80. XX wieku. Starsze budynki wymagają większych nakładów remontowych i modernizacyjnych. W większości budynków zastosowano tradycyjne systemy ogrzewania (piece węglowe, lokalne źródła ciepła). Zasób nie jest w pełni zmodernizowany pod kątem efektywności energetycznej.

W programie przewidziano sukcesywne działania termomodernizacyjne, w szczególności:

- a) docieplenia ścian zewnętrznych,
- b) izolacje przeciwwilgociowe i termiczne,
- c) wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- d) poprawę systemów grzewczych.

Działania te mają na celu ograniczenie kosztów eksploatacji lokali i poprawę efektywności energetycznej. Wszystkie lokale stanowiące własność gminy są przyłączone do sieci wodociągowej. Część budynków jest podłączona do kanalizacji sanitarnej, natomiast pozostałe korzystają z indywidualnych zbiorników na ścieki (szamb). Wszystkie lokale wyposażone są w instalację elektryczną, a część – także w instalację gazową. Źródła ogrzewania są indywidualne – głównie piece węglowe, elektryczne lub grzewcze na paliwa stałe.

Liczba lokali socjalnych wynosi 14, co stanowi około 16% całego zasobu mieszkaniowego gminy. Lokale socjalne przydzielane są na bieżąco osobom spełniającym ustawowe kryteria dochodowe i mieszkaniowe. Zapotrzebowanie na mieszkania socjalne i komunalne utrzymuje się na stabilnym poziomie, jednak wciąż istnieje potrzeba zwiększenia dostępności lokali o niższym czynszu. Zarządzanie lokalami i budynkami gminnymi prowadzi Urząd Gminy Gniewino. Lokale będące we wspólnotach mieszkaniowych zarządzane są przez wspólnoty lub przez licencjonowanych zarządców nieruchomości.

Celem polityki mieszkaniowej gminy jest utrzymanie dobrego stanu technicznego budynków, zapewnienie samofinansowania gospodarki mieszkaniowej (czynsze pokrywające koszty eksploatacji i remontów), utrzymanie wysokiego poziomu ściągalności czynszów, racjonalne wykorzystanie zasobu w oparciu o potrzeby społeczne mieszkańców.

Zasób mieszkaniowy Gminy Gniewino jest niewielki, lecz stabilny (na dziś jednak niewystarczający na przyszłość), technicznie w stanie zadowalającym, wymaga jednak dalszych nakładów remontowych i modernizacyjnych, zwłaszcza w obszarze efektywności energetycznej.

Planowane inwestycje

Gmina Gniewino, konsekwentnie realizując cele rozwoju społecznego i poprawy jakości życia mieszkańców, podejmuje działania ukierunkowane na rozbudowę infrastruktury wspierającej rodziny oraz rozwój usług opiekuńczych i edukacyjnych. Jednym z kluczowych przedsięwzięć w tym obszarze jest budowa Samorządowego Klubu Dziecięcego „Klub Malucha” w Gniewinie. Projekt ma na celu stworzenie nowoczesnego i bezpiecznego miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, odpowiadającego na rosnące zapotrzebowanie mieszkańców gminy w zakresie usług opiekuńczych i wczesnej edukacji. Inwestycja powstanie na działce nr 446/5 przy ul. Nowej w Gniewinie, w dogodnej lokalizacji zapewniającej łatwy dostęp dla mieszkańców. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje: budowę nowoczesnego, parterowego obiektu o powierzchni użytkowej 458 m² i kubaturze 2 380 m³, zagospodarowanie terenu wraz z parkingiem i bezpiecznym placem zabaw, wykonanie pełnego wyposażenia pomieszczeń dydaktycznych, sanitarnych, socjalnych i administracyjnych, budowę profesjonalnego zaplecza kuchennego, uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektu. Celem inwestycji jest zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez utworzenie 25 nowych miejsc opieki, wzmocnienie infrastruktury społecznej i wspieranie rodzin z małymi dziećmi, poprawa warunków demograficznych poprzez ułatwienie rodzicom powrotu na rynek pracy, podniesienie atrakcyjności Gminy Gniewino jako miejsca przyjaznego rodzinom. Projekt wpisuje się w założenia krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, w tym Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i lokalnych programów społecznych.

Całkowita wartość inwestycji: 4 900 320 zł brutto. Dofinansowanie z programu KPO „UMOWA MALUCH 2022–2029-JST/tworzenie miejsc opieki KPO”: 1 768 986 zł, Środki własne Gminy Gniewino: 3 131 334 zł.

Tabela 10. Inwestycja w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy Gniewino

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Rodzaj obiektu wg (listy w tekście poniżej)	Krótką charakterystyka obiektu i planów Gminy dotyczących jego realizacji
1	Gniewino	Klub Malucha- punkt opieki dla dzieci do lat 3 w Gniewinie	żłobki i kluby dziecięce	Klub dziecięcy przeznaczony dla 25 dzieci w wieku do lat 3. W ramach zagospodarowania terenu planuje się wykonanie m.in.: parkingów oraz placu zabaw

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie 9. Polityka społeczna

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Funkcjonujący Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) zapewniający dostęp do świadczeń i wsparcia
- B. Infrastruktura opieki zdrowotnej
- C. Ośrodek gminny (Gniewino) oferujący dostęp do usług publicznych
- D. Centrum Kultury wspierające integrację społeczną poprzez zadania edukacyjne

SŁABE STRONY

- A. Ograniczona przez monopol jednego ośrodka dostępność usług medycznych
- B. Ograniczone zasoby w zakresie wspierającej ludność gospodarki mieszkaniowej
- C. Niedostateczna charakterystyka infrastruktury opiekuńczej dla osób starszych
- D. Brak integracji usług społecznych (np. CUS), zaangażowania PES/PS w ich realizację

SZANSE

- A. Potencjał dla rozwoju usług opiekuńczych i zdrowotnych w związku z realnymi potrzebami mieszkańców
- B. Integracja usług społecznych z turystyką (usługi wellness, turystyka zdrowotna)
- C. Współpraca z wojewódzkimi instytucjami ochrony zdrowia celem poprawy dostępu do specjalistów
- D. Wsparcie dla rodzin przybywających pracowników elektrowni jądrowej

ZAGROŻENIA

- A. Wymieranie społeczności w małych wsiach mogące prowadzić do zamknięcia lokalnych usług
- B. Brak dostępu do usług medycznych w małych ośrodkach
- C. Niewystarczająca podaż mieszkań dla potencjalnych pracowników elektrowni jądrowej
- D. Potencjalny wzrost ubóstwa w wyniku sezonowości turystyki

Diagnoza potwierdza obecność podstawowych instytucji (GOPS, placówek medycznych), wskazuje istniejące problemy społeczne i ich skalę. Niezbędna jest pogłębiona diagnoza społeczna obejmująca: strukturę ubóstwa, dostęp do usług zdrowotnych, stan zasobów mieszkaniowych oraz potrzeby demograficzne populacji starzejącej się na etapie integracji usług społecznych, ich koordynacji i zaangażowania podmiotów społecznych w ich realizację.

f) Edukacja i wychowanie

Placówki oświatowe w gminie Gniewino

W Gminie Gniewino funkcjonują dwie placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Gniewino.

1) Pierwszą z nich jest Zespół Kształcenia i Wychowania w Gniewinie, obejmujący łącznie 31 oddziałów. W jego skład wchodzi: Samorządowe Przedszkole w Gniewinie – 6 oddziałów, Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Gabriela Narutowicza – 21 oddziałów, Oddziały przedszkolne przy Samorządowej Szkole Podstawowej im. Gabriela Narutowicza – 1 oddział oraz Liceum Mistrzostwa Sportowego w Gniewinie – 3 oddziały.

W oparciu o decyzję nr 4424.1.2025.MP Wójta Gminy Gniewino, klasa I Liceum Mistrzostwa Sportowego w roku szkolnym 2025/2026 nie została utworzona.

2) Drugą placówką jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kostkowie, w skład którego wchodzi łącznie 23 oddziały. Tworzą go: Samorządowe Przedszkole w Kostkowie – 2 oddziały, Punkt Przedszkolny w Rybnie – 1 oddział, Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Ks. Stanisława Galasa – 18 oddziałów oraz Oddziały przedszkolne przy Samorządowej Szkole Podstawowej im. Ks. Stanisława Galasa – 2 oddziały.

Łącznie w gminie Gniewino funkcjonują 54 oddziały w dwóch zespołach oświatowych, zapewniające edukację przedszkolną i szkolną dla dzieci i młodzieży oraz możliwość rozwijania zainteresowań sportowych w liceum mistrzostwa sportowego.

Tabela 11. Spis przedszkoli funkcjonujących w Gminie Gniewino

Lp.	Miejscowość	Nazwa i adres	Obiekt niepubliczny / publiczny	Liczba dzieci
1	Gniewino	Samorządowe Przedszkole w Gniewinie, ul. Szkolna 1	publiczny	133
2	Kostkowo	Samorządowe Przedszkole w Kostkowie, ul. Ks. Galasa 1	publiczny	49
3	Rybno	Punkt Przedszkolny, ul. Pałacowa 1/1	publiczny	9
	Razem Gmina			191

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych

Tabela 12. Spis szkół podstawowych funkcjonujących w Gminie Gniewino

Lp.	Miejscowość	Nazwa i adres	Obiekt niepubliczny / publiczny	Liczba uczniów w 2025r.
1	Gniewino	Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Gabriela Narutowicza, w Gniewinie, ul. Szkolna 1	publiczny	438
2	Kostkowo	Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Stanisława Galasa w Kostkowie, ul. Ks. Galasa 1	publiczny	404
	Razem Gmina			842

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych

Tabela 13. Spis szkół ponadpodstawowych funkcjonujących w Gminie Gniewino

Lp.	Miejscowość	Nazwa i adres	Rodzaj szkoły liceum, technikum, branżowa szkoła I stopnia, branżowa szkoła II stopnia, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy szkoła policealna	Obiekt niepubliczny / publiczny	Liczba uczniów 2025 r.
1	Gniewino	Liceum Sportowego w Gniewinie, ul. Szkolna 1	liceum	publiczny	50
	Razem Gmina				50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych

Tabela 14. Obiekty przeznaczone dla uczniów, studentów mieszkających poza miejscem stałego zamieszkania

Lp.	Miejscowość	Nazwa i adres	Rodzaj obiektu (internat / bursa / dom studencki, hotel studencki itd.)	Obiekt niepubliczny / publiczny
1	Gniewino	Hotel Mistral Sport, ul. Sportowa 5	internat	publiczny
	Razem Gmina			

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Gniewino za 2024 rok

Analiza danych dotyczących liczby dzieci i uczniów uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Gniewino w latach 2024 i 2025 pozwala zauważyć kilka istotnych tendencji w strukturze demograficzno-edukacyjnej gminy. Zestawione informacje pochodzą z „Raportu o stanie Gminy Gniewino za 2024 rok” oraz z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych, Przedszkola i punkty przedszkolne. W 2025 roku w przedszkolach i punktach przedszkolnych w gminie Gniewino odnotowano łącznie 191 dzieci, podczas gdy w roku 2024 było ich 198. Oznacza to niewielki spadek o 7 wychowanków (ok. 3,5%).

Największy spadek dotyczył Punktu Przedszkolnego w Rybnie – z 15 do 9 dzieci. W pozostałych placówkach (Gniewino i Kostkowo) liczba wychowanków utrzymała się na zbliżonym poziomie. Zmiana ta może wynikać z naturalnych wahań liczby urodzeń w poszczególnych rocznikach oraz z przesunięcia dzieci do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Sytuacja ilości uczniów/dzieci w poszczególnych placówkach:

a) Szkoły podstawowe

W szkołach podstawowych odnotowano wyraźny wzrost liczby uczniów – z 749 w 2024 roku do 842 w roku 2025, czyli o 93 osoby (ok. 12,4%). Największy wzrost liczby uczniów wystąpił w Samorządowej Szkole Podstawowej im. Gabriela Narutowicza w Gniewinie (wzrost o 65 uczniów), natomiast w Szkole Podstawowej im. Stanisława Galasa w Kostkowie liczba uczniów zwiększyła się o 28. Dane te mogą świadczyć o utrzymującej się dobrej kondycji sieci szkół podstawowych w gminie oraz o efektywności organizacji dowozów uczniów, które wciąż obejmują znaczną część populacji szkolnej.

b) Szkoły ponadpodstawowe

W Liceum Mistrzostwa Sportowego w Gniewinie nastąpił spadek liczby uczniów z 70 do 50, co stanowi zmniejszenie o 28,6% w stosunku do roku poprzedniego. Spadek ten może być rezultatem zmian w naborze, ukończenia nauki przez liczniejsze roczniki lub naturalnych rotacji w klasach sportowych i mistrzostwa sportowego. W oparciu o decyzję nr 4424.1.2025.MP Wójta Gminy Gniewino, klasa I Liceum Mistrzostwa Sportowego w roku szkolnym 2025/2026 nie została utworzona.

c) internat

W związku ze specyfiką szkoły mistrzostwa sportowego na terenie gminy istnieje internat - Liczba miejsc w internacie Hotelu Mistrza Sport w Gniewinie pozostała na niezmiennym poziomie – 45 miejsc w latach 2024 i 2025. Stała liczba miejsc wskazuje na utrzymanie stabilnych warunków lokalowych dla uczniów Liceum Mistrzostwa Sportowego oraz innych wychowanków korzystający z zakwaterowania poza miejscem zamieszkania.

d) żłobki i kluby dziecięce

Dotychczas na terenie Gminy Gniewino nie funkcjonowały żłobki ani kluby dziecięce. Opieka nad dziećmi do lat 3 była realizowana wyłącznie w formach nieinstytucjonalnych, głównie w ramach opieki rodzinnej. W 2025 roku gmina uzyskała dofinansowanie z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) w ramach programu „UMOWA MALUCH 2022–2029 – JST / tworzenie miejsc opieki KPO”, które umożliwi realizację nowej inwestycji — budowy Samorządowego Klubu Dziecięcego „Klub Malucha” w Gniewinie. Opis przewidzianej do realizacji inwestycji poniżej, w sekcji planowane inwestycje.

W 2024 roku uczniowie ósmych klas w Polsce pisali egzaminy z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego (lub innego języka obcego nowożytnego) w połowie maja. Testy nie miały minimalnej granicy punktowej – wyniki były przedstawione w procentach, odzwierciedlających zdobyte punkty w stosunku do liczby możliwych do uzyskania.

Tabela 15. Średnie wyniki w Polsce, województwie, powiecie i gminie Gniewino

Poziom	Język polski	Matematyka	Język angielski
Polska	61,00%	52,00%	66,00%
Woj. pomorskie	59,14%	51,06%	66,48%
Powiat wejherowski	59,92%	49,27%	63,71%
Gmina Gniewino	49,34%	43,63%	49,72%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

Podsumowując:

Wyniki w gminie Gniewino są niższe niż średnia w powiecie, województwie i Polsce we wszystkich trzech przedmiotach.

Największa różnica występuje w matematyce – średnia w Gniewinie (43,63%) jest o ponad 8 punktów procentowych niższa od średniej krajowej (52%).

W języku polskim i angielskim uczniowie z Gniewina osiągnęli wyniki niższe o około 11–16 punktów procentowych w porównaniu do średniej krajowej.

Średnia z trzech przedmiotów w gminie Gniewino (47,56%) jest znacząco niższa niż średnia krajowa (59,66%) i powiatowa (56,80%), co może wskazywać na potrzebę dodatkowego wsparcia dydaktycznego.

Ogólny bilans porównawczy wskazuje, że system oświaty w gminie Gniewino rozwija się w sposób stabilny, a liczba uczniów w szkołach podstawowych rośnie, co jest pozytywnym sygnałem dla lokalnej demografii. Niewielkie spadki w przedszkolach i liceum nie wpływają znacząco na ogólną strukturę edukacyjną. Gmina utrzymuje wysoki poziom dostępności edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz zapewnia uczniom warunki do rozwoju – zarówno w zakresie edukacji ogólnej, jak i sportowej. W dłuższej perspektywie istotne będzie jednak monitorowanie liczby dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, aby zapewnić optymalne wykorzystanie potencjału infrastruktury oświatowej.

Podsumowanie 10. Edukacja i wychowanie

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Funkcjonujący system oświatowy na poziomie podstawowych instytucji ale także szkoły ze specjalizacją sportową
- B. Centrum Kultury wspierające edukację pozaszkolną i twórczość lokalną
- C. Gminna Biblioteka Publiczna realizująca zadania oświatowe i kulturalne
- D. Potencjał dla edukacji przyrodniczej poprzez ścieżki edukacyjne i skansen

SŁABE STRONY

- A. Ograniczona oferta edukacyjna (co do poziomów ale także specjalizacji)
- B. Wyzwania w zakresie mobilności uczniów - dojazdów do szkół (rozproszenie)
- C. Ograniczone możliwości wspierania grup marginalizowanych, np. imigrantów, osób z niepełnosprawnościami, wymagających specjalistycznego wsparcia

SZANSE

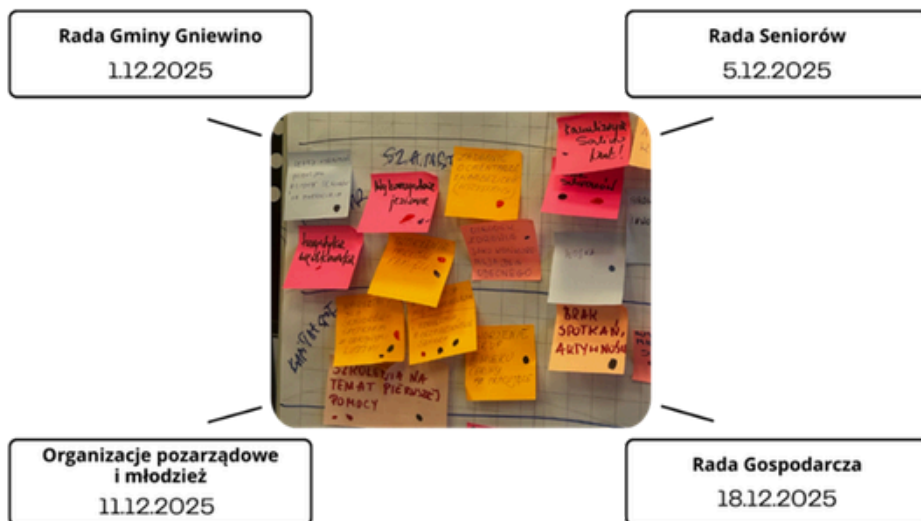
- A. Turystyka edukacyjna mogąca wspierać współpracę między szkołami a instytucjami kulturalnymi
- B. Edukacja ekologiczna poprzez zasoby przyrodnicze gminy
- C. Współpraca ze skansenem celem realizacji programów edukacyjnych
- D. Wsparcie dla edukacji tradycyjnych rzemiosł kaszubskich

ZAGROŻENIA

- A. Malejąca populacja uczniów w wyniku odpływu ludności
- B. Brak możliwości utrzymania infrastruktury w małych ośrodkach
- C. Odpływ młodzieży do ośrodków sąsiednich o bogatszej ofercie
- D. Niedostateczne wsparcie dla nauczycieli w małych szkołach wiejskich

WARSZTATY STRATEGICZNE

Gmina Gniewino

g) Kapitał społeczny

Gmina Gniewino charakteryzuje się zróżnicowanym środowiskiem organizacji społecznych, które odgrywają kluczową rolę w budowaniu lokalnej tożsamości, wspieraniu mieszkańców oraz rozwoju kulturalnym, edukacyjnym i gospodarczym regionu. Stanowią istotny filar życia społecznego, kulturalnego i obywatelskiego. Ich różnorodność tematyczna oraz zaangażowanie lokalne przyczyniają się do wzmacniania więzi społecznych, aktywizacji mieszkańców oraz promocji regionu. W strukturze gminy funkcjonuje 35 organizacji. Poniżej tabela przedstawiająca spis stowarzyszeń działających na terenie Gminy Gniewino:

Tabela 15. Średnie wyniki w Polsce, województwie, powiecie i gminie Gniewino

Lp	Nazwa	Adres	E-mail	Telefon / Prezes / Kontakt	Kategoria
1	Towarzystwo Oświatowe	ul. Sportowa 1, 84-250 Gniewino	waldemar.szczypior@gniewino.pl, marianna.maksymiuk@gniewino.pl	Waldemar Szczypior 58 670 63 37	Stowarzyszenie KRS
2	Stowarzyszenie „Strefa Turystyczna Żarnowiec”	ul. Sportowa 1, 84-250 Gniewino	–	Wojciech Gębarowski	Stowarzyszenie KRS
3	Stowarzyszenie Mieszkańców Czymanowa	ul. Kwiatowa 78, 84-250 Gniewino	k-czaja@wp.pl, sm.czymanowo@gmail.com	Krzysztof Jarosław Czaja 58 676 73 45	Stowarzyszenie KRS
4	Towarzystwo Wszechstronnego Rozwoju (w likwidacji)	ul. Sportowa 18, 84-250 Gniewino	–	–	Stowarzyszenie KRS
5	Gniewińskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Osiedle XXX-lecia PRL 7/6, 84-250 Gniewino	wopr@gniewino.pl	Karolina Ewa Loewenau 600-216-103	Stowarzyszenie KRS
6	Stowarzyszenie Twórców Niezależnych Amaran	Mierzyno 4B, 84-250 Gniewino	stn.amarant@gmail.com, jaca60@o2.pl	Jacek Gorzawski	Stowarzyszenie KRS
7	Klub Sportowy STOLEM	ul. Sportowa 1, 84-250 Gniewino	stolem.gniewino@pomorski-zpn.pl	Plackowski Piotr 661 115 019	Stowarzyszenie KRS
8	Stowarzyszenie „Szansa”	Kostkowo 22, 84-252 Zamostne	–	Prezes: Maria Korkosz	Stowarzyszenie KRS
9	Stowarzyszenie Militarni Gniewino	ul. Polna 8, Kostkowo, 84-250 Gniewino	militarnigniewino@wp.pl	Wiesław Trocki tel. 667 142 222	Stowarzyszenie KRS
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Kostkowie	Kostkowo 19, 84-252 Zamostne	ospkostkowo112@wp.pl	Ryszard Stanisław Szulc 444 555 666	Straż Pożarna
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Gniewinie	ul. Strażacka 2, 84-250 Gniewino	mmaciek3905@gmail.com	Zygmunt Antoni Treder 58 676 79 98	Straż Pożarna
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Opalinie	Opalino, 84-251 Kostkowo	opalino@web.osp.org.pl	Rafał Czapp	Straż Pożarna
13	Ochotnicza Straż Pożarna w Nadolu	Nadole, 84-250 Gniewino	nadole@web.osp.org.pl	Paweł Rafał Ziera 533 904 144	Straż Pożarna
14	Ochotnicza Straż Pożarna w Rybnie	Gniewino, 84-252 Zamostne	osp rybno@wp.pl	Jan Paweł Borski	Straż Pożarna
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Chynowie	Chynowie 24A, 84-250 Gniewino	ospchynowie@gmail.com	Iwona Zofia Dmochowska	Straż Pożarna
16	Stowarzyszenie Promocji Kultury Kaszubskiej „Moje Stronę”	Nadole, ul. Os. Na Stoku 20, 84-250 Gniewino	mojestrone@gmail.com	tel. 697 235 972	Stowarzyszenie zwykłe

17	Stowarzyszenie Rady Rodziców Szkoły w Kostkowie	Kostkowo, ul. Galasa 1, 84-250 Gniewino	–	tel. 697 611 091	Stowarzyszenie zwykłe
18	Uczniowski Klub Sportowy „Gniewuś” Gniewino	ul. Księdza Galasa 1, 84-250 Gniewino	–	Grzegorz Krawczyk 783-208-271	UKS
19	IZBA – Fundacja Rozwoju Wsi	Bychowo 38, 84-250 Gniewino	muzeum@izbabychowo.pl	Jacek Bagnecki tel. 531 138 866	Fundacja
20	Fundacja Na Rzecz Rozwoju Gminy Gniewino „Wspólne Dobro”	ul. Szkolna 1, 84-250 Gniewino	fundacijagniewino.com	Mariola Nawrocka 784 028 039	Fundacja
21	Fundacja Akcja Bałtycka	Salino 30, 84-250 Gniewino	fundacja.ab@gmail.com , biuro@fundacja-ab.org.pl	Michał Daniel Starke 797 120 754	Fundacja
22	Związek Zawodowy pracowników w PGE ENERGIA Odnawialna S.A.	Czymanowo, ul. Energetyków 25	–	Przewodniczący : Ryszard Piotrowski	Związek zawodowy
23	Związek Zawodowy pracowników Domu Pomocy Społecznej w Strzebielinku	Strzebielinko	–	Przewodniczący : Marian Żywiecki	Związek zawodowy
24	Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż”	Gniewino, ul. Szkolna 3	biuro@bursztynowypasaz.pl	Michał Słowik tel. 535 310 828	Stowarzyszenie zwykłe
25	Koło gospodyń wiejskich w Perlinie	Perlino, ul. Lipowa 65	grazyna.rompca59@interia.pl	Bernadeta Berezowska	KGW
26	Koło gospodyń wiejskich w Rybnie	Rybno, ul. Lipowa 12	damian.kwasnik@o2.pl	Iwona Dorota Woźniak 606 514 854	KGW
27	Kółko rolnicze – Koło gospodyń wiejskich w Kostkowie	Kostkowo 8/1	aneta_klebba@wp.pl	Dorota Grzywacz 661594819	KGW
28	Stowarzyszenie EJ Zarnowiec	Gniewino	redakcja@ejzarnowiec.pl	Maciej Marcin Melańczuk	Stowarzyszenie zwykłe
29	Stowarzyszenie sportowo-rekreacyjne Spichlerz	Łęczyn Dolny 4	ssr-spichlerz@wp.pl	tel. 783 207 875, Grzegorz Kropidłowski	Stowarzyszenie zwykłe
30	Kółko rolnicze w Nadolu	Nadole, ul. Strażacka	–	Jadwiga Warmbier, Genowefa Białowas	KGW
31	Kółko rolnicze w Bychowie	Bychowo 30	–	Barbara Gałek	KGW
32	Stowarzyszenie Jedynka	Nadole, ul. Jaśminowa 10	–	Leszek Zucharczuk, Piotr Szeremeta	Stowarzyszenie zwykłe
33	Dom Misyjny – Pomoc w Usamodzielnieniu	Rybno, ul. Długa 19	kontakt@cdm-pomoc.com.pl	Franciszek Bujak 607 685 899	Stowarzyszenie zwykłe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

**Obszary zaangażowania organizacji pozarządowych
działających na terenie gminy to:**

Edukacja i rozwój młodzieży

Organizacje działające w tym obszarze wspierają rozwój dzieci i młodzieży poprzez inicjatywy edukacyjne, sportowe i wychowawcze. Prowadzą kluby uczniowskie, wspierają szkoły oraz organizują zajęcia pozalekcyjne.

Kultura i dziedzictwo lokalne

Stowarzyszenia i fundacje kulturalne promują tradycje kaszubskie, organizują wydarzenia artystyczne, prowadzą działalność muzealną i dokumentacyjną. Ich celem jest zachowanie lokalnej tożsamości oraz integracja mieszkańców wokół wspólnych wartości.

Bezpieczeństwo i ratownictwo

Ochotnicze Straże Pożarne oraz Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe pełnią kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa mieszkańcom. Ich działalność obejmuje akcje ratownicze, szkolenia oraz współpracę z instytucjami publicznymi.

Turystyka i promocja regionu

Organizacje turystyczne zajmują się promocją walorów przyrodniczych i kulturowych gminy. Wspierają rozwój infrastruktury turystycznej, organizują wydarzenia plenerowe oraz współpracują z lokalnymi przedsiębiorcami.

Sport i rekreacja

Kluby sportowe i stowarzyszenia rekreacyjne oferują mieszkańcom możliwość aktywnego spędzania czasu, organizują treningi, zawody oraz zajęcia ruchowe dla różnych grup wiekowych.

Aktywność społeczna i wiejska

Koła Gospodyń Wiejskich oraz kółka rolnicze odgrywają ważną rolę w integracji społeczności wiejskich. Prowadzą działania na rzecz lokalnej tradycji kulinarnej, rękodzieła, edukacji ekologicznej i rozwoju obszarów wiejskich.

Rozwój społeczny i obywatelski

Fundacje i stowarzyszenia społeczne realizują projekty wspierające osoby w trudnej sytuacji życiowej, promują wolontariat, rozwój lokalny oraz działania na rzecz wspólnego dobra.

Reprezentacja pracownicza

Związki zawodowe działające w gminie reprezentują interesy pracowników w sektorze energetycznym i opieki społecznej, dbając o warunki pracy, dialog społeczny i prawa zatrudnionych.

Lista obszarów współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami na 2026 rok zawiera:

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Wsparcie w zakresie integracji społecznej, edukacji, rehabilitacji i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami. Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży, organizacja wycieczek, obozów, kolonii i innych form aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

Promocja aktywności fizycznej, organizacja wydarzeń sportowych i programów rekreacyjnych.

Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Działania proekologiczne, edukacja ekologiczna, ochrona środowiska naturalnego i zwierząt.

Kultura, sztuka, oświata i edukacja, ochrona dóbr kultury i tradycji oraz dziedzictwa kulturowego i historycznego

Wsparcie wydarzeń kulturalnych, artystycznych i edukacyjnych oraz inicjatyw związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i tradycji.

Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów

Wsparanie NGO w zakresie rozwoju, szkoleń, współpracy z samorządem i wymiany doświadczeń.

Ochrona i promocja zdrowia

Inicjatywy zdrowotne, profilaktyka, promocja zdrowego stylu życia i działań prozdrowotnych.

Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Pomoc rodzinom, wsparcie dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej, działania profilaktyczne i opiekuńcze.

Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność na rzecz seniorów

Programy integracji społecznej, rozwój inicjatyw lokalnych oraz wsparcie dla osób starszych.

Współpraca międzysektorowa, w tym analiza otwartych konkursów ofert

Integracja różnych sektorów (publicznego, pozarządowego i prywatnego), monitorowanie dostępnych konkursów ofert oraz wspieranie udziału organizacji pozarządowych w tych inicjatywach

Rola domów sołeckich w budowaniu kapitału społecznego

Domy sołeckie pełnią kluczową rolę jako lokalne ośrodki integracji społecznej, kulturowej i edukacyjnej. Wyniki warsztatów strategicznych jednoznacznie potwierdziły, że domy sołeckie pełnią kluczową rolę w życiu społecznym Gminy Gniewino. Dla wielu miejscowości są one jedyną dostępną przestrzenią wspólną, umożliwiającą organizację spotkań mieszkańców, zajęć dla dzieci i młodzieży, wydarzeń kulturalnych oraz działań organizacji społecznych. Uczestnicy warsztatów – zarówno seniorzy, młodzież, jak i przedstawiciele organizacji społecznych – wskazywali na niewystarczające wykorzystanie domów sołeckich oraz potrzebę ich modernizacji, doposażenia i rozszerzenia funkcji. Podkreślano również, że wzmocnienie ich roli jest niezbędne dla integracji międzypokoleniowej, aktywizacji mieszkańców i budowania silnego kapitału społecznego.

Frekwencja w wyborach

W pierwszym głosowaniu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 roku w gminie Gniewino frekwencja do godziny 17 wyniosła 49,13%. W stałych obwodach głosowania wydano wówczas 2 626 kart, przy 5 345 uprawnionych do głosowania, co oznacza, że niemal połowa mieszkańców skorzystała ze swojego prawa wyborczego jeszcze przed zamknięciem lokali wyborczych. W ponownym głosowaniu, czyli II turze wyborów, frekwencja wzrosła do 63,56%, przy czym liczba ważnych kart wyniosła 3 482 na 5 478 uprawnionych do głosowania, co wskazuje na znaczący wzrost zaangażowania obywateli w finalny wybór Prezydenta RP. Analiza tych danych pokazuje, że mieszkańcy gminy Gniewino byli bardziej aktywni w II turze wyborów, co może świadczyć o większej mobilizacji społecznej i świadomości znaczenia udziału w ostatecznym głosowaniu.

Podsumowanie 11. Kapitał społeczny

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Funkcjonujące NGO wskazujące na aktywność obywatelską
- B. Centrum Kultury dysponujące potencjałem mobilizacji społeczności
- C. Tradycja samorządności wiejskiej reprezentowana przez system sołtysów
- D. Wielokulturowe tło populacji mogące sprzyjać otwartości społecznej

SŁABE STRONY

- A. Brak szczegółowych danych na temat działań niektórych organizacji pozarządowych
- B. Niedostateczna charakterystyka partnerstw między instytucjami publicznymi a NGO
- C. Niska aktywność społeczna wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym

SZANSE

- A. Konsultacje społeczne związane z opracowaniem Strategii mogące wzmocnić zaangażowanie
- B. Potencjał dla rozwinięcia współpracy międzysektorowej w ramach projektów strategicznych
- C. Turystyka mogąca wspierać budowanie tożsamości lokalnej i więzi społecznych

ZAGROŻENIA

- A. Społeczna fragmentacja w wyniku depopulacji małych wsi
- B. Zaufanie do instytucji mogące być zagrożone w wyniku spadku dostępu do usług
- C. Brak wyraźnych kanałów dla zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne

h) Finanse samorządowe

Budżet Gminy Gniewino na 2024 rok stanowi kluczowy dokument finansowy, określający kierunki rozwoju samorządu, jego priorytety inwestycyjne oraz zakres zadań publicznych realizowanych dla mieszkańców. Został on przyjęty uchwałą Rady Gminy Gniewino nr LIII/436/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. i zakładał zrównoważenie dochodów i wydatków na poziomie ponad 72,6 mln zł.

Tabela 17. Zestawienie budżetu Gminy Gniewino na 2024 rok

Pozycja budżetowa	Plan pierwotny (uchwała LIII/436/2023)	Po zmianach (na 31.12.2024)	Zmiana (+/-)
Dochody	72 684 312,00 zł	80 455 242,73 zł	7 770 930,73 zł
Wydatki	72 684 312,00 zł	80 895 512,73 zł	8 211 200,73 zł
Przychody	0,00 zł	940 270,00 zł	940 270,00 zł
Rozchody	0,00 zł	500 000,00 zł	500 000,00 zł
Wynik budżetu	0,00 zł (zbilansowany)	-440 270,00 zł (deficyt)	-440 270,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

W ciągu roku budżetowego 2024 wprowadzono liczne korekty wynikające z pozyskanych środków zewnętrznych, zmian w strukturze wydatków oraz nowych inicjatyw inwestycyjnych. Łącznie dokonano 42 zmian budżetu, co pozwoliło na dostosowanie planu finansowego do bieżących potrzeb społeczności lokalnej. Efektem tych modyfikacji było zwiększenie zarówno dochodów, jak i wydatków, a także wprowadzenie przychodów i rozchodów budżetowych, co ostatecznie doprowadziło do zaplanowanego deficytu w wysokości 440 270 zł. Budżet na 2024 rok stanowi więc nie tylko zestawienie liczb, lecz także odzwierciedlenie aktywnej polityki finansowej Gminy, nastawionej na rozwój, inwestycje i poprawę jakości życia mieszkańców.

Uchwała budżetowa Gminy Gniewino na 2026 rok - W dniu 7 listopada 2025 roku Wójt Gminy Gniewino, dr Wioletta Majer-Szreder, wydała Zarządzenie nr 141/2025 w sprawie przyjęcia projektu uchwały budżetowej na rok 2026. Dokument ten stanowi początek procedury uchwalania budżetu gminy, określającego planowane dochody i wydatki oraz kierunki rozwoju lokalnej społeczności. Przyjęty projekt został przekazany Radzie Gminy Gniewino oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Gdańsku, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Tabela 18. Zestawienie projektu budżetu Gminy Gniewino na 2026 rok

Kategoria	Kwota (zł)
Dochody ogółem	91 256 999,95
A. dochody bieżące	77 693 131,60
B. dochody majątkowe	13 562 868,35
Wydatki ogółem	101 162 344,32
wydatki bieżące	74 246 178,25
wydatki majątkowe	26 916 166,07
wydatki inwestycyjne	w ramach wydatków majątkowych
Deficyt budżetu	-9 906 344,37
Przychody ogółem	9 906 344,37
Dotacje ogółem	4 737 000,00
A. dla sektora finansów publicznych	3 037 000,00
B. dla sektora spoza finansów publicznych	1 700 000,00
Rezerwy	1 700 000,00
A. zarządzanie kryzysowe	210 000,00
B. oświata i wychowanie	1 334 000,00
Dochody z zezwoleń na alkohol	264 000,00
Wydatki na programy alkoholowe	257 700,00
Wydatki na programy antynarkotykowe	7 000,00
Fundusz sołecki	wg załącznika nr 13
Program Polski Ład – inwestycje	wg załącznika nr 19
Pomoc obywatelom Ukrainy	wg załącznika nr 18
Limit kredytów/pożyczek	1 000 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Gniewino

Budżet gminy to nie tylko zestawienie liczb – to strategiczny plan działania samorządu, który odzwierciedla priorytety rozwojowe, inwestycje oraz troskę o codzienne potrzeby mieszkańców. Każda uchwała budżetowa jest swoistą mapą finansową, pokazującą kierunki rozwoju lokalnej społeczności i sposób gospodarowania środkami publicznymi. Analiza budżetu Gminy Gniewino w latach 2024, 2025 i 2026 pozwala dostrzec zarówno ciągłość polityki finansowej, jak i nowe wyzwania związane z rosnącymi wydatkami inwestycyjnymi oraz koniecznością utrzymania równowagi finansowej.

Z analizy budżetów i planów budżetowych wynika, że:

Dochody rosną, ale wydatki rosną szybciej, co prowadzi do większego deficytu.

Inwestycje w 2026 roku stanowią ponad 26% wydatków, co pokazuje silne nastawienie na rozwój infrastruktury i programy strategiczne (Polski Ład, fundusz sołecki).

Polityka finansowa gminy pozostaje aktywna i rozwojowa, jednak wymaga uważnego monitorowania zadłużenia i równowagi między wydatkami bieżącymi, a inwestycyjnymi.

Źródła finansowania deficytu w 2026 roku są bardziej zdywersyfikowane (wolne środki, nadwyżki z lat ubiegłych), co ogranicza konieczność zadłużania się.

Zdolność inwestycyjna

Gmina Gniewino od wielu lat konsekwentnie realizuje działania ukierunkowane na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych, możliwe jest wdrażanie inwestycji o strategicznym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Projekty realizowane na terenie gminy obejmują zarówno modernizację infrastruktury publicznej, jak i przedsięwzięcia wspierające ochronę środowiska, efektywność energetyczną oraz rozwój transportu zbiorowego. Podejmowane inicjatywy stanowią istotny element długofalowej polityki rozwoju, wzmacniając konkurencyjność gminy oraz jej atrakcyjność jako miejsca do życia, nauki i pracy.

Z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 gmina Gniewino pozyskała środki na 2 projekty: „Termomodernizacja budynku Zespołu Kształcenia i Wychowania w Gniewinie” oraz „Zakup 6 autobusów hybrydowych do realizacji zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego na obszarze Wejherowskiego Związku Powiatowo-Gminnego”.

Najważniejsze realizowane/zaplanowane działania inwestycyjne:

a) Termomodernizacja

Gmina Gniewino od wielu lat konsekwentnie realizuje działania ukierunkowane na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych, możliwe jest wdrażanie inwestycji o strategicznym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Projekty realizowane na terenie gminy obejmują zarówno modernizację infrastruktury publicznej, jak i przedsięwzięcia wspierające ochronę środowiska, efektywność energetyczną oraz rozwój transportu zbiorowego. Podejmowane inicjatywy stanowią istotny element długofalowej polityki rozwoju, wzmacniając konkurencyjność gminy oraz jej atrakcyjność jako miejsca do życia, nauki i pracy.

Z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 gmina Gniewino pozyskała środki na 2 projekty: „Termomodernizacja budynku Zespołu Kształcenia i Wychowania w Gniewinie” oraz „Zakup 6 autobusów hybrydowych do realizacji zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego na obszarze Wejherowskiego Związku Powiatowo-Gminnego”.

b) Zakup niskoemisyjnych autobusów hybrydowych dla Powiatu Wejherowskiego

W ramach realizacji celów zrównoważonego rozwoju transportu publicznego Wejherowski Związek Powiatowo-Gminny realizuje projekt zakupu 6 nowoczesnych autobusów hybrydowych.

Przedsięwzięcie współfinansowane jest ze środków Krajowego Planu Odbudowy (KPO) w ramach komponentu E – Zielona, inteligentna mobilność (inwestycja E1.1.2 – Zero- i niskoemisyjny transport zbiorowy). Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości 9,72 mln zł, co stanowi 85% kosztów kwalifikowalnych netto. Całkowity koszt inwestycji wynosi 13,284 mln zł, z czego wkład własny i podatek VAT (3,564 mln zł) finansowany jest wspólnie przez Powiat Wejherowski oraz sześć gmin członkowskich: Szemud, Linia, Wejherowo, Gniewino, Choczewo i Luzino. Zakupione pojazdy będą wykorzystywane do obsługi powiatowo-gminnych przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, głównie w celu dowozu uczniów do szkół w Wejherowie, Rumi i Redzie. W ramach projektu zostanie zastąpionych sześć najbardziej wyeksploatowanych, ponad 28-letnich autobusów z silnikami wysokoprężnymi. Nowy tabor obsługiwać będzie 14 linii pozamiejskich współfinansowanych z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych (FRPA), co zapewni utrzymanie komunikacji na nierentownych trasach o znaczeniu społecznym. Umowę o dofinansowanie podpisano z CUPT w styczniu 2025 r., a kontrakt z wykonawcą – firmą ABP BUS & COACH Sp. z o.o. (dystrybutorem autobusów IVECO) – w lutym 2025 r. Dostawa nowych pojazdów planowana jest do kwietnia 2026 r. Projekt przyczyni się do poprawy jakości i efektywności transportu publicznego, ograniczenia emisji spalin, a także zwiększenia dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich powiatu wejherowskiego.

c) Inne inwestycje w ramach funduszy zewnętrznych

Przedstawione dane stanowią syntetyczne ujęcie przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, które zostały wdrożone dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej. Zestawienie to umożliwia ocenę skali wykorzystania dostępnych instrumentów pomocowych oraz wskazuje na konkretne rezultaty osiągnięte w wyniku ich efektywnej alokacji. Ujęte w tabeli informacje pełnią funkcję dokumentacyjną i analityczną, stanowiąc podstawę do dalszej oceny wpływu realizowanych projektów na rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 19. Zestawienie zrealizowanych inwestycji w ramach pozyskanych środków z Funduszy Unijnych

Tytuł	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu	Dofinansowanie z UE
Odnawialne źródła energii oraz instalacje solarne na terenie Gminy Miasta Redy oraz Gminy Luzino, Linia, Łęczysie i Gniewino	GINIA LUZINO	9 248 675,09 zł	7 536 428,10 zł
„GINIA Z ENERGIA – BUDOWA WYSPY ENERGETYCZNEJ W GMINIE GNIEWINO”	GINIA GNIEWINO	8 260 040,40 zł	4 868 452,57 zł
„Budowa kanalizacji w aglomeracji Gniewino dla miejscowości Kostkowo, Tadzino i Jęczewo”	GNIEWIŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE SP. Z O.O.	4 773 034,21 zł	2 435 864,27 zł
Równanie szans wychowanków przedszkoli Gminy Gniewino	GINIA GNIEWINO	1 395 219,12 zł	1 185 936,25 zł
Rozwój usług społecznych na terenie gminy Gniewino	KASZUBSKIE TOWARZYSTWO SPORTOWO-KULTURALNE	280 525,00 zł	238 446,25 zł
Wzmocnienie atrakcyjności turystycznej Gmin Gniewino i Krokowa poprzez: budowę dwóch i przebudowę dwóch przystani jachtowych na Jeziorze Żarnowieckim – Strefa Turystyczna Żarnowiec etap I	Gmina Gniewino	5 369 885,98 zł	3 918 836,72 zł
Rozwój infrastruktury sportowej w Gminie Gniewino poprzez budowę hali sportowo – widowiskowej	Gmina Gniewino	7 012 191,73 zł	2 485 408,00 zł
Efektywne wykorzystanie potencjału obszaru i zwiększenie lokalnej atrakcyjności inwestycyjnej poprzez uzbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze w gminie Gniewino	Gmina Gniewino	3 539 817,73 zł	2 350 558,02 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków oraz przyłączami energetycznymi i wodociągowymi w miejscowościach Chynowie, Kostkowo, Tadzino, Jęczewo, Lisewo w gminie Gniewino	Gniewińskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	2 893 557,17 zł	1 645 934,51 zł
Małuchy z pomysłami - nowe formy wychowania przedszkolnego w Gminie Gniewino	Gmina Gniewino	1 553 033,28 zł	1 320 078,29 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z mapy dotacji UE

Przedstawione w Tabeli 14 zestawienie potwierdza skuteczność wykorzystania środków pozyskanych z Funduszy Unijnych w realizacji kluczowych inwestycji. Ujęte projekty wskazują na szeroki zakres działań obejmujących zarówno infrastrukturę techniczną, jak i przedsięwzięcia o charakterze społecznym i gospodarczym. Analiza danych pozwala stwierdzić, iż uzyskane wsparcie finansowe przyczyniło się do podniesienia standardu życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej oraz wzmocnienia potencjału rozwojowego jednostki samorządu terytorialnego. Zrealizowane, ale także zaplanowane na kolejne lata inwestycje stanowią istotny element długofalowej strategii rozwoju, a ich efekty mają charakter trwały i wielowymiarowy.

Tabela 20. Zestawienie kluczowych inwestycji gminy Gniewino do realizacji w latach (2026–2035)

Zakres	Działania
Infrastruktura społeczna	Budowa żłobka, nowego urzędu gminy, rozbudowa placówek opieki dziennej
Transport i komunikacja	Modernizacja dróg gminnych, chodników, oświetlenia, połączenia z linią kolejową
Wodociągi i kanalizacja	Rozbudowa sieci w sołectwach, modernizacja oczyszczalni ścieków
Edukacja i kultura	Modernizacja szkół, budowa centrum edukacji nieformalnej, rozwój GCK
Energetyka i środowisko	Klaster/spółdzielnia energii, instalacje OZE, edukacja energetyczna, zielone przystanki
Turystyka i rekreacja	Trasy tematyczne, strefy rekreacyjne, eko-agroturystyka, promocja dziedzictwa
Gospodarka i przedsiębiorczość	Inkubator przedsiębiorczości, centrum usług lokalnych, wsparcie dla NGO

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie 12. Finanse samorządowe

Analiza SWOT dla tego obszaru analizy przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY

- A. Rosnące przychody gminy z roku na rok
- B. Dostęp do dotacji i subwencji budżetowych
- C. Potencjał dla zwiększenia dochodów poprzez rozwój turystyki i środki związane z budową elektrowni i infrastrukturą towarzyszącą

SŁABE STRONY

- A. Wysokie i coraz wyższe wydatki gminy
- B. Brak szczegółowych danych dostępnych w zakresie podziału danych dochodów i kosztów gminy (Brak informacji na temat wydatków na poszczególne sektory)
- C. Wyzwania w zakresie badania efektywności wydatkowania środków publicznych
- D. Wyzwania związane z analizą wpływu elektrowni jądrowej na finanse

SZANSE

- A. Wzrost dochodów z podatków lokalnych w wyniku napływu ludności i inwestycji
- B. Dostęp do programów unijnych wspierających inwestycje infrastrukturalne
- C. Potencjał dla zwiększenia dochodów z zasobów specjalnych (zasoby naturalne, turystyka)

ZAGROŻENIA

- A. Wzrost wydatków na infrastrukturę bez proporcjonalnego wzrostu dochodów
- B. Potencjalny spadek dochodów z podatków w wyniku depopulacji
- C. Konieczność inwestycji w bezpieczeństwo bez wsparcia finansowego
- D. Brak jasności dotyczącej współfinansowania inwestycji infrastrukturalnych

2.6. Wnioski z diagnozy – sytuacja przestrzenna

Położenie i powierzchnia

Gmina Gniewino zajmuje powierzchnię 176 km² i stanowi część malowniczego Pobrzeża Kaszubskiego. Położona jest w północnej części województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim, zaledwie około 4 km w linii prostej od wybrzeża Morza Bałtyckiego. Na jej terenie znajduje się cztery jeziora: Żarnowieckie, Salińskie, Dąbrze, Czarne oraz na granicy gminy znajduje się także jezioro Choczewskie. Część obszaru Gminy objęta jest ochroną w ramach sieci Natura 2000, co sprawia, że gmina cieszy się dużą popularnością wśród turystów poszukujących czystych akwenów i spokojnych miejsc odpoczynku w bliskiej odległości od wybrzeża Morza Bałtyckiego. Najbliższe plaże - oddalone zaledwie o kilkanaście kilometrów znajdują się w Białogórze, Lubiatowie i Dębkach.

a) Ukształtowanie terenu i zasoby naturalne

Teren Gminy Gniewino charakteryzuje się wyjątkowo urozmaiconą rzeźbą powierzchni. W jej granicach znajdują się dwa płaty wysoczyznowe – Kępa Gniewinowska i Kępa Salińska, rozdzielone Rynną Słuszewską, a w północno-wschodniej części gminy położona jest Rynna Jeziora Żarnowieckiego. Duże różnice wysokości względnych, przekraczające 120 m, stały się decydującym czynnikiem lokalizacji Elektrowni Szczytowo-Pompej Żarnowiec.

Rzeźba terenu obejmuje zarówno obszary nizinne, jak i faliste oraz pagórkowate, typowe dla Pobrzeża Kaszubskiego. Krajobraz dodatkowo wzbogacają doliny utworzone przez dwie rzeki – Piaśnicę i Bychowską Strugę.

Na obszarze gminy znajdują się cztery jeziora: Żarnowieckie (1432 ha) – największe w regionie Kaszub Północnych, Salińskie (70 ha), Czarne (60 ha), Dąbrze (56 ha). Ponadto zachodnia granica gminy styka się z Jeziorem Choczewskim. Zróżnicowana rzeźba terenu, obecność licznych zbiorników wodnych oraz kompleksów leśnych nadają gminie wysokie walory krajobrazowe i turystyczne, czyniąc ją atrakcyjnym miejscem zarówno do zamieszkania, jak i wypoczynku.

b) Powiązania komunikacyjne

Przez obszar gminy nie przebiegają główne trasy międzyregionalne, zarówno drogowe, jak i kolejowe. Najbliższą arterią o znaczeniu ponadlokalnym jest Trasa Kaszubska (S6), zlokalizowana w odległości ok. 5–7 km od południowej granicy gminy. Dzięki niej czas dojazdu z Gniewina do Trójmiasta wynosi zaledwie około 50 minut. Przez Gniewino przebiega natomiast droga regionalna łącząca Wejherowo z Choczewem, zapewniająca podstawowe powiązania komunikacyjne w regionie.

System drogowy Gminy Gniewino opiera się przede wszystkim na sieci dróg powiatowych i gminnych, które stanowią główne połączenia z większymi ośrodkami. Kluczowe znaczenie dla mieszkańców ma jednak kierunek południowy, ponieważ około 80% gminy korzysta z dróg powiatowych prowadzących do Lęborka oraz Wejherowa, traktując je jako podstawowe połączenie zewnętrzne.

Najbliższe stacje kolejowe obsługujące mieszkańców gminy znajdują się w Wejherowie i Luzinie, położonych wzdłuż linii kolejowej nr 202 (Gdańsk–Słupsk). Gmina Gniewino planuje współpracę z samorządem województwa pomorskiego oraz powiatem wejherowskim w zakresie poprawy skomunikowania transportu autobusowego z siecią kolejową, tak aby zapewnić mieszkańcom wygodne i szybkie przesiadki. W dłuższej perspektywie rozważa się także rozwój przewozów regionalnych i zwiększenie dostępności kolejowej poprzez uruchamianie połączeń dowozowych do stacji, a kluczowym elementem będzie rewitalizacja linii kolejowej nr 230 z Wejherowa do Łeby, planowana w związku z budową elektrowni jądrowej, co znacząco poprawi dostępność komunikacyjną gminy i całego regionu.

c) Środowisko przyrodnicze i ochrona środowiska

Gmina Gniewino wyróżnia się bogactwem walorów przyrodniczych i krajobrazowych, które łączą w sobie naturalne piękno regionu z nowoczesną infrastrukturą sportową i rekreacyjną. Obszar gminy oferuje różnorodność biologiczną, a także ciekawe formy ochrony przyrody. Gmina Gniewino przyciąga turystów pięknem przyrody kaszubskiej, folklorem oraz tradycyjną gościnnością. Teren oferuje liczne zabytki, atrakcje krajoznawcze i pomniki przyrody. Występuje tu obfitość zwierzyny, jeziora pełne ryb, miejsca lęgowe wielu gatunków ptaków wodnych oraz szlaki ich przelotów. Liczne torfowiska zapewniają żyzność gleby, przyciągając grzybiarzy, wędkarzy, miłośników sportów wodnych, rowerzystów i spacerowiczów.

d) Rzeźba powierzchni

Teren gminy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Występują tu dwa wyraźne płaty wysoczyznowe: Kępa Gniewinowska oraz Kępa Salińska, które rozdziela Rynna Słuszeńska. W północno-wschodniej części obszaru znajduje się Rynna Jeziora Żarnowieckiego, stanowiąca istotny element lokalnej rzeźby terenu. Różnice wysokości przekraczające 120 metrów stworzyły dogodne warunki do lokalizacji elektrowni szczytowo-pompowej, co podkreśla znaczenie ukształtowania powierzchni dla rozwoju infrastruktury energetycznej gminy.

e) Klimat

Klimat gminy ma charakter morski, co przejawia się najmniejszymi w skali kraju amplitudami rocznymi temperatur powietrza, wynoszącymi około 16,5°C. Średnia prędkość wiatru osiąga 6,1 m/s. Roczna suma opadów przekracza 700 mm, co świadczy o stosunkowo wysokiej wilgotności. Charakterystycznym zjawiskiem dla obszaru jest również częste występowanie mgły, dodatkowo podkreślające specyfikę klimatu morskiego.

f) Gleby

Na terenie gminy występuje zróżnicowana struktura glebowa, odzwierciedlająca ukształtowanie i warunki środowiskowe obszaru. W północnej oraz centralnej części dominują gleby brunatne wylugowane i brunatne właściwe, stanowiące podstawę dla rolniczego użytkowania terenu. W dnach podmokłych obniżień i dolin, szczególnie w okolicach jezior, Bychowskiej Strugi oraz w rejonie Pradoliny Redy-Łeby, spotyka się gleby mułowo-torfowe, które charakteryzują się wysoką wilgotnością i ograniczonymi możliwościami uprawy. Z kolei w południowo-zachodniej części gminy przeważają gleby bielcowe, typowe dla obszarów leśnych i mniej żyznych siedlisk. Takie zróżnicowanie gleb wskazuje na konieczność dostosowania sposobów gospodarowania do lokalnych warunków przyrodniczych.

g) Fauna i flora

Lasy zajmują ponad 40% powierzchni gminy, tworząc jeden z najważniejszych elementów jej środowiska przyrodniczego. Dominują tu łągi olszowe, zarośla wierzbowe, buczyny oraz brzeziny, które stanowią atrakcyjne miejsca dla spacerowiczów i fotografów przyrody. Bogata fauna leśna obejmuje jelenie, sarny, danielę, dziki, lisy, kuny, borsuki oraz zające. Świat ptaków reprezentowany jest przez gatunki chronione i charakterystyczne dla regionu, takie jak orlik krzykliwy, puchacz, zimorodek czy orzeł bielik. Ważnym elementem krajobrazu są również jeziora, obfitujące w ryby, w tym okonie, węgorze, płocie i szczupaki, co podkreśla znaczenie gminy jako obszaru o wysokich walorach przyrodniczych i rekreacyjnych.

Położenie geograficzne gminy stanowi jednocześnie atut i ograniczenie strukturalne. Walory przyrodnicze są niezaprzeczalnym zasobem, jednak infrastruktura komunikacyjna pozostaje głównym czynnikiem hamującym dostępność dla inwestorów i turystów. Planowana rewitalizacja linii nr 230 stanowi potencjalny punkt przełomowy, lecz harmonogram realizacji jest niezgodny z horyzontem czasowym strategii (do 2035 roku). Niezwykle ważnym aspektem jest zintegrowanie rozwoju turystyki z ochroną walorów przyrodniczych, gdzie istniejące formy ochrony (Natura 2000, rezerваты przyrody) mogą zarówno wspierać, jak i ograniczać dynamikę rozwojową.

h) Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

System planistyczno-decyzyjny Gminy Gniewino wykazuje wysoki odsetek pozytywnych rozstrzygnięć (94%), świadczący o sprzyjającym klimacie inwestycyjnym. Brak formalnie wyznaczonych obszarów zdegradowanych ogranicza dostęp do instrumentów rewitalizacyjnych. Opracowanie Planu Ogólnego stanowi krok w kierunku modernizacji systemu planistycznego, lecz procedura wymaga aktywnego zaangażowania społeczności i inwestorów. Transparentne określenie stref ograniczeń (zwłaszcza wokół turbin wiatrowych) oraz uproszczenie procedur uzgodnieniowych mogłyby znacznie poprawić efektywność systemu. Plany miejscowe w wybranych obrębach wymagają aktualizacji w celu dostosowania do aktualnych potrzeb inwestycyjnych.

W kontekście planowania i zagospodarowania przestrzennego na podstawie analiz i stworzonej diagnozy można stwierdzić, że:

- A. Gmina może być atrakcyjnym miejscem dla osiedlania się lub prowadzenia działalności – skoro liczba decyzji utrzymuje się na stabilnym poziomie.
- B. Niewielki odsetek odmów świadczy o dobrej komunikacji między inwestorami, a urzędem – albo o braku rygorystycznych ograniczeń.
- C. Przyspieszenie lub spowolnienie wydawania decyzji może (powinno) w poszczególnych latach być sygnałem dla planistów, urbanistów i samorządu, żeby analizować potrzeby mieszkańców i planować rozwój bardziej precyzyjnie.

Reasumując informacje na temat wydanych decyzji o warunkach zabudowy (zarówno pozytywnych, jak i negatywnych) i obszarach, których dotyczą zasadne wydaje się wyznaczenie obszarów, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydaje się niezbędne w pierwszej kolejności.

Z analizy wynikają w tym zakresie następujące potrzeby:

- A. Przegląd i aktualizacja planów miejscowych, szczególnie w Bychowie i Gniewinie, w celu zwiększenia zgodności z rzeczywistymi potrzebami inwestycyjnymi.
- B. Wyznaczenie i publikacja stref ograniczeń wokół turbin wiatrowych, wraz z uproszczonymi procedurami uzgodnień konserwatorskich.
- C. Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych, zwłaszcza w lokalizacjach o potencjale rozwojowym.
- D. Wprowadzenie mechanizmów konsultacyjnych dla inwestorów, umożliwiających wczesną weryfikację zgodności zamierzeń z przepisami art. 61.
- E. Monitoring i analiza decyzji odmownych w cyklach rocznych, jako narzędzie oceny skuteczności polityki przestrzennej Gminy.

Realizacja przedmiotowych działań uzależniona jest w dużej mierze od kondycji finansowej Gminy, aktualnych założeń budżetowych oraz skali i treści zgłaszanych wniosków przez zainteresowane osoby.

W kontekście prowadzenia polityki przestrzennej kluczowe jest uwzględnienie wyraźnej polaryzacji północ-południe, która wpływa na rozmieszczenie inwestycji, dostępność infrastruktury oraz potrzeby planistyczne poszczególnych obszarów gminy. Północ wymaga zarządzania presją inwestycyjną, natomiast południe – wzmocnienia infrastrukturalnego i wyznaczenia kierunków rozwoju zgodnych z uwarunkowaniami środowiskowymi.

2.7. Wnioski z diagnozy – sytuacja gospodarcza

a) Gospodarka i rynek pracy

Gmina Gniewino jest atrakcyjnym obszarem inwestycyjnym, przede wszystkim dzięki korzystnemu położeniu i istniejącej infrastrukturze. Choć na jej terenie nie funkcjonuje Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna (PSSE), gmina bezpośrednio sąsiaduje z PSSE zlokalizowaną w Gminie Krokowa. Bliskość strefy stanowi dodatkowy atut inwestycyjny, umożliwiający rozwój współpracy gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy w regionie.

Silna obecność przedsiębiorstw z branży spożywczej, rolnej, przetwórczej i przemysłowej świadczy o zróżnicowanej strukturze lokalnej gospodarki. W połączeniu z sąsiedztwem Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, gmina posiada potencjał do dalszego rozwoju inwestycyjnego i zwiększania konkurencyjności regionu.

Gmina cechuje się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze produkcyjnym – ponad 60% pracujących zatrudnionych jest w działalności przemysłowej, co należy do najwyższych wskaźników w kraju dla gmin wiejskich.

W przyszłości oczekuje się wzrostu udziału zatrudnionych w sektorze usługowym, ze względu na pełnienie przez gminę funkcji zaplecza produkcyjnego aglomeracji Trójmiasta i rozwoju małych firm lokalnych.

b) Bezrobocie i struktura zatrudnienia

Gmina Gniewino charakteryzuje się niskim poziomem bezrobocia rejestrowanego (1,8-2,57% w II kwartale 2024), znacznie poniżej średniej krajowej (5,1% w czerwcu 2025) i wojewódzkiej (ok. 4,5%). Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym (60% pracujących) oraz bliskość Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (PSSE) w Krokowej zapewniają stabilność i przewidywalność rynku pracy lokalnego.

c) Handel i usługi

Sektor handlu detalicznego i usług w Gminie Gniewino charakteryzuje się ograniczoną skalą, typową dla gminy wiejskiej, przy jednocześnie znaczącym wpływie turystyki i planowanych inwestycji infrastrukturalnych. Analiza najnowszych danych GUS wskazuje na stopniowy wzrost aktywności gospodarczej w segmencie handlu i usług.

2.8.Wnioski z diagnozy – sytuacja społeczna

a) Ludność i procesy demograficzne

Ludność gminy Gniewino stanowi specyficzny, wielokulturowy konglomerat, złożony zarówno z potomków przedwojennych mieszkańców - Kaszubów i Niemców, jak i z powojennych przesiedleńców przymusowych i dobrowolnych, a także ludności przybyłej z głębi kraju w ostatnim 40-leciu.

Sytuacja demograficzna Gminy Gniewino wskazuje na stagnację z tendencjami depopulacyjnymi. Spadek liczby ludności jest marginalny w skali rocznej, jednak kierunek trendu jest niekorzystny. Spadek liczby ludności w Gniewinie może być spowodowany rekoncentracją osadniczą na obszarach pozarolniczych.

Budowa elektrowni jądrowej w gminie sąsiedniej stanowi egzogeniczny czynnik mogący fundamentalnie zmienić trajektorię zmian demograficznych. W okresie przejściowym (2026–2037) gmina musi zarządzać podwójnym wyzwaniem: utrzymaniem istniejącej populacji przy jednoczesnym przygotowaniu infrastruktury na przyjęcie czasowego bądź stałego napływu ludności pracowniczej. Kompleksowość problemu wymaga opracowania szczegółowej prognozy demograficznej z podziałem wiekowym oraz wariantami scenariuszowymi.

W układzie osadniczym gminy widoczna jest wyraźna polaryzacja północ-południe, wpływająca na atrakcyjność osiedleńczą, dostęp do usług oraz kierunki migracji wewnętrznych. Północ pełni funkcję obszaru dynamicznego rozwoju, podczas gdy południe wymaga wzmocnienia infrastrukturalnego i inwestycyjnego.

b) Kultura i dziedzictwo kulturowe

Gmina Gniewino dysponuje bogatym zasobem dziedzictwa kulturowego stanowiącym potencjał dla turystyki edukacyjnej i kwalifikowanej. Sformalizowany system ochrony poprzez rejestry i ewidencje wskazuje na świadomość wartości tych zasobów. Zasób ten wymaga jednak dużej uwagi oraz dbałości by nie uległ degradacji. Centrum Kultury dysponuje merytorycznymi kompetencjami, realizuje wiele programów i wydarzeń. Tradycja kaszubska stanowi element identyfikacji, lecz rozmiar populacji kaszubskiej jest ograniczony. Zasoby kulturowe pozostają niedostatecznie zintegrowane w strategię turystyczną gminy i mogą być bardziej efektywnie wykorzystane dla rozwoju turystyki edukacyjnej.

W obszarze społecznym kluczowe wyzwania dotyczą wielokulturowej struktury mieszkańców, starzenia się populacji oraz zróżnicowanego poziomu integracji społecznej. Gmina posiada unikalny potencjał wynikający z obecności społeczności kaszubskiej, powojennych przesiedleńców, mieszkańców napływowych oraz nowych imigrantów, jednak wymaga to świadomej polityki integracyjnej. Starzenie się ludności zwiększa zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne. Domy sołeckie stanowią naturalne centra aktywności lokalnej i powinny być wzmacniane jako podstawowe miejsca integracji i budowania kapitału społecznego.

c) Sport, rekreacja i turystyka

Gmina Gniewino posiada infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na bardzo dobrym poziomie i potencjał turystyczny znacznie wyższy od typowej gminy wiejskiej. Reputacja międzynarodowa zbudowana poprzez EURO 2012 stanowi atut dla dalszego rozwoju turystyki sportowej. Diagnoza wykazuje jednak zbyt małe działania w zakresie analizowania bieżącego stanu faktycznego ruchu turystycznego, obłożenia infrastruktury i modeli biznesowych poszczególnych usług. Brak tych danych utrudnia ocenę efektywności ekonomicznej turystyki dla gminy. Turystyka stanowi potencjalne źródło przychodów i zatrudnienia, lecz wymaga systemowego zarządzania z uwzględnieniem potencjalnych konfliktów między rozwojem turystycznym a ochroną zasobów przyrodniczych.

d) Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Gniewino opiera się na funkcjonalnym systemie ratowniczo-policyjnym, jednak diagnoza wykazuje istotną lukę w systemie obrony cywilnej. Fakt dysponowania infrastrukturą krytyczną (elektrownia wodna, punkt zasilania) i sąsiedztwa elektrowni jądrowej wymaga zaawansowanego podejścia do planowania kryzysowego. Diagnoza wyraźnie wskazuje na potrzebę wzmocnienia zdolności OSP oraz opracowania systemowych procedur obrony cywilnej, szczególnie w kontekście potencjalnego napływu pracowników elektrowni jądrowej.

e) Polityka społeczna

Diagnoza potwierdza obecność podstawowych instytucji (GOPS, placówek medycznych), wskazuje istniejące problemy społeczne i ich skalę. Niezbędne jest rozpoczęcie działań w zakresie świadomego kreowania polityki społecznej odpowiadającego na potrzebę zarówno demografii jak i deinstytucjonalizacji. Problemami w tym zakresie oprócz starzejącego się społeczeństwa jest także ograniczony dostęp do usług zdrowotnych, stan zasobów mieszkaniowych. Należy także myśleć o koordynacji działań wobec społeczności lokalnej i zaangażowania podmiotów społecznych w ich realizację.

Struktura demograficzna gminy wskazuje na systematyczny wzrost udziału osób starszych, szczególnie w mniejszych miejscowościach południowej części gminy. Proces ten wpływa na rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne, transportowe oraz działania aktywizujące. Starzenie się populacji wymaga dostosowania infrastruktury społecznej, w tym rozwijania usług środowiskowych, wsparcia opiekunów rodzinnych oraz tworzenia lokalnych centrów aktywności dla seniorów.

f) Edukacja i wychowanie

Diagnoza potwierdza istnienie rozwiniętego systemu edukacyjnego, wskazuje jego charakter, możliwości oraz osiągnięcia. Wsparcie edukacji pozaszkolnej stanowi atut, lecz wymaga lepszej integracji z edukacją formalną. Niezbędne są ciągłe działania w celu dostosowania edukacji do lokalnych potrzeb np. współpraca z lokalnym biznesem, ale także lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury i potencjału dla przyciągania do edukacji formalnej i nieformalnej osób także spoza gminy.

g) Kapitał społeczny

Sekcja kapitału społecznego wykazuje znaczne luki w systemie integracji aktywności społecznej – nie wszystkie grupy społeczne są zaangażowane w życie lokalne i zaopiekowane przez wsparcie NGO. Brak na terenie gminy rozwoju ekonomii społecznej - łączenia działalności społecznej z gospodarczą. Niezbędne są działania w celu pobudzania aktywności i budowania realnego wpływu społecznego na wszelkie działania na terenie Gminy.

h) Finanse samorządowe

Sekcja finansów wykazuje analizę dochodów i wydatków gminy za 3 lata (w tym prognozy roku 2026). Jasno podkreśla rozwój gminy oraz możliwości inwestycyjne, które z roku na rok są realizowane. Prezentuje dobre wykorzystanie potencjału i szans związanych z pozyskiwaniem środków zewnętrznych. Wskazuje także na wzrost budżetu corocznie. Ten zakres z pewnością wymaga jednak szerszego informowania społeczności lokalnej oraz bieżącej analizy efektywności podejmowanych działań.

3. Część programowa strategii

3.CZĘŚĆ PROGRAMOWA STRATEGII

3.1. Logika interwencji strategicznej

Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz wyzwania strategiczne, określone w toku diagnozy, zostały uwzględnione w partycypacyjnym procesie określania wizji rozwoju gminy, formułowania celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań strategicznych, zgodnie z przyjętą logiką interwencji.

a) Logika interwencji strategicznej – powiązanie diagnozy, warsztatów i celów rozwojowych

Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Gniewino oraz zidentyfikowane wyzwania strategiczne zostały bezpośrednio powiązane z wynikami szerokiego procesu partycypacyjnego, obejmującego cztery grupy warsztatowe: Radę Gminy i sołtysów, Radę Seniorów, organizacje społeczne i młodzież oraz Radę Gospodarczą. Uczestnicy warsztatów potwierdzili kluczowe problemy zdiagnozowane wcześniej — m.in. braki w infrastrukturze technicznej, niewystarczającą ofertę usług społecznych, potrzebę poprawy komunikacji, niedobór mieszkań, niewykorzystany potencjał jezior oraz konieczność wzmocnienia kapitału społecznego. Jednocześnie wskazali oni na konkretne oczekiwania dotyczące przyszłości gminy, które stały się fundamentem formułowania wizji i celów strategicznych.

Wszystkie te elementy zostały uporządkowane zgodnie z przyjętą logiką interwencji: WIZJA → CELE STRATEGICZNE → CELE OPERACYJNE → KIERUNKI DZIAŁAŃ, co zapewnia spójność i przejrzystość całego procesu planowania rozwoju.

Wizja

Wizja określa pożądaną, długofalowy kierunek rozwoju gminy — stan, do którego społeczność lokalna chce dążyć. Jest wyrazem aspiracji mieszkańców, władz i partnerów społecznych, a także fundamentem dla bardziej szczegółowych celów. Odpowiada na pytanie: kim chcemy być jako wspólnota w przyszłości?

Główne cele strategiczne

Cele strategiczne wyznaczają ogólny kierunek działań gminy w perspektywie długoterminowej. Odzwierciedlają one najważniejsze potrzeby i wyzwania zidentyfikowane w diagnozie i potwierdzone w trakcie warsztatów — zarówno w obszarze społecznym, gospodarczym, jak i klimatyczno-środowiskowym oraz przestrzennym. To one stanowią podstawę do ustalania priorytetów i alokacji zasobów.

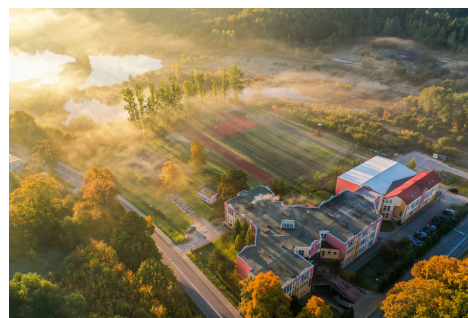
Cele operacyjne

Cele operacyjne precyzują, w jaki sposób gmina będzie realizować cele strategiczne. Mają charakter średniookresowy i odnoszą się do konkretnych obszarów interwencji, takich jak infrastruktura techniczna, usługi społeczne, mieszkalnictwo, komunikacja, kapitał społeczny czy wykorzystanie zasobów środowiskowych.

Kierunki działań

Kierunki działań wskazują, na czym gmina powinna skoncentrować swoje wysiłki — planistyczne, organizacyjne, inwestycyjne i finansowe — aby osiągnąć cele operacyjne. Są one projektowane tak, aby wzajemnie się uzupełniały i tworzyły spójny system wdrażania strategii. Kierunki działań odzwierciedlają również głos mieszkańców, którzy podczas warsztatów wskazywali m.in. na potrzebę modernizacji domów sołeckich, poprawy komunikacji, rozwoju usług zdrowotnych, zagospodarowania jezior, budowy ścieżek rowerowych czy wzmocnienia integracji społecznej.

**Gniewino 2035 to gmina
nowoczesna, ekologiczna,
bezpieczna i otwarta –
miejsce, w którym tradycja
kaszubska współistnieje
z innowacjami, a mieszkańcy
mają realny wpływ na kierunki
rozwoju swojej wspólnoty.**

1

Gmina nowoczesna

Gniewino w 2035 roku wykorzystuje swój potencjał wynikający z położenia, infrastruktury oraz sąsiedztwa strategicznych inwestycji energetycznych.

Rozwój gospodarczy opiera się na zróżnicowanej strukturze przedsiębiorstw – od przetwórstwa i rolnictwa, przez usługi, po nowoczesne sektory wspierające energetykę i turystykę.

Gmina dysponuje aktualnymi planami przestrzennymi, które umożliwiają przewidywalny i uporządkowany rozwój.

2

Gmina ekologiczna

Walory środowiskowe – jeziora, torfowiska, lasy, obszary Natura 2000 – są chronione i zarządzane w sposób zrównoważony.

Turystyka rozwija się w sposób kontrolowany, z poszanowaniem środowiska i ograniczaniem presji sezonowej.

Systemy wodno-kanalizacyjne i gospodarki odpadami są dostosowane do potrzeb mieszkańców i ruchu turystycznego.

Gmina aktywnie reaguje na zmiany klimatyczne i wykorzystuje swoje zasoby naturalne odpowiedzialnie.

3

Gmina bezpieczna

Mieszkańcy korzystają z nowoczesnych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej, dostosowanych do obecności infrastruktury krytycznej i inwestycji energetycznych w regionie.

Jednostki OSP są dobrze wyposażone i przygotowane do reagowania na zagrożenia.

Planowanie przestrzenne uwzględnia strefy bezpieczeństwa i minimalizuje ryzyka.

4

Gmina otwarta

Gniewino współpracuje z sąsiednimi gminami, powiatem i województwem, szczególnie w zakresie transportu, planowania przestrzennego i obsługi inwestycji energetycznych.

Gmina jest przygotowana na napływ nowych mieszkańców i pracowników związanych z budową elektrowni jądrowej.

Współpraca międzyinstytucjonalna wspiera rozwój usług, infrastruktury i lokalnej gospodarki.

5

Wspólnota aktywna i zaangażowana

Mieszkańcy mają realny wpływ na decyzje – dzięki lepszej komunikacji, konsultacjom i rozwiniętym formom partycypacji.

W sołectwach działają liderzy i organizacje społeczne, które animują życie lokalne.

Oferta dla młodzieży i seniorów jest szeroka i odpowiada na ich potrzeby.

Gmina wspiera rozwój ekonomii społecznej i inicjatyw oddolnych.

6

Tożsamość kaszubska i dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kaszubskie jest widoczne w przestrzeni publicznej, edukacji, kulturze i turystyce.

Tradycja współistnieje z nowoczesnością – staje się elementem promocji, integracji i budowania lokalnej dumy.

Zasoby kulturowe są chronione i wykorzystywane w sposób odpowiedzialny.

7

Atrakcyjna przestrzeń do życia

Gniewino oferuje wysoką jakość życia dzięki dostępowi do usług, edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna jest wykorzystywana efektywnie i wspiera rozwój turystyki oraz aktywności mieszkańców.

Transport publiczny jest lepiej skomunikowany z regionem, a rewitalizacja linii kolejowej nr 230 zwiększa dostępność gminy.

Cel główny: gmina nowoczesna, ekologiczna, bezpieczna i otwarta.

Cele strategiczne:

1

Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz ochronnej gminy.

Cel szczegółowy 1: Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej
Cel szczegółowy 2: Rozwój infrastruktury komunalnej
Cel szczegółowy 3: Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii
Cel szczegółowy 4: Rozwój infrastruktury cyfrowej
Cel szczegółowy 5: Modernizacja obiektów publicznych
Cel szczegółowy 6: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Cel szczegółowy 7: Wzmocnienie systemu obrony cywilnej

2

Wzmocnienie aktywności obywatelskiej, integracji społecznej i współpracy międzysektorowej.

Cel szczegółowy 1: Rozwój współpracy NGO, PES i lokalnych firm
Cel szczegółowy 2: Wsparcie rodzin i seniorów
Cel szczegółowy 3: Rozwój edukacji i kultury
Cel szczegółowy 4: Integracja nowych mieszkańców i pracowników sezonowych
Cel szczegółowy 5: Rozwój wolontariatu i aktywności obywatelskiej
Cel szczegółowy 6: Wzmacnianie tożsamości lokalnej i tradycji kaszubskich
Cel szczegółowy 7: Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców

3

Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje, rozwój osadnictwa i atrakcyjność gminy.

Cel szczegółowy 1: Stabilizacja demograficzna i rozwój mieszkalnictwa
Cel szczegółowy 2: Rozwój turystyki i rekreacji
Cel szczegółowy 3: Ochrona dziedzictwa kulturowego
Cel szczegółowy 4: Rozwój opieki zdrowotnej i usług społecznych
Cel szczegółowy 5: Rozwój gospodarki lokalnej i przedsiębiorczości
Cel szczegółowy 6: Poprawa jakości przestrzeni publicznych

a) Cele i kierunki działania - wymiar społeczny

CEL STRATEGICZNY: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej, integracji społecznej i współpracy międzysektorowej.

Tabela 21. Cel strategiczny- wymiar społeczny

Cel operacyjny	Kierunki działań
Rozwój współpracy NGO, PES i lokalnych firm	-Organizacja konkursów ofert i grantów -Tworzenie partnerstw międzysektorowych -Wsparcie instytucjonalne i szkoleniowe dla NGO/PES
Wsparcie rodzin i seniorów	-Programy wsparcia rodzin wielodzietnych -Programy aktywizacji i opieki dla seniorów -Rozwój usług społecznych
Rozwój edukacji i kultury	- Modernizacja szkół i przedszkoli - Rozwój oferty edukacyjnej i zajęć pozalekcyjnych - Rozwój instytucji kultury i programów lokalnych
Integracja nowych mieszkańców i pracowników sezonowych	-Programy integracyjne i informacyjne -Wsparcie adaptacyjne dla rodzin i pracowników sezonowych
Rozwój wolontariatu i aktywności obywatelskiej	-Tworzenie centrów wolontariatu -Wsparcie inicjatyw obywatelskich -Kampanie zachęcające do udziału w życiu publicznym
Wzmacnianie tożsamości lokalnej i tradycji kaszubskich	- Organizacja wydarzeń promujących kulturę kaszubską - Programy edukacyjne i artystyczne związane z tradycją regionu
Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców	-Szkolenia z obsługi narzędzi cyfrowych -Programy edukacji cyfrowej dla różnych grup wiekowych

Źródło: opracowanie własne

b) Cele i kierunki działania - wymiar gospodarczy

CEL STRATEGICZNY: Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje, rozwój osadnictwa i atrakcyjność gminy.

Tabela 22. Cel strategiczny- wymiar gospodarczy

Cel operacyjny	Kierunki działań
Stabilizacja demograficzna i rozwój mieszkalnictwa	-Programy osiedleńcze dla młodych rodzin (dopłaty, mieszkania komunalne) -Rozbudowa infrastruktury mieszkaniowej w Gniewinie i większych wsiach
Rozwój turystyki i rekreacji	- Rozbudowa infrastruktury turystycznej nad Jeziorem Żarnowieckim i w Nadole - Tworzenie nowych szlaków rowerowych i pieszych -Promocja gminy jako miejsca wypoczynku rodzinnego i sportowego (Kaszubskie Oko)
Rozwój edukacji i kultury	-Modernizacja szkół i przedszkoli -Rozwój oferty edukacyjnej i zajęć pozalekcyjnych -Rozwój instytucji kultury i programów lokalnych
Ochrona dziedzictwa kulturowego	- Ochrona zabytków i ich adaptacja do funkcji turystycznych - Promocja tradycji kaszubskich i lokalnego folkloru
Rozwój opieki zdrowotnej i usług społecznych	- Rozbudowa przychodni - Zwiększenie dostępności usług medycznych i profilaktycznych
Rozwój gospodarki lokalnej i przedsiębiorczości	- Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców - Tworzenie stref inwestycyjnych - Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
Poprawa jakości przestrzeni publicznych	-Programy poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych -Rozwój parków, placów i terenów rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne

c) Cele i kierunki działania – wymiar przestrzenny

CEL STRATEGICZNY: Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz ochronnej gminy.

Tabela 23. Cel strategiczny- wymiar przestrzenny

Cel operacyjny	Kierunki działań
Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	-Modernizacja i rozbudowa dróg gminnych i powiatowych -Modernizacja mostów, tras ewakuacyjnych i punktów zbiórki -Współpraca przy rewitalizacji linii kolejowej nr 230 -Rozwój transportu autobusowego skoordynowanego z koleją
Rozwój infrastruktury komunalnej	-Rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej -Modernizacja i rozwój systemu gospodarowania odpadami -Usprawnienie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii	-Instalacje fotowoltaiczne i pompy ciepła w budynkach publicznych -Programy poprawy efektywności energetycznej -Termomodernizacja obiektów publicznych
Rozwój infrastruktury cyfrowej	-Rozbudowa sieci światłowodowej -Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu
Modernizacja obiektów publicznych	-Modernizacja szkół, urzędów i przychodni -Dostosowanie obiektów do potrzeb mieszkańców i standardów energetycznych
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	-Budowa i modernizacja boisk, hal sportowych i placów zabaw -Rozwój terenów rekreacyjnych
Wzmocnienie systemu obrony cywilnej	-Opracowanie i wdrożenie gminnego planu obrony cywilnej -Stworzenie systemu komunikacji kryzysowej (SMS, aplikacje, lokalne radio) -Budowa i adaptacja schronów -Wyposażenie miejsc bezpiecznego schronienia (żywność, woda, apteczki, agregaty) -Programy edukacyjne z zakresu pierwszej pomocy i reagowania kryzysowego -Tworzenie grup wolontariuszy wspierających OSP i administrację

Źródło: opracowanie własne

d) Komplementarność celów strategicznych

CEL GŁÓWNY:

Gmina nowoczesna, ekologiczna, bezpieczna i otwarta – wspólnota, w której mieszkańcy współtworzą kierunki rozwoju, a tradycja kaszubska harmonijnie współistnieje z innowacjami.

Realizacja celu głównego wymaga równoległego wzmocnienia trzech kluczowych obszarów rozwojowych. Każdy z celów strategicznych odpowiada na inne wyzwania, ale wszystkie wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają, tworząc spójny system interwencji.

1. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz ochronnej gminy

Cel ten wzmacnia fundamenty funkcjonowania gminy: dostępność transportową, bezpieczeństwo publiczne, odporność na zagrożenia oraz jakość infrastruktury technicznej.

Modernizacja dróg, rozwój transportu publicznego, przygotowanie gminy na skutki inwestycji energetycznych oraz wzmocnienie systemów bezpieczeństwa tworzą warunki do stabilnego rozwoju społecznego i gospodarczego.

Powiązania z pozostałymi celami:

- Wspiera cel społeczny, zapewniając mieszkańcom lepszy dostęp do usług, edukacji, kultury i opieki.
- Wzmacnia cel osadniczy i inwestycyjny, podnosząc atrakcyjność terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych.
- Chroni środowisko, dzięki modernizacji systemów wod-kan, odpadów i zarządzania ruchem turystycznym. Infrastruktura staje się narzędziem podnoszenia jakości życia i budowania odporności gminy.

2. Wzmocnienie aktywności obywatelskiej, integracji społecznej i współpracy międzysektorowej

Cel ten koncentruje się na mieszkańcach – ich aktywności, zaangażowaniu i poczuciu wpływu na rozwój gminy.

Wzmacnia kapitał społeczny, rozwija ekonomię społeczną, wspiera NGO, buduje lokalne przywództwo i poprawia komunikację między mieszkańcami a samorządem.

Powiązania z pozostałymi celami:

- Wspiera cel infrastrukturalny, bo aktywna społeczność lepiej wykorzystuje infrastrukturę publiczną i współtworzy lokalne projekty.
- Wzmacnia cel osadniczy, bo wysoka jakość relacji społecznych i oferta dla mieszkańców zwiększa atrakcyjność gminy jako miejsca do życia.
- Uzupełnia działania środowiskowe, angażując mieszkańców w ochronę przyrody i odpowiedzialną turystykę.

Silna wspólnota jest warunkiem trwałego rozwoju i odporności gminy.

3. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje, rozwój osadnictwa i atrakcyjność gminy

Cel ten skupia się na tworzeniu warunków do zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Obejmuje rozwój mieszkalnictwa, usług publicznych, przestrzeni rekreacyjnych, turystyki oraz uporządkowanego zagospodarowania przestrzennego. Wzmacnia atrakcyjność Gniewina jako miejsca do życia i inwestowania.

Powiązania z pozostałymi celami:

- Wspiera cel infrastrukturalny, bo rozwój osadnictwa wymaga nowoczesnych dróg, transportu, wod-kan i bezpieczeństwa.
- Wzmacnia cel społeczny, bo wysoka jakość życia sprzyja aktywności mieszkańców i integracji.
- Uzupełnia cel środowiskowy, bo atrakcyjność gminy opiera się na jej walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Rozwój osadnictwa i inwestycji jest efektem synergii działań infrastrukturalnych i społecznych.

3.4. Scenariusze rozwoju

Scenariusze rozwoju gminy Gniewino to możliwe warianty przyszłego rozwoju gminy.

Scenariusze mają na celu ułatwić podejmowanie władzom gminy decyzji realizacyjnych, w tym inwestycyjnych koncentrując działania na wybranych kierunkach, zgodnie w zmieniających się warunkach ekonomicznych i społecznych.

Scenariusze rozwoju gminy Gniewino uwzględniają trendy, czynniki zewnętrzne oraz poziom elastyczności organizacji. Odnoszą się one także do innych czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na rozwój gminy.

Opcja A SCENARIUSZ OPTYMISTYCZNY

Opcja B SCENARIUSZ REALISTYCZNY

Opcja C SCENARIUSZ PESYMISTYCZNY

a) Scenariusz rozwoju OPTYMISTYCZNY

W scenariuszu optymistycznym Gmina Gniewino w pełni wykorzystuje swoje atuty: wyjątkowe walory środowiskowe, strategiczne położenie, rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, stabilną gospodarkę oraz impuls rozwojowy związany z budową elektrowni jądrowej w Choczewie. Gmina dynamicznie modernizuje infrastrukturę, wzmacnia kompetencje instytucjonalne i rozwija ofertę usług publicznych, co prowadzi do wzrostu atrakcyjności osadniczej, inwestycyjnej i turystycznej.

Gniewino staje się gminą, która nie tylko reaguje na zmiany, ale aktywnie je kreuje — budując nowoczesne, ekologiczne i bezpieczne środowisko życia dla mieszkańców oraz atrakcyjne warunki dla inwestorów i odwiedzających.

a) Silny impuls rozwojowy dzięki inwestycjom energetycznym

-Budowa elektrowni jądrowej w sąsiedniej gminie staje się jednym z najważniejszych czynników rozwoju regionu.

-Gniewino skutecznie przygotowuje się na napływ nowych mieszkańców i pracowników, rozwijając infrastrukturę techniczną, mieszkaniową i usługową.

-Współpraca z sektorem energetycznym generuje nowe miejsca pracy, rozwój usług towarzyszących oraz wzrost popytu na lokalne produkty i usługi.

-Gmina staje się ważnym zapleczem dla inwestycji energetycznych, co wzmacnia jej pozycję gospodarczą.

b) Rozwój infrastruktury i poprawa dostępności transportowej

-W scenariuszu optymistycznym dochodzi do modernizacji linii kolejowej nr 230, co znacząco poprawia dostępność komunikacyjną gminy.

-Połączenia dowozowe do stacji kolejowych w Wejherowie i Strzebielinie są skoordynowane, a transport publiczny staje się realną alternatywą dla samochodu.

-Rozwijana jest infrastruktura drogowa, rowerowa i rekreacyjna, co zwiększa mobilność mieszkańców i atrakcyjność turystyczną.

-Gmina inwestuje w inteligentne rozwiązania transportowe, poprawiające bezpieczeństwo i płynność ruchu.

c) Wzrost atrakcyjności osadniczej i rozwój mieszkalnictwa

-Wzrost liczby mieszkańców, wynikający z napływu pracowników sektora energetycznego i poprawy jakości życia, stymuluje rozwój nowych terenów mieszkaniowych.

-Gmina aktualizuje plany miejscowe, wyznacza obszary priorytetowe i tworzy warunki do powstawania nowoczesnych, ekologicznych osiedli.

-Rozwój usług publicznych — edukacyjnych, społecznych, zdrowotnych i rekreacyjnych — sprawia, że Gniewino staje się atrakcyjnym miejscem do życia dla rodzin, seniorów i osób aktywnych zawodowo.

-Profesjonalizacja turystyki i wykorzystanie potencjału środowiskowego

d) W scenariuszu optymistycznym Gniewino rozwija turystykę w sposób zrównoważony i profesjonalny.

-Jezioro Żarnowieckie, torfowiska, lasy i obszary Natura 2000 stają się podstawą oferty turystyki przyrodniczej, edukacyjnej i rekreacyjnej.

-Gmina wdraża system zarządzania ruchem turystycznym, ograniczając presję sezonową i chroniąc zasoby środowiskowe.

-Powstają nowe produkty turystyczne, oparte na sporcie, naturze, kulturze kaszubskiej i rekreacji.

e) Wzmocnienie kapitału społecznego i aktywności mieszkańców

-W scenariuszu optymistycznym mieszkańcy są aktywni, zaangażowani i współtworzą kierunki rozwoju gminy.

-Rozwija się ekonomia społeczna, powstają nowe NGO, a sołectwa stają się centrami lokalnej aktywności.

-Gmina inwestuje w komunikację, konsultacje społeczne i narzędzia partycypacyjne, co zwiększa zaufanie i poczucie wpływu mieszkańców.

-Oferta dla młodzieży i seniorów jest szeroka i odpowiada na realne potrzeby.

f) Nowoczesne zarządzanie i wysoka jakość usług publicznych

-Gmina wdraża nowoczesne rozwiązania organizacyjne i cyfrowe, usprawniając obsługę mieszkańców i inwestorów.

-Systemy planowania przestrzennego, zarządzania infrastrukturą i bezpieczeństwem są zintegrowane i oparte na danych.

-Wysoka jakość usług społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych staje się jednym z wyróżników gminy.

g) Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska

-W scenariuszu optymistycznym Gniewino skutecznie chroni swoje zasoby przyrodnicze, jednocześnie rozwijając gospodarkę i turystykę.

-Modernizacja systemów wodno-kanalizacyjnych i gospodarki odpadami pozwala na obsługę rosnącej liczby mieszkańców i turystów.

-Gmina wdraża działania adaptacyjne do zmian klimatu, chroni torfowiska, jeziora i lasy, a rozwój przestrzenny odbywa się z poszanowaniem środowiska.

MOCNE STRONY

- Wysokie walory środowiskowe (jeziora, torfowiska, lasy, Natura 2000), które stają się fundamentem rozwoju turystyki i jakości życia.
- Stabilna gospodarka lokalna oparta na przetwórstwie, rolnictwie i usługach, z bardzo niskim bezrobociem.
- Atrakcyjne tereny inwestycyjne i wysoka skuteczność planistyczna (94 % pozytywnych decyzji).
- Rozwinięta infrastruktura sportowo - rekreacyjna o randze ponadlokalnej.
- Położenie w strefie oddziaływania Trójmiasta i Wejherowa.
- Silny impuls rozwojowy związany z budową elektrowni jądrowej.
- Wysoka atrakcyjność turystyczna i krajobrazowa.

SŁABE STRONY

- Rozproszona struktura osadnicza utrudniająca efektywne świadczenie usług publicznych.
- Ograniczona dostępność kolejowa – brak kolei, zależność od dróg powiatowych.
- Niewystarczająca oferta mieszkaniowa, utrudniająca przyciąganie nowych mieszkańców.
- Niewystarczające wykorzystanie infrastruktury społecznej (kultura, sport, edukacja).
- Niska aktywność społeczna w części sołectw, brak liderów lokalnych.
- Presja sezonowana system odpadów i wod-kan.
- Brak rozwiniętej ekonomii społecznej i słaby sektor NGO

SZANSE

- Modernizacja linii kolejowej nr 230 – przełom w dostępności transportowej.
- Budowa elektrowni jądrowej – wzrost liczby mieszkańców, rozwój usług, nowe miejsca pracy
- Wzrost znaczenia turystyki przyrodniczej, edukacyjnej i rekreacyjnej.
- Rozwój technologii cyfrowych i inteligentnych systemów zarządzania (Smart Village).
- Współpraca międzygminna i regionalna w zakresie transportu, planowania i obsługi inwestycji.
- Bliskość PSSE – możliwość przyciągania inwestorów.
- Rosnące znaczenie zielonej transformacji i ochrony środowiska

ZAGROŻENIA

- Przeciążenie infrastruktury społecznej i technicznej w okresie budowy EJ.
- Presja środowiskowa wynikająca z ruchu turystycznego i sezonowego napływu ludności.
- Odływ młodych mieszkańców do większych ośrodków jeśli oferta lokalna nie będzie konkurencyjna.
- Ograniczenia wynikające z obszarów chronionych mogą spowalniać rozwój przestrzenny
- Niestabilność otoczenia gospodarczego i regulacyjnego, szczególnie w sektorze energetycznym.
- Wzrost kosztów inwestycji i utrzymania infrastruktury.
- Ryzyko opóźnień w realizacji kluczowych inwestycji transportowych.

b) Scenariusz rozwoju REALISTYCZNY

W scenariuszu realistycznym Gmina Gniewino rozwija się stabilnie i konsekwentnie, wykorzystując dostępne zasoby, możliwości finansowe oraz szanse wynikające z inwestycji energetycznych i regionalnych procesów rozwojowych. Zmiany zachodzą stopniowo, w tempie dostosowanym do możliwości organizacyjnych i finansowych gminy.

Gniewino wzmacnia swoją pozycję jako gmina nowoczesna, ekologiczna i bezpieczna, jednak transformacja nie przebiega tak dynamicznie jak w scenariuszu optymistycznym. Rozwój jest równoważony, a priorytety koncentrują się na poprawie jakości życia mieszkańców, modernizacji infrastruktury oraz ochronie środowiska.

a) Stabilny rozwój w oparciu o inwestycje energetyczne

-Budowa elektrowni jądrowej w Choczewie przynosi gminie wymierne korzyści, ale w sposób umiarkowany.

-Napływ nowych mieszkańców i pracowników jest zauważalny, lecz nie powoduje gwałtownych zmian demograficznych.

-Gmina rozwija usługi i infrastrukturę w tempie odpowiadającym realnym potrzebom, a współpraca z sektorem energetycznym koncentruje się na obsłudze inwestycji i lokalnych przedsiębiorstw.

-Powstają nowe miejsca pracy, ale nie dochodzi do pełnej transformacji gospodarczej.

b) Stopniowa poprawa dostępności transportowej

-W scenariuszu realistycznym część kluczowych inwestycji transportowych jest realizowana, ale nie wszystkie.

-Modernizacja linii kolejowej nr 230 może być opóźniona lub wdrażana etapami, dlatego gmina nadal opiera się głównie na transporcie drogowym.

-Gmina rozwija połączenia autobusowe i dowozowe, poprawia stan dróg lokalnych i inwestuje w infrastrukturę rowerową.

-Dostępność transportowa poprawia się, ale nie osiąga poziomu pełnej integracji z systemem regionalnym.

c) Rozwój osadnictwa i usług publicznych w tempie dostosowanym do potrzeb

-Wzrost liczby mieszkańców jest umiarkowany, co pozwala gminie planować rozwój osadnictwa w sposób uporządkowany.

-Powstają nowe tereny mieszkaniowe, ale ich rozwój jest rozłożony w czasie.

-Gmina inwestuje w usługi społeczne, edukacyjne i rekreacyjne, jednak modernizacja infrastruktury społecznej odbywa się etapami, zgodnie z możliwościami finansowymi.

-Oferta dla młodzieży i seniorów stopniowo się poszerza, a jakość usług publicznych rośnie.

d) Zrównoważona turystyka i ochrona środowiska

- Turystyka rozwija się stabilnie, opierając się na walorach Jeziora Żarnowieckiego, lasów i torfowisk.
- Gmina wdraża działania ograniczające presję sezonową, ale nie wszystkie rozwiązania są wprowadzane od razu.
- Systemy wodno-kanalizacyjne i gospodarki odpadami są modernizowane, lecz w sposób etapowy, co pozwala na dostosowanie do sezonowości i zmian klimatycznych.
- Ochrona środowiska pozostaje jednym z priorytetów, a rozwój przestrzenny odbywa się z poszanowaniem obszarów chronionych.

e) Wzmacnianie kapitału społecznego, ale zróżnicowane tempo zmian

- Aktywność społeczna rośnie, ale nie we wszystkich sołectwach w takim samym stopniu.
- Gmina wspiera liderów lokalnych, rozwija współpracę z NGO i promuje ekonomię społeczną, jednak sektor obywatelski rozwija się stopniowo.
- Komunikacja z mieszkańcami poprawia się, a narzędzia partycypacyjne są wdrażane, choć nie zawsze wykorzystywane w pełni.

f) Nowoczesne zarządzanie, ale bez pełnej transformacji cyfrowej

- Gmina wprowadza rozwiązania cyfrowe i usprawnia procesy administracyjne, jednak nie w takim zakresie jak w scenariuszu innowacyjnym.
- Cyfryzacja usług publicznych postępuje, ale nie obejmuje wszystkich obszarów.
- Organizacja urzędu staje się bardziej elastyczna, lecz transformacja procesowa i międzywydziałowa jest wdrażana stopniowo.

MOCNE STRONY

- Stabilna gospodarka lokalna oparta na przetwórstwie, rolnictwie i usługach.
- Atrakcyjne tereny inwestycyjne i wysoka skuteczność planistyczna (94% pozytywnych decyzji).
- Wysokie walory środowiskowe (jeziora, torfowiska, lasy, Natura 2000).
- Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna o znaczeniu ponadlokalnym.
- Położenie w strefie oddziaływania Trójmiasta i Wejherowa,
- Stabilny rynek pracy i bezrobocie.
- Bliskość inwestycji energetycznych generujących popyt na usługi.

SŁABE STRONY

- Ograniczona dostępność transportowa – brak kolei, zależność od dróg powiatowych.
- Rozproszona struktura osadnicza utrudniająca efektywne świadczenie usług publicznych.
- Niewystarczająca oferta mieszkaniowa i usługowa.
- Niska aktywność społeczna w części sołectw, brak liderów lokalnych.
- Presja sezonowa na system odpadów i wod-kan.
- Brak ekonomii społecznej i słabo rozwinięty sektor NGO.
- Niewystarczające wykorzystanie infrastruktury społecznej (kultura, sport, edukacja).

SZANSE

- Budowa elektrowni jądrowej – wzrost popytu na usługi, umiarkowany napływ mieszkańców.
- Możliwa modernizacja linii kolejowej nr 230 – stopniowa poprawa dostępności.
- Rozwój turystyki przyrodniczej i rekreacyjnej.
- Współpraca międzygminna i regionalna w zakresie transportu i planowania.
- Rosnące znaczenie zielonej transformacji i ochrony środowiska.
- Bliskość PSSE – możliwość przyciągania inwestorów
- Rozwój technologii cyfrowych i inteligentnych usług publicznych.

ZAGROŻENIA

- Przeciążenie infrastruktury społecznej i technicznej w okresie budowy EJ.
- Opóźnienia lub brak realizacji kluczowych inwestycji transportowych.
- Presja środowiskowa i ryzyko degradacji zasobów naturalnych.
- Odpyły młodych mieszkańców do większych ośrodków.
- Wzrost kosztów inwestycji i utrzymania infrastruktury.
- Niestabilność otoczenia gospodarczego i regulacyjnego.
- Ograniczenia wynikające z obszarów chronionych (Natura 2000, torfowiska).

c) Scenariusz rozwoju PESYMICZNY

W scenariuszu pesymistycznym modernizacja linii kolejowej nr 230 nie dochodzi do skutku lub zostaje odłożona na wiele lat. Gmina pozostaje zależna od dróg powiatowych, które nie są modernizowane w wystarczającym zakresie.

Transport publiczny nie rozwija się, a połączenia autobusowe są niewystarczające. Ograniczona mobilność mieszkańców pogłębia wykluczenie transportowe, szczególnie w mniejszych sołectwach.

a) Pogłębiające się problemy demograficzne i społeczne

-Brak atrakcyjnej oferty mieszkaniowej i usługowej powoduje dalszy odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków.

-Starzenie się populacji przyspiesza, a gmina musi mierzyć się z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze.

-Niska aktywność społeczna utrzymuje się, a w części sołectw pogłębia się brak liderów i inicjatyw oddolnych.

-Ekonomia społeczna nie rozwija się, a sektor NGO pozostaje słaby.

b) Presja środowiskowa i niewystarczająca ochrona zasobów

-Wzrost ruchu turystycznego, szczególnie sezonowego, prowadzi do przeciążenia systemów wodno-kanalizacyjnych i gospodarki odpadami.

-Brak inwestycji w modernizację infrastruktury powoduje pogorszenie jakości środowiska.

-Torfowiska, jeziora i obszary Natura 2000 są narażone na degradację, a gmina nie ma wystarczających środków na ich ochronę.

-Brak systemowego zarządzania ruchem turystycznym prowadzi do nadmiernej presji na najbardziej atrakcyjne obszary.

c) Ograniczony rozwój gospodarczy i inwestycyjny

-Atrakcyjne tereny inwestycyjne nie są w pełni wykorzystywane z powodu słabej dostępności transportowej i braku kompleksowej oferty dla inwestorów.

-Lokalna gospodarka pozostaje zależna od kilku dużych firm, co zwiększa ryzyko w przypadku zmian rynkowych.

-Turystyka rozwija się chaotycznie, bez spójnej strategii, a jej potencjał nie jest wykorzystywany.

-Brak profesjonalizacji usług turystycznych ogranicza konkurencyjność gminy.

d) Niedostateczna modernizacja usług publicznych i infrastruktury

-Gmina nie jest w stanie realizować wszystkich potrzebnych inwestycji ze względu na rosnące koszty i ograniczone dochody.

-Infrastruktura społeczna (kultura, sport, edukacja) jest wykorzystywana w niewystarczającym stopniu, a jej modernizacja jest odkładana.

MOCNE STRONY

- Wysokie walory środowiskowe i krajobrazowe (jeziora, torfowisk, lasy).
- Stabilna baza gospodarcza oparta na przetwórstwie i rolnictwie.
- Rozwinięta infrastruktura sportowo – rekreacyjna.
- Położenie w strefie oddziaływania trójmiasta.
- Atrakcyjne tereny inwestycyjne.
- Stabilny rynek pracy i niskie bezrobocie.
- Potencjał turystyczny oparty na naturze i rekreacji.

SŁABE STRONY

- Ograniczona dostępność transportowa – brak kolei, słabe połączenie autobusowe.
- Rozproszona struktura osadnicza utrudniająca efektywne świadczenie usług.
- Niewystarczająca oferta mieszkaniowa i brak nowych terenów osadniczych.
- Niska efektywność społeczna i brak liderów w wielu sołectwach.
- Brak ekonomii społecznej i słabo rozwinięty sektor NGO.
- Presja sezonowa na system odpadów i wod-kan.
- Niewystarczające wykorzystanie infrastruktury społecznej (kultura, sport, edukacja).

SZANSE

- Budowa elektrowni jądrowej – możliwość rozwoju usług i rynku pracy.
- Modernizacja linii kolejowej nr 230 (jeśli dojdzie do realizacji).
- Współpraca międzygminna i regionalna.
- Rosnące znaczenie zielonej transformacji i ochrony środowiska.
- Rozwój turystyki przyrodniczej i rekreacyjnej.
- Bliskość PSSE – potencjał inwestycyjny.
- Rozwój technologii i cyfrowych.

ZAGROŻENIA

- Przeciążenie infrastruktury społecznej i technicznej w okresie budowy EJ bez odpowiednich inwestycji kompensacyjnych.
 - Brak modernizacji linii 230 – utrzymanie izolacji transportowej gminy.
 - Odływ młodych mieszkańców do większych ośrodków.
 - Degradacja środowiska wskutek presji turystycznej i sezonowej.
 - Wzrost kosztów inwestycji i utrzymania infrastruktury przy ograniczonych dochodach
 - Niestabilność otoczenia gospodarczego i regulacyjnego.
- Ograniczenia wynikające z obszarów chronionych mogą blokować rozwój przestrzenny.

4. Część przestrzenna strategii

4. CZĘŚĆ PRZESTRZENNA STRATEGII

Rozdział zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy. Rozdział wskazuje również na obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz obszary strategicznej interwencji w gminie (OSI lokalne).

4.1. Proces opracowania części przestrzennej strategii rozwoju

I ETAP: USTALENIE WIZJI I CELÓW STRATEGICZNYCH

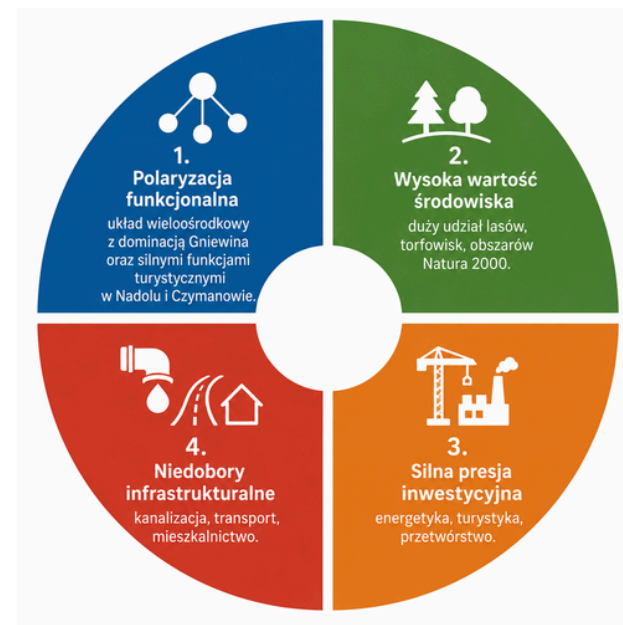
Wizja i cele strategiczne Gminy Gniewino określają długoterminowe aspiracje społeczności lokalnej oraz kierunek rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzennego.

II ETAP: OPRACOWANIE MODELU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Gniewino przedstawia docelowy układ przestrzeni gminy, wynikający z jej potencjałów, ograniczeń oraz kierunków rozwoju.

Model opiera się na czterech fundamentach:

1. Polaryzacja funkcjonalna – układ wielośrodkowy z dominacją Gniewina oraz silnymi funkcjami turystycznymi w Nadolu i Czymanowie.
2. Wysoka wartość środowiska – duży udział lasów, torfowisk, obszarów Natura 2000.
3. Silna presja inwestycyjna – energetyka, turystyka, przetwórstwo.
4. Niedobory infrastrukturalne – kanalizacja, transport, mieszkalnictwo.

III ETAP: OKREŚLENIE USTALEŃ I REKOMENDACJI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia – mają charakter wiążący, sine qua non, w procesie ustalania i uchwalania planów miejscowych i ogólnych.

Rekomendacje- stanowią silne wytyczne lub zalecenia dotyczące najlepszych praktyk w zakresie lokalnego planowania przestrzennego, w tym głównie w procesie opracowania i uchwalania planów ogólnych, planów miejscowych lub w procesie decyzyjnym dotyczącym ustalania lokalizacji inwestycji.

Nieuwzględnienie rekomendacji w planach ogólnych wymaga uzasadnienia – szczegółowego i zaakceptowanego przez organy gminy.

Ustalenia

Ustalenia mają charakter wiążący i muszą być uwzględnione w dokumentach planistycznych.

Dotyczą m.in.:

- wyznaczenia obszarów priorytetowych dla rozwoju osadnictwa, usług i inwestycji,
- ochrony obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- zasad kształtowania zabudowy i ładu przestrzennego,
- kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i transportowej,
- zasad zagospodarowania terenów w sąsiedztwie infrastruktury energetycznej,
- ograniczeń wynikających z presji turystycznej i sezonowości.

Rekomendacje

Rekomendacje wskazują najlepsze praktyki i kierunki działań, które powinny być stosowane w planowaniu przestrzennym, w tym:

- rozwój zrównoważonego transportu (rowerowego, pieszego, publicznego),
- wzmacnianie centrów sołeckich jako lokalnych punktów usług i integracji,
- kształtowanie przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności społecznej,
- rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury,
- zarządzanie ruchem turystycznym i ochrona obszarów wrażliwych,
- etapowanie rozwoju osadnictwa zgodnie z możliwościami infrastrukturalnymi.

Nieuwzględnienie rekomendacji w planie ogólnym lub miejscowym wymaga szczegółowego uzasadnienia i akceptacji organów gminy.

a) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

1. Założenia ogólne modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej opiera się na czterech kluczowych fundamentach wynikających z diagnozy i przeprowadzonych konsultacji roboczych.

1.1. Polaryzacja funkcjonalna gminy

Gmina ma wyraźny układ wieloośrodkowy, z dominacją Gniewina oraz silnymi funkcjami turystycznymi w Nadolu i Czymanowie.

1.2. Wysoka wartość środowiska przyrodniczego
Ponad 40% powierzchni stanowią lasy, a duże obszary objęte są ochroną (Natura 2000, rezerваты, OChK).

1.3. Silna presja inwestycyjna związana z:
-budową elektrowni jądrowej w Choczewie,
-rozwojem turystyki,
-rozwojem przemysłu przetwórczego.

1.4. Niedobory infrastrukturalne

Brak kanalizacji w wielu wsiach, słaba komunikacja, brak ścieżek rowerowych, niedobór mieszkań.

2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna – model docelowy

2.1. Hierarchia osadnicza

I. Ośrodek gminny – Gniewino

Funkcje:

- administracyjne,
- edukacyjne,
- sportowo-rekreacyjne (Arena Mistrzów, pływalnia, Kaszubskie Oko),
- usługowe,
- mieszkaniowe.

Rola w modelu:

→ Główne centrum usług publicznych i rozwoju mieszkaniowego.

II. Ośrodki lokalne – Nadole, Czymanowo, Perlino, Toliszczek

Funkcje:

- turystyczne (Nadole – jezioro, przystań, skansen),
- mieszkaniowe,
- usługowe,
- rekreacyjne.

Rola w modelu:

→ Strefy rozwoju turystyki i mieszkalnictwa o podwyższonym standardzie.

III. Ośrodki wiejskie – pozostałe sołectwa

Funkcje:

- rolnicze,
- mieszkaniowe,
- krajobrazowe.

Rola w modelu:

→ Strefy zachowania ładu przestrzennego i krajobrazu wiejskiego.

3. Strefy funkcjonalne gminy

3.1. Strefa A – Centrum administracyjno-usługowe (Gniewino)

Obejmuje:

- urząd gminy,
- szkoły,
- centrum kultury,
- obiekty sportowe,
- planowany Klub Malucha,
- tereny inwestycyjne przy wjeździe do Gniewina.

Kierunek rozwoju:

- intensyfikacja zabudowy mieszkaniowej i usługowej
- rozwój usług zdrowotnych
- modernizacja przestrzeni publicznych

3.2. Strefa B – Pas turystyczno-rekreacyjny Jeziora Żarnowieckiego

Obejmuje:

- Nadole,
- Czymanowo,
- przystanie,
- tereny rekreacyjne,
- ścieżki pieszo-rowerowe,
- planowaną trasę Energo Velo.

Kierunek rozwoju:

- rozwój turystyki kwalifikowanej
- zagospodarowanie brzegów jeziora
- ochrona krajobrazu i siedlisk Natura 2000

3.3. Strefa C – Strefa inwestycyjno-przemysłowa

Lokalizacja:

- północna część Gniewina,
- tereny przy drodze powiatowej,
- obszary z istniejącymi zakładami (Thai Union, Libru Sea, Riela, Voltrim, TOPAZ).

Kierunek rozwoju:

- dalsze uzbrajanie terenów
- poprawa dostępności drogowej
- ograniczanie konfliktów środowiskowych

3.4. Strefa D – Strefa rolniczo-krajobrazowa

Obejmuje:

- południowe i wschodnie sołectwa,
- tereny o wysokiej klasie bonitacyjnej gleb,
- obszary leśne i torfowiskowe.

Kierunek rozwoju:

- ochrona krajobrazu
- ograniczenie zabudowy rozproszonej
- rozwój rolnictwa ekologicznego

3.5. Strefa E – Strefa strategicznych inwestycji energetycznych

Obejmuje:

- Elektrownię Szczytowo-Pompową,
- GPZ Tyłowo,
- planowane powiązania z infrastrukturą EJ Choczewo.

Kierunek rozwoju:

- wzmocnienie bezpieczeństwa infrastruktury
- rozwój energetyki odnawialnej (klastry, spółdzielnie energii)
- edukacja energetyczna

Ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej

4.1. Polityka osadnicza - główne cele:

- Wzmocnić rolę Gniewina jako głównego centrum usługowego.
- Rozwijać Nadole i Czymanowo jako ośrodki turystyczno-mieszkaniowe.
- Ograniczyć zabudowę rozproszoną w strefach rolniczych.
- Wyznaczyć OUZ (obszary uzupełniania zabudowy) w Planie Ogólnym – zgodnie z analizą decyzji WZ.
- Wypełnić strukturę funkcjonalno-przestrzenną poszczególnych miejscowości

4.2. Polityka mieszkaniowa

- Rozwój mieszkań komunalnych i społecznego budownictwa – szczególnie w Gniewinie.
- Zwiększenie podaży działek budowlanych w ośrodkach lokalnych.
- Wprowadzenie standardów urbanistycznych (oświetlenie, chodniki, zieleń).

4.3. Polityka transportowa

- Priorytet: budowa ścieżek rowerowych – wskazane przez wszystkie grupy społeczne.
- Poprawa komunikacji publicznej – integracja z koleją (Wejherowo, Luzino/Strzebielino).
- Przygotowanie gminy na wzrost ruchu związanego z EJ Choczewo.
- Modernizacja dróg gminnych i powiatowych.

4.4. Polityka środowiskowa

- Zachowanie integralności obszarów Natura 2000 i rezerwatów.
- Zagospodarowanie jezior z poszanowaniem środowiska.
- Ochrona torfowisk i dolin rzecznych.
- Wprowadzenie zielonej infrastruktury w Gniewinie (zielone przystanki, nasadzenia).

4.5. Polityka turystyczna

- Rozwój turystyki kwalifikowanej: rowerowej, wodnej, przyrodniczej, sportowej.
- Zagospodarowanie brzegów Jeziora Żarnowieckiego (plaże, pomosty, strefy rekreacji).
- Pakietowanie usług turystycznych – brakujące ogniwo w diagnozie.

4.6. Polityka gospodarcza

- Rozwój strefy przemysłowej w Gniewinie.
- Inkubator przedsiębiorczości i centrum usług lokalnych.
- Przygotowanie gminy na napływ pracowników EJ.

4.7. Polityka społeczna i kulturowa

- Wzmocnienie kapitału społecznego – integracja, aktywizacja, współpraca pokoleń (infrastruktura i miejsca spotkań).
- Rozwój usług zdrowotnych – szczególnie specjalistycznych (infrastruktura i ośrodki).
- Wykorzystanie domów sołeckich jako centrów aktywności lokalnej.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rewitalizacja zespołów dworsko-parkowych.

5. Priorytety przestrzenne do 2035

Pełna kanalizacja gminy

→ kluczowy postulat wszystkich grup społecznych.

Sieć ścieżek rowerowych i chodników

→ priorytet infrastrukturalny nr 1.

Rozwój mieszkalnictwa i usług w Gniewinie

→ odpowiedź na presję demograficzną i inwestycyjną.

Zagospodarowanie Jeziora Żarnowieckiego

→ największy niewykorzystany potencjał gminy.

Przygotowanie gminy na wpływ elektrowni jądrowej

→ infrastruktura, mieszkania, usługi, bezpieczeństwo.

6. Model – podsumowanie

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Gniewino zakłada:

a) silne centrum (Gniewino)

b) turystyczne bieguny rozwoju (Nadole, Czymanowo)

c) strefę przemysłową o znaczeniu regionalnym

d) ochronę krajobrazu i środowiska

e) zrównoważony rozwój osadnictwa

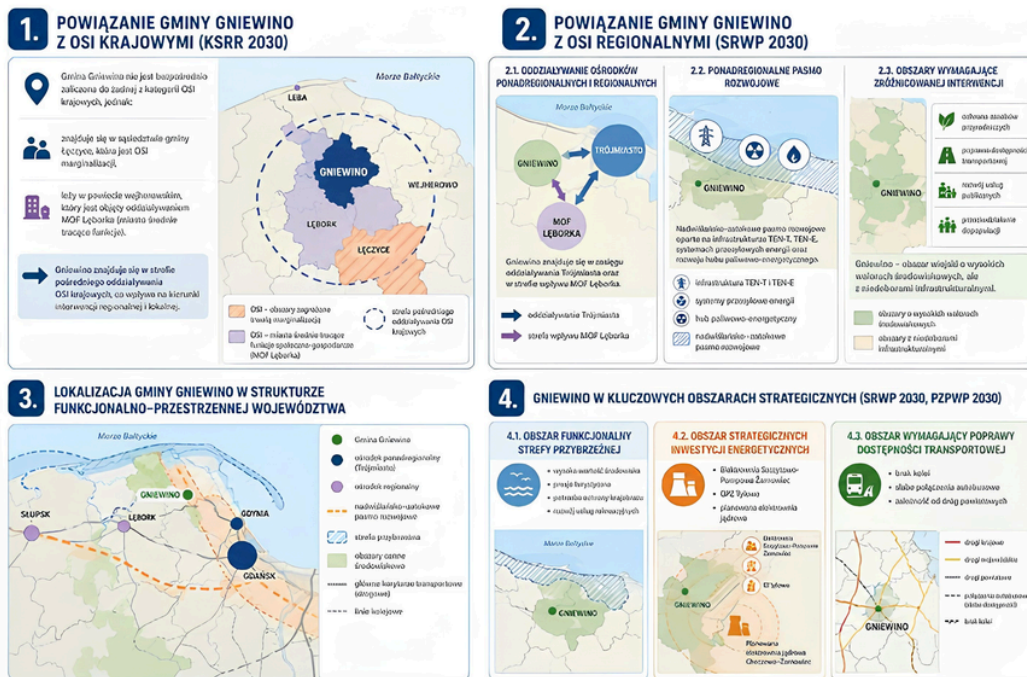
f) przygotowanie na transformację energetyczną i demograficzną

b) Obszary strategicznej interwencji w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

W Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (SRWP 2030) wymiar terytorialny polityki rozwoju opiera się na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, określonym w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 (PZPWP 2030). Model ten wskazuje kluczowe obszary funkcjonalne oraz terytoria wymagające szczególnej interwencji publicznej.

Dodatkowym uzupełnieniem są krajowe Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), obejmujące m.in. obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

W odniesieniu do Gminy Gniewino, OSI wynikające z dokumentów krajowych i regionalnych tworzą ramy dla lokalnych obszarów interwencji, które gmina powinna uwzględniać w swojej polityce rozwoju.

1. Powiązanie Gminy Gniewino z OSI krajowymi i regionalnymi

1.1. OSI krajowe (KSRR 2030)

Na poziomie krajowym wyróżniono dwa typy OSI:

- obszary zagrożone trwałą marginalizacją,
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Gmina Gniewino nie jest bezpośrednio zaliczona do żadnej z tych kategorii, jednak:

- znajduje się w sąsiedztwie gminy Łęczycy, która jest OSI marginalizacji,
- leży w powiecie wejherowskim, który jest objęty oddziaływaniem MOF Łęborka (miasto średnie tracące funkcje).

Oznacza to, że Gniewino znajduje się w strefie pośredniego oddziaływania OSI krajowych, co wpływa na kierunki interwencji regionalnej i lokalnej.

2. Powiązanie Gminy Gniewino z OSI regionalnymi (SRWP 2030)

SRWP 2030 wskazuje kilka kluczowych elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, które mają znaczenie dla Gniewina:

2.1. Oddziaływanie ośrodków ponadregionalnych i regionalnych

- Gmina Gniewino znajduje się w zasięgu oddziaływania Trójmiasta,
- oraz w strefie wpływu MOF Łęborka

To oznacza, że rozwój Gniewina jest powiązany z procesami zachodzącymi w większych ośrodkach miejskich, szczególnie w zakresie rynku pracy, usług i transportu.

2.2. Ponadregionalne pasma rozwojowe

SRWP 2030 wskazuje nadwiślańsko-zatokowe pasmo rozwojowe, którego potencjał jest związany z:

- infrastrukturą TEN-T i TEN-E,
- systemami przesyłowymi energii,
- rozwojem hubu paliwowo-energetycznego.

W perspektywie 2030 pasmo to zyskuje nowe znaczenie w związku z:

- lokalizacją elektrowni jądrowej w rejonie Choczewo–Żarnowiec,
- przekształceniami przestrzennymi i infrastrukturalnymi w otoczeniu inwestycji.

Gmina Gniewino znajduje się bezpośrednio w obszarze oddziaływania tej inwestycji, co czyni ją kluczowym terytorium strategicznej interwencji energetycznej.

2.3. Obszary wymagające zróżnicowanej interwencji publicznej

SRWP 2030 wskazuje, że obszary wiejskie o wysokich walorach środowiskowych, ale z niedoborami infrastrukturalnymi, wymagają:

- ochrony zasobów przyrodniczych,
- poprawy dostępności transportowej,
- rozwoju usług publicznych,
- przeciwdziałania depopulacji.

Gmina Gniewino wpisuje się w tę kategorię ze względu na:

- duży udział obszarów Natura 2000,
- torfowiska i lasy,
- rozproszoną sieć osadniczą,
- braki kanalizacyjne i transportowe.

3. Lokalizacja Gminy Gniewino w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa

Na podstawie SRWP 2030 i PZPWP 2030 Gmina Gniewino znajduje się w:

3.1. Obszarze funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej

Charakterystyka:

- wysoka wartość środowiska,
- presja turystyczna,
- potrzeba ochrony krajobrazu,
- rozwój usług rekreacyjnych.

3.2. Obszarze strategicznych inwestycji energetycznych

Związany z:

- Elektrownią Szczytowo-Pompową Żarnowiec,
- GPZ Tyłowo,
- planowaną elektrownią jądrową.

3.3. Obszarze wymagającym poprawy dostępności transportowej

Ze względu na:

- brak kolei,
- słabe połączenia autobusowe,
- zależność od dróg powiatowych.

5. Część wdrożeniowa strategii

5. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA STRATEGII

Rozdział zawiera opis systemu realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także opis ram finansowych i źródeł finansowania.

5.1. System realizacji strategii

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Gniewino na lata 2026-2035 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

5.2. Zespół ds. wdrażania strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2026-2035. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni.

Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne).

Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Gniewino, Rada Gminy

Gniewino oraz odpowiednie komórki Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Gniewino na lata 2026–2035 stanowi nadrzędny dokument wyznaczający kierunki rozwoju w kluczowych obszarach funkcjonowania samorządu. W celu zapewnienia jej spójności z pozostałymi planami, programami i dokumentami o charakterze strategicznym, opracowanymi na potrzeby realizacji zadań publicznych, rekomenduje się ich systematyczną aktualizację w sposób zgodny z celami strategicznymi określonymi w niniejszej Strategii.

Zachowanie jednolitego podejścia do polityki rozwoju Gminy wymaga uwzględniania zapisów Strategii zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i w programach przyjmowanych corocznie. Działanie to umożliwi zwiększenie efektywności podejmowanych przedsięwzięć oraz doprecyzowanie kierunków rozwoju w poszczególnych obszarach.

W procesie wdrażania Strategii Gmina Gniewino będzie prowadziła aktywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Ponadto Gmina będzie uczestniczyć w konsultacjach dokumentów strategicznych opracowywanych przez podmioty z jej otoczenia, w szczególności z terenu powiatu wejherowskiego.

W celu zwiększenia zaangażowania organizacji pozarządowych w działania prorozwojowe, przedsięwzięcia będą realizowane w formule partnerstw z NGO. Pozwoli to na dotarcie do szerszej grupy odbiorców, dzięki aktywności stowarzyszeń i fundacji funkcjonujących na terenie poszczególnych sołectw.

5.3. Dokumenty wykonawcze do strategii

Realizację polityki rozwoju gminy zapewniają: strategia rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (od 2026 r. – plan ogólny gminy), wieloletnia prognoza finansowa, a także dokumenty o charakterze operacyjno-wykonawczym (programy, plany) i budżet.

Dokumentami wykonawczymi do strategii rozwoju gminy są:

- Programy – dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, których opracowanie jest obligatoryjne (wynika z przepisów prawa) lub fakultatywne (zależne od woli gminy, np. Wieloletni Plan Inwestycyjny, polityka senioralna). Szczególnym rodzajem programów są programy rozwoju (dokumenty, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 06.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalane przez organ stanowiący gminy czyli dokumenty realizujące cele zawarte w strategii rozwoju oraz programy wieloletnie, o których mowa w ustawie o finansach publicznych),
- Plany roczne – dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, uchwalane na okres 1 roku, stanowiące podstawę dla opracowania budżetu rocznego gminy.

Wszystkie dokumenty wykonawcze będą podlegały rewizji i aktualizacji z uwzględnieniem postanowień zawartych w strategii jako dokumencie nadrzędnym.

Uchwalenie strategii rozwoju oraz jej aktualizacja będzie powodowała konieczność przeglądu i ewentualnej aktualizacji dokumentów wykonawczych.

Za przegląd i zgłoszenie potrzeby aktualizacji dokumentów wykonawczych do strategii i innych dokumentów zapewniających realizację polityki rozwojowej gminy będą odpowiedzialni właściciele procesów strategicznych w zakresie nadzorowanych przez siebie procesów strategicznych.

5.4. Wytyczne do dokumentów wykonawczych

Postanowienia, cele i działania wskazane w dokumentach wykonawczych będą powiązane z odpowiednimi celami strategicznymi, celami operacyjnymi i kierunkami działań lub będą je realizować.

Dokumenty zapewniające realizację polityki rozwoju, tj. plany ogólne, wieloletnia prognoza finansowa, programy: obligatoryjne i fakultatywne, w tym programy rozwoju, plany roczne i budżet gminy powinny być wzajemnie skorelowane i spójne z polityką rozwojową gminy, określoną w strategii.

Strategia i programy wieloletnie powinny być podstawą do określenia wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych w wieloletniej prognozie finansowej Gminy.

Akty prawa miejscowego oraz przepisy wewnętrzne regulujące zasady działania gminnych jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych powinny uwzględniać cele i kierunki rozwoju określone w strategii.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych:

Horyzont czasowy dokumentów wykonawczych nie będzie przekraczał horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy, chyba że inaczej wynika z przepisów prawa

Zostanie zachowana zgodność z przepisami regulującymi obowiązek i zasady opracowania dokumentów wykonawczych (w aspekcie formalno-prawnym i merytorycznym)

Będą kierunkowo zgodne ze strategią rozwoju gminy, tj. zakres tematyczny dokumentów wykonawczych nie będzie sprzeczny z celami strategicznymi określonymi w strategii rozwoju gminy

5.5. Monitoring i Ewaluacja

Dla oceny skuteczności wdrażania Strategii przewiduje się systematyczne monitorowanie stopnia realizacji celów strategicznych i operacyjnych. Monitoring umożliwi identyfikację ewentualnych nieprawidłowości, podjęcie działań korygujących oraz wprowadzenie zmian w dokumencie, jeżeli zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcję kontrolną i weryfikującą efektywność realizowanych przedsięwzięć. Wyniki wdrażania Strategii będą prezentowane w corocznym Raporcie o stanie gminy, sporządzanym zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Monitoring umożliwi również rzetelne informowanie interesariuszy zewnętrznych o osiągniętych rezultatach, zrealizowanych działaniach oraz planowanych inwestycjach i projektach.

W celu zapewnienia właściwej koordynacji wdrażania Strategii oraz efektywnego wykorzystania jej założeń, przewiduje się powołanie zarządzeniem Wójta Gminy Gniewino Zespołu ds. wdrożenia i monitoringu Strategii Rozwoju Gminy. W skład Zespołu wejdą pracownicy Urzędu Gminy odpowiedzialni za realizację poszczególnych zadań, przy wsparciu jednostek organizacyjnych oraz stanowisk samodzielnych.

5.6. Aktualizacja strategii rozwoju

Bieżący monitoring oraz ocena skuteczności działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Gniewino na lata 2026–2035 stanowią będą podstawę do podejmowania decyzji o konieczności aktualizacji dokumentu. W przypadku stwierdzenia potrzeby wprowadzenia zmian Wójt Gminy wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o dokonanie stosownej modyfikacji.

Aktualizacja Strategii będzie przeprowadzana zgodnie z art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy, bądź gdy jest to niezbędne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. W procesie aktualizacji stosuje się przepisy art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

5.7. Ramy finansowe i Źródła finansowania

Gmina Gniewino od wielu lat konsekwentnie realizuje działania ukierunkowane na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych, możliwe jest wdrażanie inwestycji o strategicznym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Projekty realizowane na terenie gminy obejmują zarówno modernizację infrastruktury publicznej, jak i przedsięwzięcia wspierające ochronę środowiska, efektywność energetyczną oraz rozwój transportu zbiorowego. Podejmowane inicjatywy stanowią istotny element długofalowej polityki rozwoju, wzmacniając konkurencyjność gminy oraz jej atrakcyjność jako miejsca do życia, nauki i pracy.

Realizacja założeń przedsięwzięć wynikających ze strategii będzie każdorazowo analizowana w oparciu o efektywność oraz zaangażowanie środków budżetowych, krajowych i zewnętrznych tak jak to z powodzeniem miało miejsce w ostatnich latach w gminie.

Wskazane w Diagnozie inwestycje wykonane i realizowane ze współfinansowaniem środków zewnętrznych pozwalają stwierdzić, że Gmina wykorzystuje z powodzeniem wszelkie możliwości uzyskania wsparcia finansowego do realizacji swoich założonych celów.

Prognoza budżetu na 2026 także wskazuje już inwestycje wynikające wprost ze zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych gminy.

6. Spójność z dokumentami wyższego rzędu

6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Rozdział opisuje spójność strategii rozwoju gminy ze strategiami wyższego rzędu (strategiami na szczeblu wojewódzkim i krajowym) oraz strategiami stanowiącymi element polityki terytorialnej województwa pomorskiego.

6.1. Spójność z dokumentami wyższego rzędu

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Gniewino, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej oraz powiatu wejherowskiego. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

6.2. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi

	PRIORYTET I – Infrastruktura	PRIORYTET II – Kapitał społeczny	PRIORYTET III – Jakość życia, inwestowanie i osadnictwo
Badanie zgodności celów rozwoju gminy Gniewino ze strategią rozwoju powiatu wejherowskiego	Cele Gminy Gniewino są zgodne ze strategią powiatu, ponieważ oba poziomy samorządu koncentrują się na poprawie dostępności transportowej, rozwoju infrastruktury technicznej i wzmocnieniu atrakcyjności inwestycyjnej. Priorytet ten wpisuje się w działania powiatu dotyczące modernizacji dróg, poprawy mobilności oraz rozwoju infrastruktury wspierającej lokalną gospodarkę.	Zarówno powiat, jak i gmina podkreślają znaczenie integracji mieszkańców, rozwoju usług społecznych i wzmocnienia aktywności obywatelskiej. Cele Gniewina są spójne z priorytetami powiatu dotyczącymi wsparcia edukacji, kultury, sportu oraz budowania silnych lokalnych wspólnot.	Strategia powiatu kładzie nacisk na poprawę warunków życia mieszkańców, rozwój usług publicznych oraz wspieranie inwestycji – co w pełni jest zbieżne z celami Gminy Gniewino. Interwencje dotyczące bezpieczeństwa, ochrony środowiska i rozwoju lokalnych usług znajdują odzwierciedlenie w dokumentach obu jednostek.
Badanie zgodności celów rozwoju gminy Gniewino ze strategią rozwoju województwa pomorskiego	Cele Gniewina odpowiadają priorytetom województwa pomorskiego, które zakładają rozwój infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej w celu zwiększenia konkurencyjności regionu. Działania gminy mają charakter komplementarny, wzmacniając regionalny układ komunikacyjny i atrakcyjność przestrzeni inwestycyjnych.	Strategia województwa podkreśla znaczenie budowy silnego kapitału społecznego poprzez edukację, kulturę, aktywność lokalną i współpracę mieszkańców. Cele Gniewina są z nią spójne, rozwijając inicjatywy społeczne, wspierając edukację oraz promując aktywność mieszkańców.	Województwo Pomorskie zakłada wzmocnienie jakości życia, ochronę środowiska i rozwój zrównoważonych usług publicznych, co jest równoległe do działań gminy. Priorytet Gniewina dotyczący korzystnych warunków osadnictwa i inwestowania idealnie wpisuje się w regionalne cele dotyczące rozwoju lokalnych centrów życia społecznego.
Badanie zgodności celów rozwoju gminy Gniewino z długookresową strategią kraju „Polska 2030”	Strategia „Polska 2030” promuje rozwój nowoczesnej infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej – dokładnie jak priorytet I Gniewina. Gmina, inwestując w infrastrukturę techniczną i drogową, wspiera krajowe cele zwiększania konkurencyjności i dostępności terytorialnej.	„Polska 2030” akcentuje konieczność wzmocnienia kapitału społecznego, edukacji, kompetencji obywatelskich oraz zdrowia publicznego. Kierunki działań Gniewina są z tym zgodne i wspierają budowę aktywnej, dobrze wykształconej społeczności oraz rozwój usług społecznych.	Na poziomie krajowym priorytetem jest poprawa jakości życia, rozwój usług publicznych, bezpieczeństwa oraz zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego – co jest w pełni zbieżne z celami Gniewina. Długofalowe podejście gminy do inwestycji i polityki osadniczej wspiera realizację narodowej wizji „Polski 2030”.

Gniewino
dobry czas